JUN 13 1955

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the Daugavas Vanagi. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario. Telephone — EM 8-0792. Cable Address: [illegible]ka. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 102-15 [illegible] Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A. Tel.: Virgina 9-7778.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA
WEDNESDAY, JUNE 1, 1955

LATVIJA
AMERIKĀ

42./373. n-rs TREŠDIEN, 1955. GADA 1. JŪNIJĀ 5. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — apgāds Daugavas Vanagi. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — A. Zvēriņš, 102-15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A. Tel. — Virgina 9-7778. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 colas telpu 1 slejā

AUDZINĀT BĒRNUS SAVAI TAUTAI — ATBILDĪGS BAZNĪCAS UZDEVUMS

MĀCĪTĀJU UN DRAUDŽU DELEGĀTU KONFERENCE MONTREĀLĀ

Mācītāji un draudžu pārstāvji apspriež latviešu trimdas baznīcas un latviešu trimdas saimes aktuālākos baznīcas dzīves jautājumus, kas attiecas ne vien uz mācītājiem un draudžu darbiniekiem, bet arī uz visiem draudžu locekļiem. „Mums draud asimilācija, mūsu sirdsapziņa būs atbildīga par savas tautības zaudēšanu," konferences dalībniekiem saka mācītājs A. Čops.

21. un 22. maijā Montreālā notikusi Apvienotās luterāņu baznīcas (ULCA) latviešu mācītāju un draudžu delegātu konference, kuŗā pārrunāja aktuālus jautājumus: par draudžu garīgās un materiālās dzīves veidošanu un saskaņošanu mācītāju un draudžu starpā, kā arī par mūsu bērnu un jaunatnes audzināšanu. Konferencē bez draudžu pārstāvjiem un interesentiem piedalījās 5 Kanadas apvienotās lut. baznīcas latviešu mācītāji: māc. A. Čops — Toronto, māc. A. Voitkus un māc. E. Pavasars — Hamiltona, māc. E. Lange — Otava un māc. A. Gaudiņš — Montreāla. Konferenci atklāja 21. maijā igauņu sv. Jāņa baznīcā ar Montreālas latviešu Trīsvienības draudzes māc. A. Gaudiņa lūgšanu un uzrunu. Nolasīja piesūtītās apsveikumu vēstules.

Mācītājs A. Čops referēja par tematu: „Latviešu draudzes tirmdā."

Referents, pamatojoties uz pirmo Kristus draudžu izcelšanos, konstatēja, ka draudze nav laicīga organizācija, tā nav dibināta, bet gan dzimusi, Kristus radīta, un, kā tādai, draudzei arī vienmēr jāpaliek Kristus gara apdzesmotai dievišķā spēka vienotībā. Runājot par latviešu draudzēm, māc. A. Čops norādīja, ka jau no seniem laikiem latviešiem savas baznīcas veidošanā un draudzes attīstībā bijis jāsastopas ar grūtiem šķēršļiem. „Bet kristietība un kristīgā ticība izauga tieši tur un tad, kur to un kad to visvairāk vajāja." Kā negatīvu parādību brīvās Latvijas laikā A. Čops minēja, ka latviešu izglītotie bieži kautrējās saistīties draudzes darbā. Pilnīgi pretējs stāvoklis vērojams citās zemēs, piemēram, Anglijā un ASV, kur kādā svētdienas skolā kā audzinātāji darbojas vairāki augstskolu profesori un kāds ievērojams valstsvīrs stāvējis pie baznīcas durvīm ar upuŗa trauku.

„Dziļāka paļaušanās uz Dievu bija vērojama mūsu trimdas posma grūtākajos brīžos," teica māc. A. Čops.

Par svarīgu faktu pēc Otrā pasaules kaŗa referents ieskata Pasaules luterāņu apvienības nodibināšanos 1947. gadā, tanī darbojas arī mūsu garīgās dzīves augstākais vadītājs prof. Dr. theol. T. Grīnbergs. Latviešiem nonākot svešās zemēs, svešos apstākļos trimdas dzīvē radušies vairāki latviešu draudžu tipi, tāpēc ka mūsu latviešu vadība neparedzēja vietējos apstākļus un nespēja dot norādījumus. Noteiktu datu par latviešu draudžu vai kopu skaitu trūkst, bet aptuveni brīvajā pasaulē varam rēķināt no 100—150 latviešu ev.-lut. kopu.

ASV un Kanadā latviešu draudzes pieslējušās diviem galvenajiem vietējo baznīcu nogrupējumiem: Apvienotajai ev.-lut. baznīcai un Misūri sinodei. Savienotajās Valstīs latviešu draudzes pa lielākai daļai izvēlējušās Apvienoto luterāņu baznīcu, kuŗa, tāpat kā Latvijas baznīca un citas Eiropas ev.-lut. baznīcas pieder pie Luterāņu pasaules federācijas. Kanadā daudz latviešu draudžu pieslējušās Misūri sinodei. Pēc referenta domām trimdas apstākļu dēļ mums nav iespējams paturēt savu Latvijas baznīcas konstitūciju. Mēs to spējam gan garīgi, bet ne juridiski. Pašreizējā situācija Kanadas latviešu draudzēs nav teicama.

Kanadas ev.-lut. sinode ļauj vadīt dievkalpojumus mātes valodā, izdot latviešu garīgo periodiku un rūkot latviešu bērnu svētdienas skolas. Dažas latviešu draudzes sākušas patstāvīgi darboties, bet apstākļi tām nav viegli, un referents ieteica varbūtēju Latviešu baznīcas apvienības dibināšanu trimdā, kaut gan idejiski mēs vēl vienmēr turamies pie Latvijas baznīcas satversmes. „Dibinot latviešu trimdas sinodi, mums negribot jāsaskaras ar dažiem smagiem jautājumiem, piemēram, vai varēsim uzturēt savu teoloģisko augstskolu u. c." Referents norādīja, ka daži sinodes kungi vēl vienmēr nav atmetuši domu mūs asimilēt, bet ja gribam paturēt savu tautību, tad par šo lietu mums jābūt nomodā. Lai uzturētu un sabalansētu budžetu mūsu garīgam laikrakstam Mājas draugs, ULCA dod līdzekļus, bet, kaut gan abonementa maksa ļoti nieciga, trūkst abonentu, un mēnešraksts maz samērā izplatīts. „Mums draud asimilācija, ko lai darām šai lietā?" jautā mācītājs A. Čops. „Mūsu konferences uzdevums nav diskutēt un izšķirt baznīcas politikas lielos jautājumus, bet, kā draudžu darbiniekiem un mācītājiem, mums jādara rosīgs un krietns latviskas baznīcas darbs savās draudzēs."

„Esam nākuši kopā, lai izlemtu, kādā garā audzināt savus bērnus, kā iedvesmot viņus apmeklēt baznīcu, piegriezt mūsu jaunatni vairāk kristīgai ticībai, garīgai dzīvei. Ja gribam paturēt savus bērnus pie latviešu baznīcas, tad laiks mums par to domāt, jo pretējā gadījumā mūsu tautība ir apdraudēta, un tās zaudēšana gulsies uz mūsu sirdsapziņas. To nevar novērst ne atsevišķi mācītāji, ne draudžu darbinieki, vienīgi kopējiem spēkiem visa latviešu trimdas saime", nobeidza māc. A. Čops.

(Nobeigums 2. lpp.)

ULCA's latviešu draudžu Kanadā konferences dalībnieki 21. maijā pēc dievkalpojuma Trīsvienības draudzes baznīcā Montreālā. 1. r. kr.: māc. A. Voitkus (Hamiltonas Kristus dr.), māc. E. Pavasars (Hamiltonas latviešu ev.-lut. dr.), māc. A. Gaudiņš konferences prezidents (Montreālas Trīsvienības dr.), māc. A. Čops (Toronto latv. dr.), māc. E. Lange (Otavas latv. dr.) aizmugurē dr. pārstāvji.
Foto J. Baltiņš

ĪDENS PIEVEICIS ETLIJU

KONSERVATĪVIE UZVAR ANGLIJAS PARLAMENTA VĒLĒŠANĀS

Sērs Antonijs Īdens sāk savu ministru prezidenta karjēru ar uzvaru pār saviem galvenajiem politiskajiem pretiniekiem — sociālistiem, iegūdams 60 vietu pārākumu parlamentā.

Londonā. — Šī gadsimta 15. vispārējās Anglijas vēlēšanas ir noslēgušās. Statistiķi, kas pēdējās dienās pirms vēlēšanu sākuma paredzēja puslīdz vienlīdzīgu ciņu, var sākt meklēt kļūdas savās skaitāmās mašīnās, jo ar negaidīti augstu pārākumu uzvarēja ministru prezidenta Īdena konservatīvie. Vietu sadalījums Apakšnamā turpmāk būs šāds: konservātīvo partijai 344 vietas, strādnieku partijai 277, liberāļiem 5 un 2 Sinn Feina (Īru ekstrēmistu organizācija) partijai.

Pēc uzvaras vēlēšanās ministru prezidents Īdens uzstājās televīzijā un pateicās vēlētājiem par viņa partijai sniegto atbalstu vēlēšanās. Viņš teica, ka nebūs ne akls, ne arī vienaldzīgs visu to daudzo grūtību priekšā, kas viņu sagaida. Pēc Īdena runāja sakautās strādnieku partijas vadītājs Etlijs. Viņš žēlojās par jaunatnes apatiju strādnieku partijas atbalstīšanā, kā arī vainoja partijas iekšējās nesaskaņas labā un kreisā spārna starpā. Anglu politiskie lietpratēji sagaida, ka pēc Etlija zaudējuma vēlēšanās Bevana piekritēju skaits strādnieku partijā strauji augs un ka viņš centīsies izstumt Etliju no partijas vadītāja vietas. Līdz ar to Anglijas sociālistu partijas politikā būtu jārēķinās ar bīstami strauju pagriezienu pa kreisi.

KREMĻA VĪRI BELGRADĒ

Padomju Savienības delegācija pagājušā nedēļā ieradās Dienvidslavijas galvaspilsētā Belgradē, lai sarunās ar maršalu Tito mēģinātu panākt Dienvidslavijas neitrālizāciju. Padomju Savienības delegāciju vada komūnistu partijas pirmais sekretārs Hruščevs, kaut gan delegācijā ietelp arī ministru prezidents Bulgāņins. Visās oficiālās pieņemšanās Chruščevs soļo pirms Bulgāņina.

Belgradē. — Pagājušās nedēļas otrā pusē Dienvidslavijas galvaspilsētā Belgradē ieradās delegācija no Padomju Savienības, lai mēģinātu atjaunot Staļina laikā ar Dienvidslaviju pārtrauktās attiecības un, ja vien tas iespējams, lai mēģinātu atraut Dienvidslaviju no Rietumiem un panāktu tās neitrālizāciju.

Belgrades sarunu pirmajās dienās par panākumiem vēl ir pāragri spriest. Zināms ir tikai tik daudz, ka maršals Tito un Padomju Savienības delegācijas pārstāvji panākuši savstarpēju saprašanos dažos vispārējos jautājumos kas neskar nedz Dienvidslavijas neitrālitāti, nedz arī atrašanos no Rietumiem. Ir nolemts, ka atsevišķos jautājumos Dienvidslavijas un Pad. Savienības intereses iet paralēli viena otrai, un būtu jādara viss iespējamais, lai tās vēl pastiprinātu. Dienvidslavija atzīst Apvienoto Nāciju autoritāti un domā, ka šī organizācija būtu pēc iespējas atbalstāma. Belgradē ciemojoties, tā domā arī Chruščevs un Bulgāņins. Abas valstis sirsnīgi aizstāv mierīgās koeksistences ideju dažādu sociālu iekārtu un jo sevišķi Dienvidslavijas un Padomju Savienības starpā. Pārrunāti arī dažādi tirdzniecības dabas jautājumi un sarunu partneri vienojās ka nākotnē tirdzniecība [illegible] Dienvidslavijas starpā tiks pēc iespējas paplašināta, tai pašā laikā tiks palielināts Dienvidslavijas kredits Padomju Savienībā.

Pēc 3 dienu ilgām sarunām Belgradē Padomju Savienības delegācija pārcēlās uz Dienvidslavijas prezidenta maršala Tito vasaras rezidenci Brioni salā, kur sarunas turpinājās. Pēc vairāku dienu ilgas uzturēšanās salā Maskavas reprezentanti apceļos Dienvidslaviju, apmeklējot arī Slovēnijas galvaspilsētu Ļubļanu un Kroātijas galvaspilsētu Zagrebu.

PADOMJU SAVIENĪBA ATKLĀJ SAVAS KĀRTIS

MASKAVA PIEKRĪT ČETRU LIELO KONFERENCEI

Maskavā. — Atbildot Savienoto Valstu, Anglijas un Francijas aicinājumam, Padomju Savienība paziņoja, ka piedalīsies 4 lielo konferencē, un ka piemērotākais laiks tai būtu vasaras vidus. Maskava arī piebilst, ka ASV prezidents Eizenhauers un ārlietu ministrs Dalless ar savu izturēšanos cenšoties konferenci izjaukt jau pirms tās sanākšanas.

Ar to Padomju Savienība ir atklājusi savas kārtis. Ja amerikāņi kādreiz domāja, ka piekāpjoties Vācijas neitrālitātes jautājumā, viņi savukārt varēs piespiest komūnistus piešķirt neatkarību Austrumeiropas valstīm, kas atrodas Padomijas varā, tad tagad šos sapņus var aizmirst. Netiešos vārdos Maskava jau paguvusi pasacīt, ka Eizenhauers un Dalless ar saviem priekšlikumiem mēģina konferenci izjaukt. Tātad — konference gan būs, bet Padomju Savienība nebūs tā, kas piekāpsies.

Vēstījumā Rietumu valdībām Kremlis paziņoja arī savas domas par 4 lielo konferencē pārrunājamiem jautājumiem. Kaut arī tas ir kārtējais komūnistu oriģinālizgudrojums, tur nav nekā tāda, kas jau nebūtu apbružāts dažādos priekšlikumos, memorandos, sēdēs un konferencēs. Īsumā savelkot, Padomju Savienības priekšlikums ir sekojošs:

1. Konferences mērķim vajadzētu būt — panākt vispasaules saspīlējuma mazināšanos un stiprināt valstu savstarpējo uzticību.

2. Sākoties 4 pasaules lielvalstu valdību galvu konferencei, tās darba kārtību būtu jānosaka pašiem lielajiem konferences laikā.

3. Vispiemērotākā konferences vieta būtu Austrijas galvaspilsēta Vīne. Austrijas valdība jau izteikusi gatavību uzņemties konferences noorganizēšanu.

4. Ar konferences dienas noteikšanu būtu vēl mazliet jānogaida.

Sagadīšanās

KOMŪNISTU ĶĪNAS MINISTRU PREZIDENTS UN ĀRLIETU MINISTRS ČUENLAJS 11. APRĪLĪ NAV BIJIS TUR, KUR VIŅAM VAJADZĒJIS BŪT

Jaundelhi. — Oficiālā Indonēzijas valdības izmeklēšanas komisija ziņo, ka neatlaidīgās pūles valnagojušās panākumiem: izdevies izzvejot lielāko daļu no 11. aprīlī Saravakas tuvumā jūrā avarējušās Indijas satiksmes lidmašīnas drupām.

Kā zināms, šī lidmašīna atradās ceļā no Hongkongas uz Bandungu, vedot komūnistu Ķīnas delegātus uz Āzijas — Āfrikas konferenci. Jau tūlīņ pēc avārijas, kuŗā galu dabūja 15 personas, Pekinga sāka savu propagandas kampaņu pret amerikāņiem, Ķīnas nacionālistiem un pat angļiem, it kā tie mēģinājuši nogalināt ministru prezidentu Čuenlaju. Kaut gan Čuenlajam vajadzēja atrasties avārējušā lidmašīnā, liktenim tomēr labpatīcies šo komūnistu plānu sagrozīt: viņš šinī lidmašīnā nebija.

Izmeklēšanas komisija tagad paskaidro, ka izdevies atrast 9 desmitdaļas no avarējušās lidmašīnas atliekām, un konstatēts, ka katastrofas cēlonis bijusi kāda ar pulksteni noregulēta laika bumba, jo atliekās atrastas tādas daļas kam nav nekāda sakara ar lidmašīnas sastāvdaļām. Atrastas arī kādas pulksteņa atliekas. Uz šo „pierādījumu" pamata komūnistu Ķīna tagad no jauna uzsākusi savu apvainojumu plūdus pret Sav. Valstīm, Formozas nacionālistiem un angļiem. Kamēr amerikāņi un nacionālisti tiek valnoti atentāta mēģinājumā pret Čuenlaja personu, angļiem pārmet nevērību Hongkongas lidostā. Angļu Hongkonga bija pēdējā lidmašīnas nosēšanās vieta pirms pacelšanās lidojumam uz Bandungu. Izmeklēšana tika uzticēta Indonēzijas valdībai tāpēc, ka lidmašīna avarēja Indonēzijas ūdeņos.

JAUNAS CIŅAS GAZAS APKĀRTNĒ

Gazā. — Nedēļas nogalē Gazas apkārtnē notika kārtējā apšaudīšanās ēģiptiešu un žīdu karavīru starpā. Pēc tikpat kārtēja šablona notika arī abpusēja apvainojumu izmaiņa, meklējot vainīgo. Ēģiptes valdība šai sakarā jau ir paguvusi iesniegt sūdzību Apvienoto Nāciju Drošības padomei, apgalvojot, ka žīdu karavīri pārgājuši Gazas demarkācijas līniju un ka žīdu artilērija apšaudījusi ēģiptiešu pozicijas.

Izrāēlas valdības ziņojums ir tieši pretējs. Šeit nepārprotami vainīgie ir ēģiptieši, kuŗu mērķi metēji sākuši apšaudīt kādu Izraēlas robežnocietinājumu. Izraēlas artilērija, protams, nekavējusies atbildēt, apklusinot ēģiptiešu uguni.

KAD SATIEKAS DIVI „STRĀDNIEKI"

Belgradē. — Pēc formālas pieņemšanas Belgradē Padomju Savienības delegācija speciālvilcienā izbrauca uz maršala Tito vasaras rezidenci Brioni salā.

Sestdienas pieņemšanas laikā Belgradē saštapās Padomju Savienības delegācijas vadītājs Chruščevs un Sav. Valstu sūtnis Dienvidslavijā Džēmss Riddlebergers. Dažu minūšu ilgo sarunu amerikāņu diplomāta un Chruščeva starpā brīvās pasaules prese atzīmē ar daudz lielāku interesi nekā krievu konferenci ar maršalu Tito. Pēc kāda amerikāņu aculiecinieka stāsta agrākais ogļracis Nikita Chruščevs zobgalīgi pārmetis amerikānim, ka viņam neesot nekāda kontakta ar strādājošo šķiru un zemniekiem Savienotajās Valstīs. Riddlebergers atbildējis: „Es pats esmu daudzus gadus strādājis kā laukstrādnieks un audzinājis kukuruzu." Tad, atcerēdamies Chruščeva nesekmīgos mēģinājumus panākt kukuruzas audzēšanu Sibirijā, Sav. Valstu sūtnis piebildis, ka viņš esot pārliecināts, ka varētu vienam otram šo to pastāstīt par kukuruzas audzēšanu. Chruščevs ātri mainījis sarunu temu un sacījis, ka tādu cilvēku kā senātora Mekkartija atrašanās uz Sav. Valstu politiskās skatuves esot ļoti nožēlojama lieta. Riddlebergers norādījis, ka arī citām valstīm ir politiskas personības, no kuŗām dažreiz jākaunas; Sav. Valstu sūtnis konkrēti minējis Lavrentija Berijas vārdu, ko nošāva par pretvalstisku darbību un sabotažu.

VĒL VIENA KONFERENCE?

Kamēr Eiropā runā par 4 pasaules lielvalstu valdību galvu konferenci tuvākā nākotnē, Āzijā sākušās valodas, ka būtu nepieciešamas tiešas sarunas Sav. Valstu prezidenta ģen. Eizenhauera un Ķīnas nacionālistu prezidenta ģenerālisima Čangkaišeka starpā.

Taipejā. — Ķīnas nacionālistu ārlietu ministrs Džordžs Jehs kādā preses konferencē žurnālistiem izteicās, ka viņš aizstāvot priekšlikumu panākt tiešas sarunas Ķīnas nacionālistu prezidenta ģenerālisima Čangkaišeka un Sav. Valstu prezidenta ģen. Eizenhauera starpā. Pēc nacionālistu ārlietu ministra domām šāda konference stiprinātu pretkomūnistu pozicijas visā pasaulē. Bez tam ar šādas konferences palīdzību, varbūt, izdotos noskaidrot Sav. Valstu nākotnes mērķus Tālajos Austrumos. Jau ilgu laiku Formozas nacionālisti ir izrādījuši neslēptu neapmierinātību ar amerikāņu nenoteikto Tālo Austrumu politiku. Tagad, pēc nacionālistu domām, ir pienācis pēdējais laiks ieskatīties amerikāņu kārtīs, lai iegūtu lielāku skaidrību par to, kas viņus sagaida un kā katrā attiecīgā gadījumā rīkoties.

ATOMLAIKMETA BILŽU RAKSTI

SĀKUSIES LATVIJAS AMERIKĀ OTRĀ SACENSĪBA

Iepriekšējā Latvijas Amerikā n-rā sākām jauno sacensību Latvijas Amerikā lasītājiem, ko publicēsim trijos turpinājumos. Šorēiz sacensības dalībnieku uzdevums ir atšifrēt noslēpumaino burtu savienojumu, kas apzīmē kādas organizācijas saīsināto nosaukumu, kas bijusi pieminēta koptekstā kādā Latvijas Amerikā š. g. marta, aprīļa vai maija numurā.

Sacensības dalībniekiem LA otrās sacensības attiecīgajā kuponā, kas būs pievienots laikrakstam sacensības noslēgumā, jāieraksta vārds, uzvārds un dzīves vieta un līdz ar „bilžu rakstu" izgriezumiem un atrisinājumiem, jāiesūta LA redakcijai, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada.

Uz aploksnes jāatzīmē: „Sacensība, 2. n-rs." Sacensības uzvarētāji saņems 4 godalgas: 1. godalga — 20 dol. naudā; 2. godalga — LA gada abonements; 3. godalga — grāmatas 10 dol. vērtībā no DV grāmatnīcas; 4. godalga — LA pusgada abonements.

Lai sacensībā varētu piedalīties arī LA abonenti Eiropā un Austrālijā, kas laikrakstu nesaņem ar gaisa pastu, pēdējais atrisinājumu ieņemšanas termiņš ir š. g. 1. augusts.

Iepriekšējo LA n-ru var pieprasīt redakcijā, 123 Huron St., Toronto, Ont. Canada, tel. EM 8-0792.

KLB
LA
LAKEC
LJOK
LKSA
LKKCK
LKSA — Dzintars
LKOK
LLJP
LL Kopa
LM
LNAK
LNC
LNJAK
LNJK
LPB
LPBKK
LPKDA
LSAK
LSCS
LU
LWF

(Nobeigums sekos)

ATRISINĀTS ASV UN KANDAS DV CIEŠĀKAS SADARBOŠANĀS JAUTĀJUMS

28. un 29. maijā Čikāgā notika Daugavas Vanagu ASV kongress, kuŗā piedalījās 19 delegāti no 15 apvienībām un 4 kopām. Pirmoreiz kaimiņu kongresā bija ieradies Kanadas DV pārst. DV KV valdes pr-dis V. Mukts. Kongresā pārrunāja svarīgus aprūpes u. c. jautājumus, konstatējot, ka DV darbam bijuši labi panākumi. ASV un Kanadas DV attiekšmēs panākta vienošanās, kas sola nākotnē labu sadzīvošanu.

Pēc kongresa delegāti devās uz Milvokiem, kur piedalījās Dziesmu svētkus.

3000 APMEKLĒTĀJU NOVADA DZIESMU SVĒTKOS MILVOKOS

29. maijā Milvoku Dziesmu svētkos uzrunu teica A. Bolšteins, bet tos atklāja ALAs pr-dis prof. P. Lejiņš. Svētkos bija ieradies un runu teica sūtnis prof. A. Spekke. Svētku dalībniekus sveica Milvoku pilsētas galva F. Zeidlers, kas savā runā cildināja latviešus un viņu uzņēmību. Svēcienus nesa arī igauņu un lietuviešu pārstāvji.

Svētkos piedalījās pāri par 400 dziedātāju un ap 3000 apmeklētāju no tuvākās un tālākās apkārtnes. Labi apmeklēta bija arī svētku balle un visi pārējie sarīkojumi.

(Kongresa un Dziesmu svētku norises atreferējumi nāk. numurā)

TAUTIEŠI, posieties Draudzības dienām Š. G. 2. un 3. JŪLIJĀ NIAGĀRĀ!

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

NEITRĀLIZĀCIJAS SLAZDI

P. DREIMANIS

Visos laikmetos mazākās valstis ir centušās iegūt neitrālitāti. Jau senajā Grieķijā dažas pilsētas - valstis centās pēc tās. Bet Sparta un Atēnas rīkojās pēc vajadzības, pārmetot viena otrai neitrālitātes nelievērošanu. Kurzemes hercogs Jēkabs, lai nodrošinātu savai valstij neitrālitāti, pat mēģināja piekukuļot Francijas ķēniņu. Bet zviedru-poļu kara laikā viņa hercogistes neitrālitāti nelievēroja un viņu pašu aizveda gūstā. Militāri stiprākās valstis nerēķinās ar vājāko valstu interesēm un līgumiem, bet gan rīkojas pēc acumirklīgās situācijas. To demonstrēja Vācija un Padomju Savienība Pirmā un īpaši Otrā pasaules kara laikā, okupējot kaimiņu valstis citu pēc citas pretēji visiem solījumiem un līgumiem. Neitrālas palika tikai tās valstis, kuru ģeogrāfiskais stāvoklis karotājiem nesolīja nekādu panākumu; piem. Šveice. Padomju Savienība pirms Otrā pasaules kara pat bija izkaulējusi no Vācijas tiesības okupēt Polijas austrumu daļu un Baltijas valstis, kas centās nodrošināt sev neitrālitāti.

Bet tagad Padomju Savienība reizē ar koeksistenci sāk atzstāvēt arī neitrālitāti; kā piemēram, Austrijas mierīgumā paredzēta tās neitrālitāte. Bez tam viņa mēģina panākt Dienvidslavijas neitrālizāciju un ar šādu rīcību cer panākt Vācijas apvienošanu un tās atzīšanu par neitrālu valsti.

Ko tas nozīmē? Ar ko izskaidrojama tāda Padomju Savienības taktika?

Rietumu demakratijas ir atzinušas Rietumvāciju par suverēnu valsti un ļauj tai zināmā mērā apbruņoties. To negrib pielaist Padomju Savienība. Tā visādi ir mēģinājusi apvienot Vāciju un pievienot to savām satelitu valstīm. Tas viņai nav izdevies. Bet apbruņotā Rietumvācija neļaus Padomju Savienībai virzīties uz rietumiem ar vispasaules sociālistiskās revolūcijas plāniem. Tāpēc par katru cenu jāaizkavē Rietumvācijas apbruņošana. Šīni nolūkā Padomju Savienība ir parakstījusi Austrijas mierīgumu ar neitrālitātes klauzulu, pārliecināta, ka Austrijai sekos apvienotā Vācija, kuŗa tādā gadījumā nebūs apbruņota un nevarēs aizkavēt Padomju Savienības plānu realizēšanu. Ja tai taktiskos un citos nolūkos būs vajadzīga Vācija, tad viņa šo neapbruņoto valsti viegli okupēs, nerespektējot pašas ieteikto Vācijas neitrālitāti. Tāda ir Padomju Savienībai parastā taktika, kas lauž citu pēc cita līgumus. To viņa ir pierādījusi attieksmēs ar Baltijas valstīm un pat ar visvarenām Amerikas Savienotām Valstīm, ar kuŗām viņa ir līgusi 52 līgumus un 50 no tiem neievēro. Tātad neitrālitāte, tāpat kā citi Padomju Savienības saukļi ir tikai etaps ceļā uz vispasaules sociālistisko revolūciju, citiem vārdiem — visas pasaules valstu paklaušanai Padomju Savienības varai. Ar mazo-nozīmīgu piekāpšanos dažos jautājumos Rietumu demokratiju priekšā Padomju Savienība nolūkā panākumiem jau ir praktizējusi īpaši savā iekšējā politikā. Tagad tas sevišķi veikli tiek darīts ārējā politikā, cerībā, ka pasaules varenie uzķersies uz šo āķi un ļaus Padomju Savienībai makšķerēt neitrālās zemēs bez nopietnas pretestības.

Kur nelīdz propaganda un militārie spēki, tur jāķeras pie viltības — taktikas, kas daudzkārt ir līdzējusi kā tautu iekšējā, tā arī ārējā politikā. Lasot Padomju Savienības šo vēsturisko kursu un iepazīstoties ar tās rīcību attieksmēs ar citām valstīm, nav ne mazāko šaubu, ka šis Padomju Savienības taktikas atšifrējums ir pareizs. Ja citas valstis sekos Padomju Savienības ierosinātai politikai, tad nebūs ilgi jāgaida tās sekas, pirmā kārtā visas Vācijas okupācija, pēc kam Padomju Savienība viegli tiks galā ar citām Eiropas valstīm. Tad viņa varēs galīgi nostiprināties Āzijā un pievērsties Amerikai.

Mērķis attaisno līdzekļus. Padomju Savienība pie tā allaž ir pieturējusies. Nav šaubu, ka arī šoreiz viņa lieto šo jauno līdzekli vecā mērķa sasniegšanai.

Māc. V. Šēfers 21. maijā St. Katarīnas latviešu ev.-lut. draudzē iesvētīja (no kr.): Dagniju Konrādi, Alju Konrādi un Birutu Grīnbergu. Mācītājam aizmugurē draudzes pr-ks H. Grehle un iesvētīto vecāki. J. Ligera uzņ.

AUDZINĀT BĒRNUS SAVAI TAUTAI...

(Pārnesums no 1. lpp.)

Konferences turpinājumā svētdien, 22. maijā, lielās YMCA's zālē ievadvārdus un lūgšanu teica māc. E. Pavasars

Par konferences vadītāju izvēlēja māc. A. Gaudiņu, bet par sekretāru māc. A. Voitkus. Māc. A. Voitkus referēja par tematu "Draudžu organizācija un finances." Referents norādīja, ka iesvētīto draudzes locekļu skaits Kanadas ev.-lut. latviešu draudzēs, kuŗas piedēr pie Kanadas Ev.-Lut. baznīcas, rēķina uz 2350 personām, un šo draudžu 1954. gada kopējais budžets bijis 33.000 dolaru, kas nozīmējot 14 dol. uz personu. Māc. A. Voitkus teica, ka salīdzinot šīs summas ar ziedotām brīvajā Latvijā, tas ir daudz, bet rēķinot izpeļņu šajā zemē un šīs zemes dzīves standartu, starpība izlīdzinās.

Pēc draudžu iesniegtajiem darbības pārskatiem māc. A. Čops konstatēja, ka draudzes nodevas maksātāju procents ir augsts. Salīdzinot uzdotos datus, izrādījās, ka draudzes nodeva visās draudzēs nav vienāda. Māc. Caune, draudzes nodevas maksātājus iedalījis piecās grupās, atkarā no darba apstākļiem u. t.t. Citur draudzes nodeva pēc katra spējām. Referents paskaidroja, ka parastākais un vairākām draudzēm kopējais nodevas samaksas veids ir aplokšņu izsūtīšana draudzes locekļiem, bet pastāvot arī cits maksāšanas veids, kas pēc referenta domām esot visai āttaisnojies, proti: draudzes locekļi, atkarā no dzīves vietām, iedalīti rajonos, kuŗus pa laikam apstaigājot rajona vecākais, ne vien ievākdams draudzes nodevu, bet uzklausot katra draudzes locekļa domas un ieteikumus, kuŗi valdes sēdē tiek ziņoti un apspriesti.

Māc. A. Voitkus konstatēja, ka še esam kļuvuši aktīvāki nekā bijām Latvijā, kā draudzes nodevas maksāšanā, tā arī ziedojumu vākšanā. Māc. A. Voitkus ziņoja, ka abas Hamiltonas draudzes iegūs savu dievnamu, kuŗam vajadzīga 12.000 dolaru iemaksa. Kārtējā gada maksa par dievnamu paredzēta $2.850 plūs $1.900 dievnama uzturēšanai. Referents norādīja, ka lai tiktu pie sava dievnama, par ko trimdā sapņo katra draudze, jāatver sirds un reizē maks, un līdzekļu jautājums nav problēma, ja mēs mīlam savu draudzi. "Katram jābūt gatavam nest upuŗus draudzes labā. Ka mūsu draudžu ceļš neiet iznīcībai pretim, to pierāda draudžu locekļu procentuālie ziedojumi.

Māc. E. Pavasars, referēdams par draudžu darbinieku pienākumiem, tos iedalīja piecos veidos:

1) līdzekļu vākšanas nozare, kuŗā darbojas draudzes valdes locekļi un dāmu komitejas;

2) sociālā nozare, kuŗā jāstrādā līdz visiem draudzes locekļiem.

3) morālais lauks, kas ir grūtākais darbības lauks, "Mums jābūt zemes sālij un pasaules gaismai."

4) reliģiskais lauks, kas savukārt iedalās garīgajā un ārējā. Ārējais ir draudzes parastais darbs, bet darboties draudzes garīgajā laukā ir daudz grūtāk, jo tur jārāda cilvēka garīgais spēks, jāce] draudzes reliģija.

5) personiskais pašaugs, kas jāaudzina katrā draudzē; "jātop kristīgākiem mums pašiem mūsu mājas dzīvē, mums jāaug reliģiski", teica referents.

Māc. E. Lange referēja par svētdienas skolu un jaunatnes darbu, norādīdams, ka jaunatnes audzināšana ir viens no mūsu svarīgākajiem uzdevumiem, kas līdz šim nekad nav bijis organizēts. "Mēs neesam pieradinājuši mūsu bērnus ieaugt baznīcā", teica referents. Referents uzsvēra jaunatnes audzināšanas darbā svētdienas skolas lielo nozīmi, jo bērns gan piesavinās zināšanas, bet ne kultu. Referents lūdz pieņemt šādas izstrādātas tezes jaunatnes audzināšanas darbā:

1) Mēs atzīstam, ka bērnu audzināšanas darbs ir visu trimdas baznīcu uzdevums.

2) Svētdienas skolās jāpiedalās visiem bērniem.

3) Nekavējoties izveidot komisiju, kuŗa bērnus iedalītu grupās pēc vecuma.

4) Vākt līdzekļus draudzēm un dr. darbiniekiem šim pasākumam.

5) Rūpēties par vajadzīgo grāmatu un citu mācības līdzekļu sagādi svētdienas skolas vajadzībām.

Debatēs māc. A. Čops norādīja, ka apmēram puse bērnu neapmeklē nevienu latviešu skolu, un daudz ko jau esam nokavējuši jaunatnes audzināšanas darbā. Nevēlama parādība esot skolotāju trūkums svētdienas skolām, jo katrs jautā, kas man par to būs, ka atlīdzību prasot $5 par stundu.

Māc. A. Čops ieteica pieņemt šādus ierosinājumus:

1) Draudes kārtējo budžetu segt tieši ar draudzes nodevu.

2) Speciāliem mērķiem un izdevumiem rīkot speciālus sarīkojumus, lai iegūtu līdzekļus, bet atteikties no bazāru rīkošanas, kas esot azarts.

3) Draudzes nodevas savākšanai lietot aplokšņu sistēmu, kas ir atzīta par labu.

4) Vākt speciālu kollekti trīs lielos svētkos.

Svētdienas pēcpusdienā Redeemer baznīcā notika konferences dievkalpojums ar dievgaldu konferences dalībniekiem. Pēc tam rīta sesijas konferences darbs turpinājās. Pēc dzīvām pārrunām pieņēma māc. E. Langes izstrādātās tezes. Konferences dalībnieki atzina konferenci kā permanentu ar noteikumu, ka tā rīkojama katru gadu. Līdz nākošai konferecei par prezidējošo draudzi izvēlēja māc. A. Čopa Toronto. Nolēma uzturēt labas attieksmes ar citām latviešu draudzēm. Vienojās draudžu gada protokolus piesūtīt katrai draudzei, lai dotu iespēju iepazīties ar citu draudžu darbību, un ja rastos kādi izdevumi, tos segtu kopēji visas draudzes.

Pirmā lielākā mācītāju un draudžu delegātu konference Kanadā veidzās vienotības garā, sirsnībā un palāvībā uz Dievu.

(—ns)

PATIESĪBAS LABAD

Kā palīdzēt uz ASV un Kanadu aizvestiem bāreņiem?

1848. g. maijā mēnesī iestājos dienestā latviešu DP bērnu namā (Hahnenklee - Golfhotel Ob - Harz), kur atradās 76 latviešu bāreņi. Bērnu vairums nāca no Rīgas zīdaiņu nama Kapseļu ielā, no Majoru bērnu nama, varbūt arī no Liepājas bērnu nama, bet bija arī daži bāreņi, kas uzlidojumos bija zaudējuši vecākus. Tā Andris un Mirdza savas grupas audzinātājas pavadībā, vienā no pēdējām dienām pirms izceļošanas uz ASV aizbrauca uz netālo Goslaras pilsētu, atvadīties no savu vecāku kapu kopiņām.

Nezinu kā šodien klājas šiem bērniem. 1949. gadā pienāca militārās pārvaldes rīkojums DP likuma ietvaros, ka luterticīgie bērni tiks pārvesti uz ASV, bet katoļticīgie uz Kanadu.

Latvieši ar lielām grūtībām dabūja sev tikai dažus bērnus, ar speciālgalvojumiem un nodrošinājumiem. Tā uz Zviedriju devās 1 meitene un viena uz Braziliju, bet vienu meiteni izdeva atpakaļ uz Pad. Latviju palikušai mātei.

Neskatoties uz latviešu organizāciju pūlēm, militārā pārvalde negribēja un neatzina par vajadzīgu nodot kādu bērnu latviešu ģimenē.

Pirms bērnus pārveda uz tranzita nometni Rolsdorfu, tos filmēja un fotografēja un ar šiem uzņēmumiem iepazīstināja varbūtējos audžu vecākus un sabiedrības pārstāvjus ASV un Kanadā.

Der atcerēties ka Hānenklejas bērnu namā atradās bērni tikai no 3 — 14 g. vecumā, vecākais no viņiem bija Jānis Asaris-Asarītis.

No Hānenklejas bērnus pārcēla vairākos paņēmienos uz Rolsdorfu, no kurienes tos pārveda ar lidmašīnām uz ASV un Kanadu. Par pavadonēm bērnu transportos bija arī dažas latviešu māsas, kuŗām bija galvojumi uz ASV, kā piem. Aina Hertele, mākslinieces Herteles radiniece. Darbiniekiem tika piekodināts, lai nokļūstot tais zemēs, uz kuŗām pārvietoti bērni, tos netraucēt un satiekot neuzrunāt, lai viņi neatcerētos bijušo.

Zinu no vēstulēm, ka bija gribējušas dažas bijušās bērnu nama darbinieces apciemot savus "dēlus un meitas", bet tas nav atļauts.

Tikai pa gabalu no balkona tās varējušas raudzīties uz bērniem...

Līdz šim daudzi bērnu audzinātāji ticēja, ka bērni tiešām ir nokļuvuši labos apstākļos un pie labiem audžu vecākiem, bet šodien latviešu trimdas presē parādās viena otra traģiska ziņa par šiem bāreņiem, tādēļ ir pēdējais laiks kaut ko darīt viņu labā. Latviešu trimdas saimei būtu jāpalīdz tiem nokļūt labākos apstākļos, latviešu ģimenēs, latviešu skolā un latviskā vidē, palīdzot mācīties kādu arodu. Patversme un bērnu nodarbināšana nepiemērotos darbos rada sarūgtinājumu visai dzīvei.

Ir zināmas šīni kontinentā daudzas latviešu ģimenes, kuŗām dzīves apstākļi ir labi, pat ļoti labi, bet mīļāks tām ir angoras kaķis un klēpja suņītis nekā kāds latviešu bārenis, kuŗam vajadzīga palīdzība.

Rodas jautājums — kā mēs varētu viņiem palīdzēt? Galvenais būtu uzzināt visus latviešu bāreņus, kas nokļuvuši Kanadā un ASV — vārdus uzvārdus dzimšanas datus, un apzināt, kādos apstākļos tie pašreiz dzīvo.

Šai darbā jānāk talkā katram latvietim.

Šķiet, ka draudžu mācītāji, padomes, kā arī archibīskaps Grīnbergs un bīskaps Rancāns varētu darīt visu iespējamo, lai palīdzētu šiem bērniem, kas pārcietuši lieluzbrukumu Svinemindē un daudz ko citu. Daudzi pēc pārciestā, kādi 20-30, ir aizvēruši acis uz mūžu un atdusas Hānenklejas kapos. Kas apkopj viņu kapu kopiņas šodien?

Tuvākas ziņas par mirušiem bērniem iegūstamas Stadtverwaltung Hahnenklee (20 b) Ob-Harz, Germany.

Lai apzinātu latviešu bērnus trimdā, atsaukties lūgti bijušie Hānenklejas bērnu nama darbinieki:

V. Logīnovs, N, J. State Hospital Marlboro, New Jersey, ASV., Viktorija Arcimoviča, ASV., prof. Jānis Ātrēns, Dr. Veronika Bergfelde, Ausralia, August Zaša, Emīlija Svars, Caixa Pastol 8852., Sao Paulo, Brasil., Antonija Zaša c/o Miss E. Pavārs 3352 Awes Ave, Omaha Nebraska ASV., Kārlis Šmits, ASV., Zelma un Vilis Augstkalni, Austrālijā, Voldemārs Austkallietis, Austrālijā, Aina Hertele, ASV., Emma Pakalniņa c/o J. H. Gilbert, Barnabas Road, Woodbrige, Con. ASV., Rasma Upīte, ASV., Edgars Rencis, Austrālijā, Balva Dzene, ASV., Anna Dziļuma, Biruta Auziņa un Armins Millers — Kanadā, Zelma Girgensone, ASV., Natalija Strazdiņa, Vācijā, Konstantins Pārups, Austrālijā. Laura Tīlika ASV. u. c.

Ziņas sniedzamas DV KV pr. V. Muktam vai tieši LA redakcijā, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada.

E. Plūme
885. Broadview Ave.
Toronto, Ont., Canada.

KANADĀ

TORONTO

Ceturtdien, 26. maijā, sv. Andreja baznīcas telpās notika LNAK Kultūras un izglītības nozares sēde, ko vadīja priekšsēdis Dr. H. Tichovskis. Sakarā ar to, ka nebija ieradušies vairāki referenti, sēdē pārrunāja tikai steidzīgākos jautājumus, visu pārējo atliekot uz nākošo sēdi, kas notiks jūnija vidū.

Pārrunājot Latviešu kultūras dienu rīkošanu Kanadā, vienojās, ka labākais laiks ir no 15. oktobra līdz 15. novembrim. H. Tichovskim bijusi pārruna ar Hamiltonas latviešu organizāciju pārstāvjiem par Kultūras dienu centrālā sarīkojuma rīkošanu Hamiltonā. Tāpēc nozare nolēma lūgt Hamiltonas latviešus kultūras dienu atklāšanu rīkot oktobŗa mēneša vidū. Latviešu preses biedrības Kanadas kopa apņēmusies rūpēties par programmu rakstnieku vakaram, kas šogad notiks Hamiltonā. Tāpat Hamiltonā notiks latviešu tēlotājas mākslas un daiļamatniecības izstāde. Pārrunājot Kultūras dienu ietvaros paredzētos sarīkojumus Toronto un citur, B. Senkēviča ierosināja izmantot E. Žebranskas iecerēto koncerta turneju Kanadā un iekļaut to Kultūras dienu sarīkojumos. Cik zināms, E. Žebranska rudenī nodomājusi viesoties Toronto, Montreālā, Hamiltonā un Londonā.

Bibliotēkas referente B. Senkēviča ziņoja, ka sagatavojusi informāciju latviešu presei par mūsu bibliotēku stāvokli Kanadā.

H. Tichovskis ieroŝnāja nākošā Toronto organizāciju sanāksmē apspriest jautājumu par profesora Luža Bērziņa godināšanu, atzīmējot viņa 85. dzimšanas dienu. Tāpat nolēma turpināt sākto tradiciju — latviešu skolas absolventiem par labākām sekmēm latviešu valodā dāvināt grāmatu. Pagājušā gadā grāmatu pasniedza Toronto skolas absolventam, bet šogad kārta Hamiltonas skolai. Beidzot H. Tichovskis ziņoja, ka E. Slaucītājs ir ar mieru uzņemties autoru honorāru referenta pienākumus. Nākošā sēdē E. Slaucītāju apstiprinās amatā.

TLB inženieru un techniķu kopas dāmu vakars 4. jūnijā, pl. 8 vak. TLB telpās, 198 Oslera ielā.

14. jūnija piemiņas akts, ko rīko Baltijas tautu federācija, notiks 12. jūnijā, plkst. 4 pp. Meseja zālē. No latviešiem koncerta programmā piedalīsies Dainas koris, kuŗus dos arī lietuvieši un igauņi. Cik paredzams, runās immigrācijas ministrs Pickersgills, bez tam īsu uzrunu teiks visu triju Baltijas tautu federācijas locekļi un Baltijas sieviešu padomes pārstāve. Tai pašā laikā un dienā baltiešiem veltītu programmas pusstundu pārraidīs arī CFRB raidītājs.

Pēdējā Sidrabenes pārvaldes sēdē noskaidrojās, ka iecerētie projekti bērnu vasaras nometnes tālākai izbūvei un apstākļu uzlabošanai īstenojas ļoti sekmīgi. Labi panākumi bijuši ziedojumu vākšanas akcijai, kas devusi pāri par 600 dolaru. 1. ev.-lut. draudzes padome no savas puses ziedojusi 50 dolaru. Dažas ziedojumu vācējas, kā paskaidro pārvaldes priekšsēdis P. Būmanis, bijušas ļoti sekmīgas un īpaša pateicība pienākas draudzes dāmām — Kusei, Ozoliņai, Slavieša, Henišai un Altrakai.

Tāpat ļoti palīdzīgi ir latviešu uzņēmēji. Veckanadietis Goba uzņēmies „krusttēva" pienākumus vasaras māju būvei, kreditējot iztrūkumu. P. Tillings apsolījis logus un moskītu tīklus. Bez tam no Haidro saņemts oficiāls paziņojums, ka jau jūnijā Sidrabenē ievilks elektrību, kas dos daudz ērtību kā bērnu nometnei, tā arī pārējiem vasarniekiem.

Tuvākā laikā Sidrabenē sāksies būvdarbi. Vasaras mājas projektu izstrādājis Broders, paredzot iespēju celtni pēc vajadzības paplašināt.

Farmācijas bakalaure Aldona Dausa šogad beigusi Toronto universitāti, iegūstot arī Moisleja godalgu — farmācijas vēsturē. A. Dause dzimusi Rīgā, kur apmeklējusi pamatskolu, bet ģimnaziju beigusi Hanavā. A. Dausa ar vecākiem ieradās Kanadā pirms 6 gadiem un apmetās uz dzīvi Šombergā, kur ieguva savu lauksaimniecību. A. Dausa sāka studēt 1950. gadā un 50 beidzēju skaitā ierindojās kā 10. labākā.

Pagaidām jaunā farmaceite saistījusies darbā Aurorā, bet iespējams, ka pēc kāda laika atvērs savu uzņēmumu.

Runājot par aroda materiālo pusi, A. Dausa atzīmē, ka farmācijas nozare Kanadā ir ļoti ienesīga, it īpaši, ja iespējams uzsākt savu uzņēmumu. Farmaceitu pirmā alga parasti ap 75 dolaru nedēļā, un darba piedāvājumu netrūkst.

24. maijā pēc ilgas slimības mirusi Alma Ēlerte 65 gadu vecumā. Nelaikā piektdien; 27. maijā, uz Jorkas kapu latviešu nodalījumu izvadīja māc. A. Lūsis. Par aizgājēju sēro 2 meitas un znoti Kanadā, dēls — karavīrs, kas palicis Latvijā.

Sv. Jāņa draudzē māc. A. Lūsis salaulājis Juri Kleķeri ar Līzi Alvīni Kalnāju, Aivaru Robežnieku ar Irēnu Dombrovski. Māc. A. Briedis salaulājis Artūru Vilsonu ar Mirdzu Ziemeli.

Kristīti: Aina Rita Celmiņa, Jura un Zentas meitiņa. Vija Irēne Lucs, Alberta un Ventas meita.

Ceturtdien, 26. maijā Toronto latviešu skautu vadītāji apmeklēja Forda uzņēmumu Okvillē. Ekskursija bija ļoti interesanta; pa milzīgā uzņēmuma telpām tā notiek īpašā „mazbāmīti," jo uzņēmumu apstaigāt kājām nākas grūti.

Fabrikas apskate grupām iespējama par brīvu, atliek tikai par ekskursiju saziņāties ar fabrikas administrāciju.

ST. KATARĪNĒS

Ludmillas Sepes koncertu St. Katarīnā 3. jūnijā pl. 20, Maywood skolas zālē rīko Vanadžu kopa. Sarīkojuma vieta sasniedzama ar Jonston ielas autobusu. Tuvāka informācija un biļetes iepriekšpārdošanā dabūjamas pie Vanadžu kopas pr. Dz. Sprūdžas, 237 York St., tel. MU 2-7681.

MOTREĀLĀ

Latviešu biedrība un DV nodaļa vienojušās īrēt kopīgas telpas šīkāka rakstura sanāksmēm; paredzēts tās izīrēt arī pārējām organizācijām. Jaunajās telpās atradīsies b-bas bibliotēka un ar DV nodaļu kopīgs grāmatu galds, par kuŗa vadītāju izraudzīts J. Lāčgalvis. Jauno telpu adrese: 1414 Fort St., Montreal, Que.

Par DV nodaļas pārstāvi 14. jūnija atceres svinību rīcības komitejā, izraudzīts O. Krādziņš.

MUSKOKĀ, ONT.

Muskokas tuberkulozes sanatorijā jau vairākus gadus strādā prāvs pulciņš mūsu tautiešu. Viņu vidū ir abu dzimumu vieninieki un bezbērnu ģimenes. Vasarai tuvojoties iestādē notiek visādas pārmaiņas. Parasti darbu sanatorijā atstāj gados jaunākie kanadieši, kuŗiem steidzīgi tiek meklēti aizstājēji.

Inž. Rol. Kalniņš, no kuŗa zināmā mērā atkarājas strādnieku pieņemšana, lūdz tautiešus ziņot viņam, ja rastos kāds, kas vēlētos saistīties sanatorijas darbā. Šeit darbu var atrast gados vecāki laudis, kam citur nodarbošanos grūti sameklēt, pie kam vēlami tādi, kas paliktu uz ilgāku laiku. Šīni sanatorijā tautieši ar savu čaklumu ieguvuši vadības atzinību.

Inž. Rol. Kalniņa adr.: Muskoka Sanat., P. O. Gravenhurst, Ont.

Le.-

SPORTA LATVIJA —

tā saucas sporta žurnālistu Arnolda Šmita un Viļa Cīkas kopīgi sarakstītā grāmata autoru izdevumā, ko pašreiz iespiež V. Štāla spiestuvē Ņujorkā. Grāmata domāta ne tikai sportistiem, bet arī plašākai sabiedrībai, kādēļ rakstīta populārā veidā. Skarot latviešu sporta dzīves notikumus, autori savu darbu veltījuši atmiņai par Latvijas sportā lielākajiem mirkļiem, cienai pret mūsu dižākajiem atlētiem, un pamudinājumam latviešu jaunatnei. Grāmatai priekšvārdus devis Starptautiskās Ol. komitejas loceklis J. Dikmanis, H. Berga vāka un apdoces zīmējumi. Uz 16 lappusēm pievienoti 36 uzņēm., kuŗos būs skatāmi ap 170 mūsu sportistu dzimtenē un trimdā. Izdevumam būs vairāk nekā 200 lappuses. Apskatīti notikumi visos galvenajos sporta veidos.

Igauņu studenti mācās igauņu valodā

Igauņu centrālā komiteja Toronto noorganizējusi savas valodas kursus igauņu studentiem. Šī pasākuma nolūks ir papildināt zināšanas mātes valodā jauniešiem, kas studē Kanadas augstskolās, lai tie kļūtu par īstiem akadēmiski izglītotiem igauņiem. Atsaucība studentos bija necerēti liela. Pirmajā lekcijā ieradās vairāk kā 50 klausītāju. Šinī pavasarī paredzētas 10 lekcijas. Kursi turpināsies rudenī.

PASKAIDROJUMS

Sakarā ar LNAK Jaunatnes audzināšanas padomes izteikto vēlējumu, lai LNJA pie jaunatnes dienu organizēšanas pieaicinātu arī citu jaunatnes organizāciju pārstāvjus, LNJAK valdes pr-dis T Kronbergs lūdz paskaidrot sekojošo:

Jaunatnes pulciņi, izveidojot apvienību Kanadā, savā darbības plānā paredzētās Jaunatnes dienas nolēmuši plānot un īstenot paši. Arī skauti, piem., rīko nometnes, kuŗās piedalās tikai paši. Šogad Hamiltonas pulciņš Rota Jaunatnes dienas organizē kopā ar LNJAK, uzņemoties smago rīcības komitejas darbu. Tajās piedalīsies jaunatnes pulciņu biedri no visas Kanadas.

Jaunatnes dienās notiks pulciņu delegātu kongress, kam sekos Jaunatnes dienu atklāšana ar attiecīgu programmu un saviesīgs vakars ar deju. Otrā dienā Sidrabenē būs sporta sacensības un, iespējams, kopēja sēde ar ASV Latviešu Jaunatnes apvienības valdi. Šajos sarīkojumos aicināta visa jaunatne.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 2707
114 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, MONTREAL, P.Q.
5210 VICTORIA AVE, APT. 16

LASĪTAJU vēstules

KLUSUMA MINUTE 17. JŪNIJĀ

Komiteja Latvijas brīvībai ierosinājusi Latvijas okupācijas 15. gada dienu atzīmēt ar klusuma minūti, měģinot to panākt arī visās iestādēs ne tikai ASV, bet arī Kanadā, un citur, to nosaucot par „Draudzības minūti Baltijas valstīm un tautām." Vai arī Kanadas latviešiem nevajadzētu par to padomāt? LNAK, DV, vai vislabāk — Informācijas centrs, varētu sacerēt īpašus uzaicinājuma resp. lūguma tekstus angļu valodā iestāžu vadītājiem, kuŗus katrs tautietis varētu saņemt, lai iesniegtu savam šefam, kas varētu dot rīkojumu attiecīgā ierosinājuma iedzīvināšanai. Bet laika ir atlicis maz — jārīkojas ātri — ar atzīmi un aicinājumu laikrakstā vien nepietiek!

Pēteris L, Toronto

CONCORDIĀ RĒS PARVAE CRESCUNT...

Mans oponents Zvanītājs Toronto atrod vārdam "politika", ļoti plašu pielietojumu dzīvē. Zvanītājs raksta:" tā bija jau pirms tam, kad senie grieķi deva tai vārdu un būs joprojām."

Senie grieķi teica: "Concordia rēs parvae crescunt, discordia maksimae dilebuntur...

Kā ģimenē — valsts pirmšūniņā — tā visur jābūt vienprātībai. Kādā tulkojumā politiku var pierakstīt kaut vai mūsu uzņēmīgajiem tautiešiem Toronto?

Pašķirstot padzeltējušās vēstures grāmatas lapas, mēs atceramies lielus,ģeniālus garus, tautas vadoņus: Garibaldiju, Vilhelmu Tellu, Kromvelu, Napoleonu, Bismarku un citus. Tie bija vadoņi-politiķi, kuŗi noteica tautas likteņus un rūpējās, gādāja par valsts labklājību.

Kādu labumu tautai deva mūsu 27 politiskās partijas bij. neatkarīgā Latvijas republikā?

Dr.iur. T. Sanders saka: "Objektivitāte prasa, ka līdz ar negatīviem apstākļiem nedrīkst noklusēt arī pozitīvos (L.-A. Nr. 28 no 8.g. 9. aprīļa). Vispirms: "Augstā nama locekļi nodrošināja savu personību. Viņi bija — "neaizkaŗami."

Otrkārt, mūsu bij. Latv. republikas "Augstais nams" neaizmirsa nodrošināt savu eksistenci ar "pienācīgām" algām, kuŗas allaž paaugstināja, protams, ar „augstā nama" lēmumu. "Augstais nams" izdomāja un iedzīvināja priekš sevis un tautas darbiniekiem pat 13. mēnesi. Pie algām, ar „Augstā nama" lēmumu nāca klāt: gratifikācijas, siva lupatu andele un citas jaukas, patīkamas lietas, jo — nauda nesmird.

Lai nākošās vēlēšanās nodrošinātu šilto vietu — vajadzēja ko darīt arī uz ārpusi. Tā Saeimas deputāts b. Veckalns, namīpašnieks Rīgā,uzgērba pusskraundušu „ancuku," un ar plakātu kaklā: "mēs prasām darbu un maizi", palasījis pāris "saules brāļus", maršē pa galvaspilsētas ielām: "mēs prasām darbu un maizi!"

Tanī pašā laikā uz laukiem nobriedusī druva, smagām vārpām, gaida novākšanu...

Kādi bija 27 politisko partiju pozitīvie panākumi bij. Latvijas republikā, lai min Zvanītājs Toronto. Man ir grūti par to rakstīt. Viss bijušais, pārdzīvotais manī pacel rūgtumu un īgnumu. Es negribētu uzmaisīt šīs vecās, nepatīkamās atmiņas, bet tiku aicināts to darīt.

Solidārizējos ar Dr. iur. T. Sanderu un: "minu šos faktus, lai informētu par pagātni, tādēļ, ka daudzi no mūsu jaunatnes un vidējās paaudzes vairs nezina, **kā īsti bijušajā neatkarīgajā Latvijas Republikā klājās.** (Pastrīpojums mans)

Zvanītājs domā, ka tāpat kā pēc Pirmā pasaules kara, arī tagad nevar tikt nodibināta Eiropas Ūnija. Pirmā gadījumā bijis par agru, tagad valsts vīri sākot domāt...

Uz šo Zvanītāja argumentāciju varu atbildēt ar pārbaudītu un neapgāžamu patiesību: pasaki kādi tavi draugi, un es pateikšu, kas tu pats esi!" Ja domā par Eiropas Sav. Valstīm tiks iztirzāta pie kaviāra kaudzēm, vodkas plūdos, tad cerību nav nekādu.

Ir neiespējami pareģot, kas notiks nākošajā mirklī, vēl neiespējamāki to paredzēt gadu desmitos uz priekšu. Skaidrs ir tikai nenoliedzamais fakts, ka visas cilvēces nelaime, briesmas un šausmas ir vecā kontinenta epidemiskā slimība — pašlabuma meklētāji, pseudopolitiķi, kuŗu ultrā patriotisms ir viņu vēders. Un ne vairāk! Bet tagad mēs stāvam pie sasistās siles..

Concordia res parvae crescunt, discordia maximae dilabuntur!

Arturs Ezergailis, Toronto.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

J. Gailītis

TORNAS GRĀVJRAČI

Pēc gaŗa ceļojuma atpakaļ savā vienībā

V

Dienvidos kaŗa darbība norītēja jau stipri vien mūsu priekšā, bet uz ziemeļrietumiem mūsu atiešanas ceļš likās esam tīrs. Tas tā arī vēlāk izrādījās. Mūsu atiešana turpinājās bez sevišķas apgādes un atpūtas. Šai sakarā pamazām sākām atbrīvoties no visa, kas likās par smagu. Ceļa malā pametām vienu somu pēc otras, lai soļošana būtu vieglāka. Mūsu vienīgie ieroči bija lāpstas, un viena daļa kareivju bija arī tās pametusi. Kad šo nolaidību bija pamanījis mūsu bataljona komandieris, tas vārda tiešā nozīmē aiztrieca kādus 5 km. atpakaļ ar uzdevumu: uzlasīt ceļmalā nosviestās lāpstas. Savu rīcību viņš motīvēja ar to: ja gadījumā kāds vācu ģenerālis iedomātos mūs iesaistīt frontes aizstāvēšanā, tad mūsu lāpstas būtu vienīgie liecinieki, ka esam "Tornas grāvjrači", bet nevis apmācīta kaujas spējīga vienība. Mūsu turpmākā atiešanas gaitā neviens necentās dot kādu kaujas uzdevumu, jo stāvoklis jau bija visai katastrofāls.

28. aprīļa naktī mēs soļojām cauri Rostokai. Pilsēta bija tukša un izmirusi. Mūsu ceļveži ceļus bija jau izlūkojuši, un noskaidrojuši, ka Rostokā krievu vēl nav, viņi mūs novirzīja uz Vismāru. Mēness bagātīgi izslēja savu blāvo gaismu pāri tukšai un atstātai pilsētai, un mūsu soļi tālu atbalsojās spokainajos Rostokas namu mūros.

Ejot gaŗām kādai lielai blokmājai, ievēroju, ka pie sienas piesliets vīriešu velosipeds, nenoslēgts un braukšanas kārtībā. Biju jau krietni vien noguris un tas mani pavedināja izšķirties. Nekad līdz šim savā mūžā nebiju neko zadzis, bet tagad pirmoreiz mana roka izstiepās pēc svešas mantas. Labu brīdi stāvēju pie divriteņa un nevarēju izšķirties, ko darīt. Domāju, varbūt kāds te atbraucis pie nama ar svarīgu ziņu, lai pēc mirkļa dotos prom. Paraudzījos uz nama logiem un durvīm, nekur ne mazākās dzīvības zīmes. Mana vienība bija jau aizgājusi tālu uz priekšu, tā beidzot kļuvu zaglis. Paņēmis divriteni, aizbraucu virzienā kur aizgājuši mani puiši. Atkāpšanās ceļā divritenis ļoti noderēja. Braucu ne tikai pats vien, devu arī citiem.

30. aprīlī mēs jau gājām cauri Vismārai. Te paziņoja, ka mūsu pulcēšanās vieta ir Dānija aiz Flensburgas, bet no otras puses mūs bija sasniegušas ziņas, ka angļu un amerikāņu kaŗaspēks ir jau Hamburgā un pagaidām tālāk nevirzās, kas mūs, protams, ne visai iepriecināja. Bet bijām jau visai laimīgi, ka mūsu „draugi" vairs nav tālu. Kad bijām izgājuši cauri Vismārai, kādā lielā meža malā atpūtāmies, paēdām, kas nu kattram vēl bija palicis, un apkopāmies. Tā kā manā mugursomā nekā daudz ēšanai nebija, tad pa kādu stigu aizgāju uz lielu muižu, kurā bija daudz bēgļu. Satiku muižas pārvaldnieku un lūdzu kartupeļus. Pārvaldnieks, tērpies vācu armijas uniformā, man atbildēja, ka visi produkti esot uz kartītēm, un, kamēr Hitlers vēl esot Berlīnē, viņš neko nevarot dot. Nezinu, vai tas bija vācu slimīgais fanātisms, vai vienkārši man nebija ne cigarešu, ne kafijas, ar ko atmiekšķēt muižkunga sirdi. Tā, tukšu mugursomu un vēl tukšāku vēderu, atgriezos pie savējiem.

Pa to laiku mūsu pulka komandieris bija jau izdevis savu pēdējo pavēli un paziņojis, ka viņš tālāk uz rietumiem neiešot, paņēmis patšauteni no savas vieglās mašīnas un ar saviem adjutantiem dziļāk iegājis mežā.

TĀLUMĀ PARĀDĪJĀS LĪBEKAS TORŅI

Majors Celle bija kādas koncentrācijas nometnes komandants, tādēļ arī viņš nevarēja tālāk iet. Par viņa turpmāko likteni neesmu neko dzirdējis. Vienu, ko še gribu piezīmēt, kopš pulka vadība bija nodota majoram Cellem, šis ir vienīgais no trim būvpulkiem, kas bez zaudējumiem tika atrauts no krievu tanku smailēm. Par to lai viņam paldies! Nakti pavadījuši mežā, sākām mūsu atiešanu Lībekas virzienā. Katru kustību uz ceļa apšaudīja amerikāņu iznīcinātāji.

Bija jau jauka un saulaina 2. maija diena, kad tālumā ieraudzīju Lībekas slaidos torņus. Plkst. 4 pp. mūs sasniedza ziņa, ka angļu kaŗaspēks iesoļojis Lībekā jau pl. 2 pp. Nekas cits neatlika, kā steidzīgiem soļiem doties turp. Pie pilsētas robežas stāvēja angļu patruļa, kurai es nodevu savu pistoli, kas man vēl bija līdz no Jelgavas, un divas rokas granātas, kuras glabāju savā mugursomā. Tad lielu gabalu bija jāsoļo vienam pašam. Ceļā redzēju daudzus vācu kaŗavīrus, kas pazuda mājās un iznāca ārā gērbušies civīlā. Te kādā ceļa līkumā mani saņēma angļu kaŗavīri un noveda pie liela bara vācu gūstekņu. Ceļā uz Lībeku biju noņēmis savas zīmotnes, kā to darīja visi kaŗavīri, sevišķi tie, kam bija zīmes uz apkaklītes. Kad barā bija ap 200 kaŗavīru, mūs tankešu apsardzībā veda cauri Lībekai, kur netālu no kāda autoceļa krustojuma pļavā bija lielas gūstekņu masas.

Te sākās manas gūsta gaitas. Pirmā nakts bija jāpavada zem klajas debess, protams, nekāda uztura nebija. Nākošajā rītā, kad pamodos, ieraudzīju, ka pie kādas kaŗavīra telts jumtiņa piestiprināts Latvijas standartiņš, kur arī sapulcējāmies visi latvieši, jo domājām, ka mūs sapratīs un nākošajā dienā atbrīvos kā nevainīgus karotājus, jo neviens taču uz sabiedroto pusi nebija izšāvis nevienu lodi.

Visi bijām pārrēķinājušies. Kam bija vācu uniforma, tas bija noziedznieks. Tā mēs te salasījāmies kādi 1000 latvieši. Atceros, ka ļoti rosīgs mūsu lietu kārtotājs bija v. v. A. Volbets, bijušais Rīgas valsts saldētavas pārzinis. Nākošajā dienā mūs ar kādām 50 smagā armijas tipa automašīnām aizveda uz Švarcenbekas bij. skrūvju fabrikas ēku korpusiem. Te sākām visas vietas pārbaudīt, meklējot pārtiku, un, patiesi, vēl virtuvē atradām griežņus un dažādus konservus, kas ļoti noderēja, jo bijām izsalkuši.

Turpinājumā:
Mākslinieki apciemo gūstekņus

VĒSTULE ČIKĀGIEŠIEM

Sveiki, tautieši, dāmas un kungi!

Latviešu avīzes lasīt man nav laika, jāstrādā virsstundas, jākrāj nauda, jādomā par mājas iepirkšanu, ja nu par brīvu piesūta, tad es neko nesaku, bet gaidi, ka šie to darīs, ka padomās arī par savu tautas brāli, nabaga bēgli, kam viss bija jāatstāj, ko septiņās kastēs varēja paņemt līdzi, tas bija, sieva vēl tagad nevar nomierināties, ka kažoks saburzījies. Un viena kaste pazuda, tur bija iekšā sudraba un kristalla trauki, tādus nekur vairs nevar dabūt. Divi koferi palika Čechoslovakijā, kad otrreiz bēgām, tur bija iekšā speķis, sviests un olas. Jau nometnē mēs iegājām kā nabagi, tikai ar sešām kastēm un 4 koferiem, bet IRO kuģī mūs ielaida tikai ar divām kastēm un diviem koferiem, tā mūs galīgi izputināja, tagad dzīvojam tikai atmiņās par to, kas mums bija, katru dienu pārrunājam, cenšamies aizmirst, kas bija kastēs un kas koferos, un mēs runājam latviski, tādēļ arī neasimilējamies, paliekam pie savas tautas.

Kā jau teicu — latviešu avīzes lasīt man nav laika, bez tam par tām arī jāmaksā, un tad iznāk dubults zaudējums — laiks jau ir nauda pats par sevi, un tad vēl skaidrā naudā klāt — vai to var atļauties tāds, kas jau tik daudz zaudējis? Un tādēļ arī es nezinu, kā jūs tur pa Čikāgu tagad dzīvojat. Labi, ka aizpagājušo svētdienu viens no jūsējiem bija atbraucis pie mums, tas šo to pastāstīja. Jums tur esot vairākas izdevniecības, izdevot visvisādas grāmatas, brošūras, vārdnīcas. Bagāti ļaudis jūs esat, jādomā, un tad jau nu laikam arī avīzes lasāt? Sabiedriskā dzīve arī pie jums sitot augstu vilni, un vai tad nu maz var iedomāties tādu sabiedrisku darbinieku, kurš nelasītu avīzes, neinteresētos, ko raksta par viņa paša organizāciju? Bet, varbūt organizāciju vadītājiem avīzes piesūta par brīvu? Tā nu gan tad būtu liela netaisnība, ja viņiem piesūta par brīvu, bet man ne — pajautājiet, vai kāds no viņiem ir zaudējis piecas kastes un 4 koferus? Es pats arī esmu tāds kā sabiedrisks darbinieks, manai sievai ir Beauty Salon, un vienu laiku mums sūtīja, bet tad sāka prasīt naudu, es nu iešu maksāt, atbildēju, ka avīzi izlasām no viena gala līdz otram galam, dodam lasīt arī kaimiņiem... par ko tad man jāmaksā? Ja es avīzi būtu paslēpis, nevienam nerādījis, tad man varētu pārmest, uzlikt sodu; es izdevējiem palīdzu veicināt kultūru... bet viņi — tā un tā — jums jāsamaksā par 7 mēnešiem $ tik un tik... Tad man nemaz nevajaga! Un tā es jau diezgan ilgu laiku iztieku. Gan jau gadās, ka kāds atbrauc no Čikāgas un pastāsta, kā tautieši tur dzīvo, kā, piem., šoreiz. Un nu es zinu visu: Aleksim Kalniņam ir sava firma, kas saucas „Baltu filologu kopa," Otto Krollam sava, un tā saucas „Mākslas aģentūra," Viktoram Vīksniņam sava ar nosaukumu „Čikāgas latviešu biedrība," Kārlim Dzirkalim — „Nama fonds", E. Ramatam — „Ramata koris," Austrai Ozoliņai — „Rudzu maize un skaņu plates," Albertam Raidonim — „Veikals un radiofona aģentūra," Alfrēdam Kalnājam — „Izdevniecība un spiestuve," Hermanim Kreiceram — „Latviešu skola," E. un V. Dzelmēm — „Tautas deju kopa," Hugo Riekstiņam — „Dzimtā zeme," Augustam Vanagam — „Aprūpes birojs," Rūdolfam Porukam — „Tieslietu resors..." Jūsu tautietis teica, ka vēl esot bet vairāk nevarot atcerēties, tad esot jāieskatās Elgūta grāmatā, bet to vairs nekur nevarot dabūt, esot izpirkta, kad iznākšot otrā izdevumā, tad atsūtīšot arī man, jo tā sevišķi esot vajadzīga, ja braucot uz Čikāgu, tur esot norādījumi, kurā stacijā kattram braucējam jāiebrauc. Vēl šo to pastāstījis par Čikāgu, jūsu tautietis posās ceļā, un es gāju viņu pavadīt, jo labi zinu, ka ar viņu var notikt tā, ka viņš atnāk atpakaļ, es viņu pazīstu jau no Hamburgas Zoo nometnes laikiem, tāds niķis viņam ir iedzimts, atvadās, aiziet, bet pēc pāris stundām atkal klāt, tad jādod vakariņas, jāguldina... Un ko jūs domājat, kā mums iznāca? Viņš mani pa ceļam ievilka restorānā, tur bija divertisments, dejoja smukas meitenes, vilciens aizgāja, un mēs abi atgriezāmies mājā. Sieva, jau pa logu mūs ieraudzījusi, nelaida iekšā, man bija ļoti neērti, viesis no lielpilsētas, no latviešu kultūras centra, no tādas kolonijas, kur visi lasa avīzes, pie tam lielākai daļai piesūta par brīvu, es atvainojos, teicu, ka sieva aizmirsusi latviešu tikumus, bet gan jau viņa atkal nāks pie prāta, kad dabūs izlasīt Elgūta grāmatu, bet tas viss neko nelīdzēja, viņš gribēja tikt iekšā, viņam manai sievai vēl kas speciāls esot jāpasaka. Un viņš dauzīja durvis tik stipri, it kā pats nelabais viņu dīdītu, bet nekas nelīdzēja, mums vajadzēja atstāties un atgriezties restorānā, kur dejoja pusplikas meitenes. Un es tai naktī apgrēkojos, laulību savā sirdī pārkāpdams, un tas notika jūsu tautieša dēļ, mīļie čikāgieši. Sakiet gan viņam, lai viņš pie mums vairs nebrauc, jo mana sieva jau divas nedēļas staigā apkārt kā ūdeni mutē ieņēmusi. Lai arī mums te nav nekādas kultūras, nekādu firmu, nekādu grāmatu un vārdnīcu izdevniecību, lai arī mums nepiesūta par brīvu laikrakstus — mēs tomēr dzīvojam saticībā un mierā, netiesājam un netiekam tiesāti. Bet Čikāga, tu Zodomas un Gomoras pēctece, kādus kultūras nobirumus tu izauklē savā klēpī! Vai tev, tu grēcīgā — mantkārības un augstprātības zaņķī iegrimusī pasaules lielpilsēta! Varbūt vēl sieva pieprasa šķiršanos — ko tad es iesākšu? Man jau ilgi bija jādomā, kad pirmoreiz precējos. Un kamēr es izdomāšu, kā tikt pie otras sievas, tikmēr visa dzīve būs pagājusi. Un tas viss viena čikāgieša dēļ!

Atsūtiet pie manis Dr. Lāci, mums ir paglābies vēl viens Sevras porcelāna šķīvis, lausim tam nokrist uz grīdas, lai saplīst, viņam tāda skaņa ļoti patīk.

Jūsu Alumsalums

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

TORŅI UN SIGNĀLUGUNIS PAKAĻPUSĒ

Ādalberta Kakanaga impresijas par trimdas īpatnībām.

Bija laiki, kad cilvēks varēja izdomāties, aizdomāties un pat izsapņoties, arklam pakaļ staigādams, vai upmalā sēdēdams un ūdenszāles vērodams. Tagad tā vairs nevar — tagad nav jāsoļo aiz arkla, bet jāskrien dolaram pakaļ. Tāpēc arī domāšana neiznāk visai gaŗa un sakarīga, bet toties vispusīga.

Skrienot un uzmanot, lai neaizskrietu tiešā ceļā uz viņpasauli, bez stopzīmēm un signālugunīm acs pamana arī šo to citu, kaut vai pa priekšu braucoša auto pakaļgalu un kādu ceļmalā esošu baznīcas torni.

Gadās ieraudzīt dažu pavisam nemodernu celtni, kas, jādomā, vēl nav nojaukta tikai tāpēc, ka to cer pārdot kādai jaunieceļotāju draudzei. Šīm baznīcām, tāpat, kā tas bija dzimtenē un šur tur citur Eiropā, ir torņi, kuŗu smailes traucas izplatījumā un, varētu domāt, simbolizē draudzes dvēselisko tiekšanos uz augšu, projām no zemes lietām.

Tad ir celtnes, kuŗas nav vēl galīgi nemodernas, bet nav arī vairs modernas, tāpat kā pagājušā gada auto modeļi. Arī šīm celtnēm ir torņi, bet tiem vairs nav smailes. Tā ir nolūzusi. Un tad acs pamana arī modernas celtnes, kuŗas tikai ar īpašu uzrakstu palīdzību var identificēt par baznīcām.

Vai arī šie aplauztie torņi un beztorņainība simbolizē draudzes locekļu dvēseles ilgas?

Un kāpēc gan tiekties kaut kur projām uz augšu, ja tepat uz zemes ir tik labi? — Pravietis Džoness no Detroitas taču sludina, ka 2000. gadā pats Jahve ar saviem eņģeliem nonākšot zemes virsū un apmetīšoties uz pastāvīgu dzīvi. Acīm redzot, ap to laiku zemes komforts būs pārsniedzis debesu valstības labierīcības.

Vairāk kā pie baznīcu torņiem skats tomēr spiests kavēties pie auto pakaļgaliem. Interesanti vērot, ka pakaļējo signāluguņu stikla kvadratūra kļūst aizvien lielāka un dažos pēdējā gada modeļos jau sekmīgi konkurē ar priekšējo uguņu stikliem. Arī visādi citādi niķeļi, liekumi un stiepumi skata saistīšanā bīstami sacenšas ar priekšgala greznojumiem. Vai tam būtu kāds sakars ar Merilīnas Monro kultu?

Bet tad nāk sarkanās ugunis, un stop!

Adalberts Kakanags

VELTA ČERŅAVSKA ar uzslavu beigusi Londonas Rietumontario augstskolas medicīnas fakultāti. Par vislabākajām sekmēm studiju laikā viņai piešķirta zelta medaļa. Studijas sākusi Vācijā, Baltijas un Gettingenas universitātēs. Dr. V. Čerņavska strādās prakses gadu Toronto St. Joseph slimnīcā; ir Alpha Omega Alpha Medical Honours Society biedre.

JĀNIS VILCĀNS š. g. maijā beidzis elektro-inženierzinātņu fakultāti Queen's universitātē Kingstonā, Ont. Kanadā un saistījies darbā pie Canadian General Electric Co. Ltd., Toronto, lai specializētos savā nozarē — elektronikā. J. Vilcāns ir korporācijas Lacuania filistrs

TESTAMENTI PAR LATVIJĀ PALIKUŠIEM ĪPAŠUMIEM

Trimdai ieilgstot rodas nepieciešamība kārtot arī mantojumu lietas. Šoreiz pakavēsimies pie Latvijā palikušās mantības, īsumā apskatot testamentu sastādīšanu šai mantai. Šeit būtu domāti galvenokārt nekustami īpašumi, jo kustamo mantu boļševiki būs izlaupījuši, grūti būs to sadzīt, tomēr zemi arī šie laupīšanas speciālisti savās netīrajās kulēs uz Krieviju aizvest nevarēs. Būs gan iznīcinātas robežas, kolchoziem pievienojot atsevišķās saimniecības u. t. t., tādēļ testamentu sastādot, vēlams pēc iespējas sīki paskaidrot par objekta atrašanās vietu u. t. t.

Tiesiskie darījumi attiecībā uz Latvijā esošo kustamo un nekustamo mantu izdarāmi pēc Latvijas 1947. g. civīllikuma. Pašlaik Latvijā gan okupanti ieveduši krievu civīllikumu ko, protams, neatzīstam ne mēs, ne arī ASV tiesas. Arī angļu u. c. tiesas to neatzīst par spēkā esošu, un tas ir pilnīgi pareizi. —

Īsumā: lai testaments būtu spēkā, tam jāizteic testamenta sastādītāja patiesā griba, tas sacerams bez maldināšanas, viltus un spaidiem. Var rakstīt gan privātus, bet, ja vēlas, arī publiskus testamentus. Parocīgāks trimdas apstākļos liekas privātais testaments, kaut gan pēdējās gribas un īstuma pilnīgākais pierādījums ir konsula vai notāra aktu grāmatā ierakstīts testaments, ko sauc par publisku testamentu. Bet arī privātus testamentus var nodot glabāt slēgtā aploksnē, ievērojot attiecīgus noteikumus, Latvijas konsuliem. Maksa nav liela, ap 10 dolaru. Privātie testamenti var būt sastādīti jebkurā valodā. Protams, labāk latviešu valodā, kā arī ieteicams iepriekš aprunāties ar latviešu juristiem. —

Apšaubīt publisku testamentu likums neatļauj, var celt tikai strīdu par viltojumu.

Privātā testamenta vienkāršākais veids, ja tā varētu teikt, ir paredzēts civīllikuma 451. pantā, kurš nosaka, ka rakstveida privāts testaments, ja testātors pats to visu uzrakstījis, ir spēkā arī bez lieciniekiem. —

Privātu testamentu sacerot pieaicināmi vismaz 2 liecinieki (protams, izņemot augšā minēto 451. p. gadījumu), kuriem reizē jābūt klāt u. t. t. Par lieciniekiem nevar būt nepilngadīgie, garā slimie vai tiesības zaudējušie pēc sodu lik. 27. un 28. panta, kā arī tie, kas ar šo pašu testamentu iecelti par mantiniekiem, viņu laulātie un radinieki līdz ceturtai, svainieši līdz trešai pakāpei ieskaitot. **Mag. iur. E. Lapiņš.**

TRIMDINIEKA PĀRDOMĀM

VAI NAV LAIKS SIST GALDĀ DŪRI?

Reiz neticīgais Toms kļuva viens no ticīgākajiem.

Arī trimdinieku vidū nacionālajā politikā ir daudz neticīgo Tomu, kas spēj ticēt tikai tad, kad viņu pirkstiem ļauj aizskart vātis.

Tagad, kad daudzi no mums tausta jaunu vāti rietumu civīlizācijas ievainotajā ķermenī — brīvības sadzīvošanā ar verdzību, kuŗas jaunākais un bīstamākais fainomēns Baltijas valstīm, ir neitrālo valstu joslas radīšana Eiropā, mēs sākam asāki apzināties briesmas. Baltijas valstis nav nekur vēl minētas „neitrālās joslas" valstu vidū.

Kad briesmas tuvojas, cilvēki kļūst modrāki un pretestībai spējīgāki. Bet briesmu brīdī pārbauda arī savas pozicijas un ieročus. Tie, kas vēl nesen vārdos un rakstos apšaubīja Brīvo latviešu pasaules apvienības vajadzību un lietderību, tagad nobažījušies, ka vēl nav sākusi darboties globālā apvienība kā labākā pozicija mūsu brīvības atgūšanas cīņai, kas pēc sava apjoma ir globāla. Tie, kas teica, ka Baltijas valstu liktenis izšķirsies kopā ar Eiropas likteni, un tādēļ mēs paši savā lietā maz ko varam politiski darīt un cīnīties (šo vārdu dažkārt liekot pēdiņās), tagad prasa, lai taču šajā jaunajā starptautiskajā situācijā mēs ko darām, lai aizkavētu ļaunāko Baltijas valstīm.

Un tā briesmas, reālas vai nojaustas, mūs vieno vairāk par citu. Bet tādos brīžos mēdz arī vēl lieku reizi prasīt, vai visi ieroči kārtībā, vai visi ir klāt un gatavi cīņai?

Vācijas laikraksta Latvija 21. maijā ievadraksts: Kur mēs esam? ir pielīdzināms trauksmei. Un labāk viena tāda trauksme vairāk nekā mazāk. Minētais latviešu laikraksts, norādot ka Baltijas valstis nav minētas neitrālajā joslā, pielaiž, ka „ pašreizējā situācija pesimistam atļauj secināt, ka mēs kaut kur varētu būt arī norakstīti." Esot simptomu pietiekami, lai dotu iemeslu dziļam nemieram, jo mums neesot pozitīvu izredžu, ko tik jauki nule piedzīvoja Austrija. Un Vācijas Latvijas redakcija jautā, cik šajā situācijā ir vērtas un kā interpretējamas tās deklarācijas par mūsu valstu aneksijas neatzīšanu, kas veido pašu būtiskāko balstu ne tikai mūsu politiskajā cīņā par brīvības atgūšanu, bet arī dod saturu mūsu uzticībai Rietumu brīvības ideāliem? Kā jāsaprot vārdi par ticību mūsu neatkarības atjaunošanai?

Norādot, ka „galu galā" būtu jāatzīst, ka šajā situācijā mūsu sūtniecības ir vienīgās, kas runā mūsu vārdā, Vācijas Latvijas redakcija, acīmredzot, uzstāda minētos jautājumus mūsu sūtņiem.

Mūsu sūtņi atkārtoti ir teikuši, ka, sevišķi Vašingtonā, Baltijas valstu pozicijas ir drošas. To netieši apstiprina arī Austrijas valsts līguma sarunu iznākums, kad Dalless pateica, ka viņš ātrāk nebrauks uz Vīni, iekāms līgums nebūs formulēts ASV pieņemamā veidā. Un bēgļu klauzulu izmeta no līguma. Tas bija arī Baltijas valstu labā, jo nāca par labu arī baltiešu bēgļiem Austrijā.

Bet politika ir kā atvaraina upe ar bīstamām vietām. Tādēļ tagad ir vietā gaidīt ļoti aktīvu Latvijas ārpolitiku. Bet aktīvu ārpolitiku mūsu sūtņi varēs vislabāki īstenot tad, kad trimdinieki arī paši būs ticīgāki Latvijai, būs cīnītāji par savu tautu un valsti. Otrs svarīgs faktors — jo vairāk būs draugu Baltijas valstīm rietumu politiku un sabiedrības vidū, jo mazākas briesmas draudēs Baltijas valstu pamešanai tagadējam liktenim komūnistu varā.

Vai nav laiks sist galdā dūri par Latvijas tiesu? **Saturns**

PATS LIKTENIS RĀDA PAREIZO CEĻU

Cīņa par varu Kremlī turpinās. — Patlaban partijas „stiprie vīri" cīnās par ietekmi armijas vadībā. — Koņeva zvaigzne sāk spīdēt vairāk nekā Žukova

II

Prof. Borkenaus rakstā "Cīņa par sarkano armiju" izsakās:

„3. februārī „Pravda" publicēja vienu rakstu Staļingradas kauju atcerei, kur Chruščovs ir cieši saistīts ar Staļina "lielajiem nopelniem". Šim rakstam ir tiešs sakars ar daudzām runām, kas tika teiktas jau labi sen pirms raksta parādīšanās, un kuŗas teica neviens cits, kā Chruščovs pats, publicēdams arī dažus rakstus ar tādu pašu saturu. Ar šiem rakstiem un runām Chruščovs nepārprotami piesaka savu līdzdalību slavas dalīšanā. Dažas dienas pēc 3. februāra Žukovs atbildēja savā pazīstamajā intervijā, ko viņš deva Hersta pārstāvim un kur viņš nepārprotami pateica, ka Maskavas aizstāvēšanas kaujas izcīnījis viņš un ka viņa izplānotas ir arī visas lielās kaujas pie Staļingradas, Kurskas u. c. Tad 23. martā vārdu ņēma Koņevs un atbildēja labvēlīgi Chruščova pretenzijām, pie tam Koņevs savu rakstu publicēja sarkanās armijas dienā. Tāču tas bija pēdējais tāda raksta publicējums. Jau Staļingradas uzvaras atceres dienā sarkanās armijas laikrakstā "Sarkanā Zvaigzne" savu rakstu publicēja maršals Čuikovs, kur Chruščova vārds nemaz netiek pieminēts. Tas pats redzams maršala Moskaļenko rakstā 23. martā Berlīnes "Tägliche Rundschau". Šis laikraksts ar triju nedēļu nokavējumu pārdrukāja "Pravdas" rakstu par Staļingradas uzvaru bet Chruščova vārdu redakcija bija svītrojusi. Pavisam savādi, ja Chruščovs ir partijas augstākais šefs!

Chruščova atkāpšanās bija piespiesta, taču aiz tā slēpjas arī kāds taktisks aprēķins. Ne Čuikovs, ne Moskaļenko nav īsti Žukova piekritēji. Ja nu tomēr arī viņi tik asi vēršušies pret Chruščovu, tas rāda, ka arī armijas kreisais spārns nevēlas atsacīties no savas slavas un atdot to nepārprotami izdomātiem kāda Chruščova nopelniem. Lai tad nu paklaugos mameļukus, kā Koņevs, sadraudzētu ar patstāvīgi domājošiem armijas ekstrēmistiem, Chruščovam savas pretenzijas bija tā sakot jānoliek "uz ledus". Kopš viņš to izdarījis, t. i. kopš apm. marta beigām, rodas viens simptoms pēc otra, kas liecina par augošu pretestību pret Žukovu un reizē par Koņeva lomas pieaugošu svarīgumu, kaut viņš ir tikai otrās šķiras zvaigzne. Chruščova pretuzbrukums iesācies.

Galvenais dokuments šajā cīņā ir Čuikova raksts "Pravdā" sakarā ar Berlīnes uzvaras svinēšanu (2. maija numurā). Šajā rakstā svītrota ne tikai partijas un Staļina loma, bet stipri niecināti arī Žukova militārie nopelni. Varbūt vēl svarīgāk: visa Berlīnes atbrīvošanas kauja tiek interpretēta pavisam jaunā apgaismojumā, proti, ka Berlīnes kaujas galvenais mērķis nav vis bijis vācu bruņoto spēku satriekšana, kas bijis jau noticis fakts, bet šīs kaujas galvenais uzdevums bijis aizkavēt, lai nenotiktu anglo- amerikāņu saprašanās ar vāciešiem, lai panāktu vācu kaŗaspēka kapitulāciju Rietumos, bet ne Austrumos. Šāda jauna interpretācija (kas saistīta ar Rietumu sabiedroto politiskās vadības izlamāšanu, šo lamāšanos nebūt nemīkstinot "koeksistencei par labu!) skaidri parāda to dziļāko jēgu, kāda ir cīņām armijas vadības priekšgalā. Savā vēstījumā Amerikas Preses klubam Žukovs vēlreiz mēģina sevi rādīt kā visas padomju tautas pārstāvi; šādā sakarā viņš uzsāka arī savu korespondenci — varbūt turpina vēl šobrīd! — ar prezidentu Eizenhaueru. Bet Chruščova un armijas kreisā spārna vīru vēlēšanās tagad ir Žukovu personīgi sakompromitēt un diskreditēt, sakaru uzņemšanu ar Eizenhaueru samaitāt. Cik tālu jau aizgājusi šī deģenerācija, ja "Pravda" sameklē vienu maršalu, lai tas polemizētu ar savas valsts kaŗa ministru, pa to laiku Chruščovam atkal saasinot partijas iekšējās cīņas, lai tikai aizkavētu Žukova mēģinājumus sākt kādu starptautisku sakaru panākšanu!

Pēc šīm priekšcīņām, kā tas allaž mēdz būt, kad sasniegta zināma partijas iekšējo cīņu pakāpe, tika lūkots panākt kādu formālu kompromisu, bet tas tūdaļ arī tika lauzts. No Žukova un Koņeva deklarācijām uzvaras atceres svinībās, kā arī no vairākām runām, kas sacītas ar to sakarā, ir skaidri redzams, ka notikusi kāda izšķiršanās: partijas loma kaŗā cieši jāpasvītro, Ļenins jācitē, Staļins jāpiemin vismaz vienu reizi; turpretim neviens no vēl dzīvajiem partijas vai armijas vadītājiem nav speciāli jāpaceļ pāri citiem sakarā ar vienu vai otru militāru notikumu un panākumu. Saskaņā ar šādu "pamieru" tad arī Žukova vārds uzvaras svinēšanā vispāri nav pieminēts, izņemot viņa, kā autora, parakstu zem rakstiem "Pravdā". Taču Žukovs šo aizliegumu ir pratis pārkāpt, savā rakstā gandrīz negrozītā veidā atkārtodams to, ko bija teicis intervijā Hersta preses koncerna pārstāvim, kaut gan tieši savu vārdu nepieminēdams. Saprotams, ka politiski tik izskolotie "Pravdas" lasītāji Maskavā saprot

(Nobeigums 4. lpp.)

NO SENATNES LĪDZ MŪSU DIENĀM

LATVIJAS CHRONIKA 24. N-RS.

1577 — Maskavijas cars Jānis atkal personiski parādās Livonijā ar lielākiem bruņotiem spēkiem un briesmīgi izposta zemi.

Cars Jānis Pleskavā pasludina karalim Magnussam, ka viņš nolēmis okupēt un pievienot Maskavijai Dienvidlivoniju līdz Daugavai. Magnus varot paturēt Livonijas ziemeļu daļu — Vidzemi un Igauniju.

24. augustā Magnuss ar manifestu paziņo, ka ņem savā karaliskajā aizsardzībā visus livoņus, kas viņam pakļaujas. Apsola draudzīgu politiku pret Poliju. Cars Jānis dusmās izposta Koknesi un citas pilis, kas pakļāvušās Magnusam, un 31. augustā parādās pie Cēsīm, kas ir Magnusa pagaidu mitekļis. Magnuss padodas un pakļaujas caram, bet viņu pēc brutālas pazemošanas iesloga kādā nodegušā zemnieka mājā bez jumta. Cēsu pils komandants Heinrichs Boismans atsakās padoties caram un uzspridzina pili ar visu garnizonu un bēgļiem.

1578 — Magnuss atbrīvots. Aizbēg uz Pilteni un pēc īsas uzturēšanās Bauskā atsakās no varas un pakļaujas Polijas karalim. Magnuss mirst Piltenē 1853. g. Livonijas karaliene Marija ar meitu princesi Eidokiju atgriežas Maskavā.

1852 — 3. janvārī pēc sakāves cars Jānis IV noligst mieru ar Poliju un atsakās no Livonijas.

1583 — Maskavija noligst mieru ar Zviedriju un atsakās no Igaunijas. Beidzas lielais Livonijas kaŗš.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

NUJORKĀ

V. Stotta studijas audzēkņu vakars notiks svētdien, 5. jūnijā, pl. 8.15 Carnegie Recital Hall telpās. Programmā latviešu un cittautu komponistu dziesmas un operu ārijas. Uzvedīs Nīlas ainu no operas Aida ar Skaidrīti Princi Aidas lomā.

— Kāds izskatījās vīrietis, kurš jums uzbruka un sūka žņaugt?

— Es gan nepaspēju viņu īsti apskatīt, bet to gan es varu teikt, ka laulības gredzens viņam pirkstā nebija.

KALAMAZU

Basketbola sacīkstēs starp Detroitas DV un Kalamazū Imantu puslaiks beidzās 27:21 DV labā, bet spēle nobeidzās ar DV uzvaru 47:44. Arī volejbolā uzvarēja Detroita ar 15:19, 15:13.

Amerikas latviešu teātra Ņujorkas ansambļa izrāde ar Anšlava Eglīša drāmu Sandra notiks 7. jūnijā, plkst. 7.30 Western Mich. koledžas zālē.

Sv. Jāņa ev.-lut. draudzes mācītājs J. Turks salaulāja Jāni Balku ar Austru Pāvelkopu. Laulības Sv. Trīsvienības baznīcā kuplināja koris Dziesmu Vairogs; jaunsalaulātie ir aktīvi šī koŗa dalībnieki.

Kalamazū darbojas divas bēru kases — pie Latviešu b-bas un sv. Jāņa ev.-lut. latv. draudzes. Līdz šim apvienošanās nav panākta, bet pašreiz starp abu bēru kasu dalībniekiem izdara rakstveida anonīmu nobalsošanu par šo jautājumu, ka abas kases savstarpēji vienojas nododot viena otrai dalībnieku sarakstu un ziņojot par pārmaiņām, katrai kasei maksājot pēc savu dalībnieku skaita. Latviešu b-bas bēru kasei ir 223, bet sv. Jāņa ev.-lut. dr. bēru kasei 209 dalībnieku. Izmaksājamā summa ir $350. Pēc pašreizējā dalībnieku skaita miršanas gadījumā Latviešu b-bas kasei jāmaksā $180,67 bet otrai kasei $169,33.

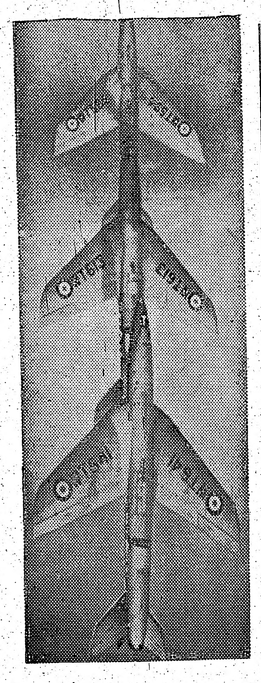

Holandes izstādē 30. maijā angļi demonstrēja īpatnējā savirknējumā Howker Hunter strūklidaparātus.

Balerīnas zīda peldkostīms ar balettērpa apakšdaļu.

DAIĻAVAS UN ZIEDI

Dace Epermane — Niagaras ziedu karaliene.

Latviešu sporta kluba "Dzintars" aicinātas, Niagarā pulcējās tautietes no tuvākajām Kanadas un ASV pilsētām. Tālākās viesņas bija Saginavas latviešu volejbolistes, kas vienā laikā paveica divus darbus: uzvarēja niagarietes volejbolā un izcīnīja 2. un 3. vietu sacensībā par ziedu karalienes godu. Piedalīšanās skaistuma konkursā bija īsti "starptautiska": redzējām torontietes, hamiltonietes, bufalietes un citu pilsētu pārstāves. Balles noslēgumā, kad visi bija labi iepazinušies un labi novērtējuši sacensības dalībnieces, sākās balsošana. Konkursu vadīja Hamiltonas drāmatiskās kopas aktieris Ziedonis Upītis.

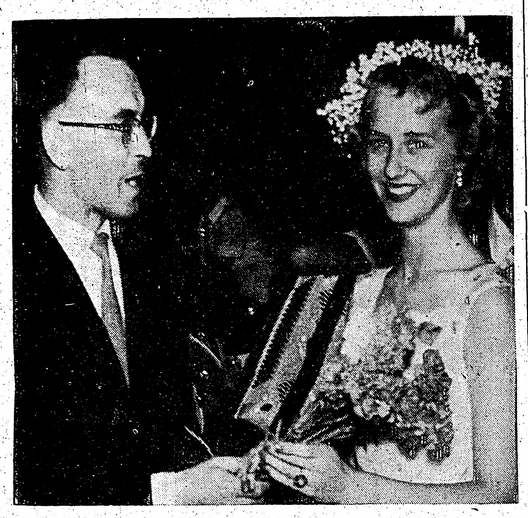

Sporta kluba priekšsēdis V. Skidra apsveic Ziedu karalieni Daci Epermani.

Foto J. Ligers

Saskaitot zīmītes, ar lielu balsu skaitu pirmajā vietā izvirzījās sacensības dalībniece Nr. 21, kas bija 17 gadus vecā bufaliete Dace Epermane. Otrajā vietā palika Saginavas pārstāve Dagmāra Kaliņa, bet trešo vietu ar vienādu iegūto balsu skaitu dalīja Dagnija Treijere (Niagara) un Gaida Bluķis(Saginava). Jaunajai Ziedu karalienei krāšņus ziedus pasniedza Niagaras latv. sporta kluba pr-sēža vietnieks Viesturs Skidra un kronēja sacensības uzvarētāju ar maijpulkstenīšu vainagu. Sarīkojums bija ļoti labi apmeklēts. Viesu starpā bija D.V. nod. pr-ks, draudzes pr-ks un daudzi sabiedrībā redzami darbinieki. DV KV inf. daļas vad. K. Sisenis bija sporta sacensību galvenais punktu tiesnesis. Sporta kluba valde izsaka pateicību visiem, kas sekmēja šī sarīkojuma labu izdošanos, bet sevišķi pateicas E. Šteinbachai, M. Treijerei un N. Ivsiņai par viesmīlīgo Saginavas sportistu uzņemšanu mājās.

J. L.

Raibas riepas automašīnām

Savienoto Valstu Gumijas sabiedrība atzinusi, ka baltās riepas kļuvušas pavisam parasta lieta un, lai auto īpašniekiem būtu kāda pārmaiņa, sākušas gatavot riepas, kuru sānu mala nav vis vairs balta, bet zila, zaļa un brūna. Baltā svītra palikusi pavisam šaura. Un ja jau tautai tik divu vai trīs krāsu mašīnas, kāpēc gan lai tai nepatiktu raibas riepas? Sabiedrība paziņojusi, ka pirmās kvalitātes jauno riepu cena būšot apmēram par 17 dol. augstāka, kā parastajām tādas pašas kvalitātes riepām.

LATVIEŠI VALENSIJAS 400 GADU JUBILEJĀ

Marta beigās Valensijas pilsēta atzīmēja savu 400 gadu pastāvēšanu. Pilsēta bija uzposta līdz nepazīšanai, valdība no Karakasas savu sēdekli bija pārcēlusi uz šejieni, lai godinātu Valensiju kā pirmo galvaspilsētu Venecuēlā. Ielas pildīja skolēnu parādes gājieni ar bundziniekiem senlaicīgos tērpos. Katra parādes kolonna bija citā krāsā, bet tomēr dominēja baltā. Vakarā visos pilsētas rajonos mūzika un deja, starpbrīžos par brīvu izsniedza alu un uz iesma ceptu gaļu. Tā bija it kā tūkstoš un viena nakts: raķešu plūdos virmoja un laistījās debesis, un baznīcu zvanu skaņas sasaucās visās pilsētas malās. Ļaužu masas trakoja mežonīgajos džungļos. Tas ir brīvās tautas asinsbalss sauciens, ko nav varējuši apslāpēt ne spāņu iekarotāji, nedz arī daudzajie iecelotāji.

Tā bija tikai viena diena, bet svētku prieki turpināsies visu gadu, kad redzēsim lielās izstādes, kurās rādīs visu, kas sasniegts 400 gados. Lielais ļaužu mutulis arī latviešus ierāva savā svētku sajūsmā, jo arī mēs pēdējos gados esam atbalstījuši Valensijas uzplaukumu. Interesanti atzīmēt Latviešu palīdzības biedrības maija mēneša biletenu, kurā rakstīts, ka Valensijā esam 24 latviešu ģimenes, kurās 7 gados dzimuši 23 bērni un mājas iepirkušas 13 ģimenes. Veikali, darbnīcas pieder 6 ģimenēm, bet vieglie un smagie auto 11 ģimenēm. Jauki skaitļi, bet citā vietā tas pats biletens piezīmē, ka Pavasara sarīkojumu 14. maijā apmeklējuši tikai 16 latvieši.

J. H., Valensijā

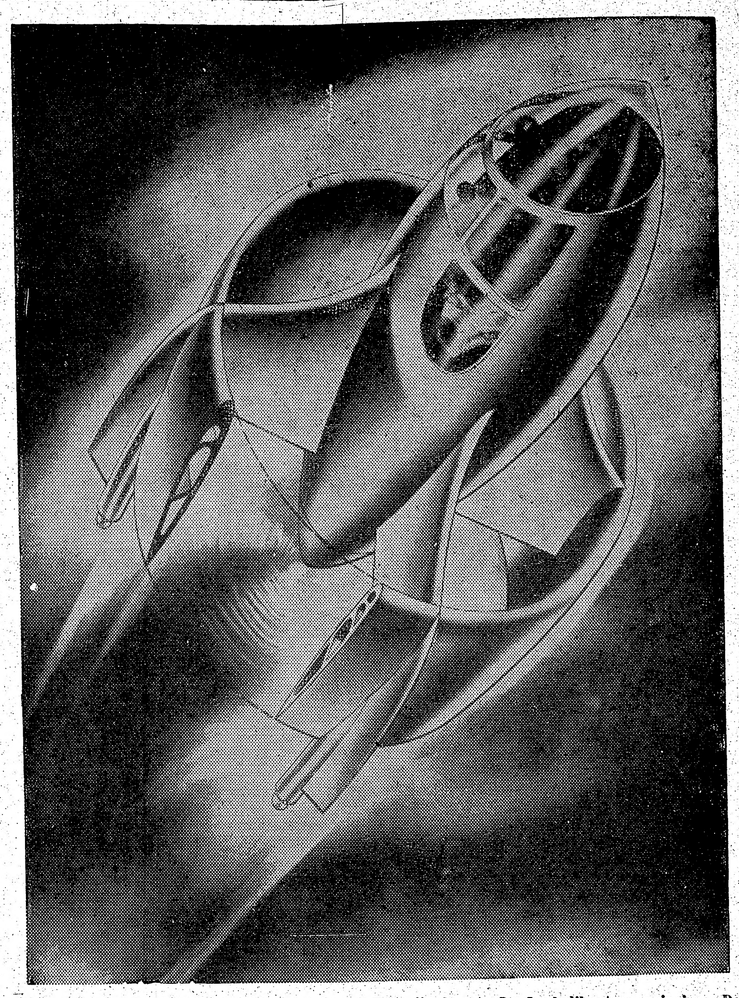

Jaunākā tipa lidaparāts — „Lidojošā muca," ko Francijā konstruē pēc helikoptera principa. Domā, ka gaisa iekarošanā šī „muca" pārspēs visus līdzšinējos lidaparātus.

Lācis pastaigājās pa Montreālas ielām

Šajās dienās no La Fontēna dārza izbēga lācis un, nekā ļauna nedomādams, izdarīja mazu pastaigu ielās. B. Bernjē, kurš dzīvo blakus dārzam, rīta krēslā manījis kaut ko lielu un pelēku kustamies savā pagalmā, bet, noturēdams to par suni, licis tam mieru. Arī lācis meklējis jaunu vēl neizpētītu rajonu un devies uz G. Žirārda mājas sētu, kur tas uzturējies labu laiku. Pa sētas vārtiņiem nācis pats saimnieks, un sieva, to redzēdama, kliegusi, ka sētā lācis. Bet Žirārds, domādams, ka sieva taisa jokus, nepiešķīris viņas brīdinājumam nekādas vērības un devies smiedamies sētā. Bet izdirdzdams sev aiz muguras savādus soļus, meties atpakaļ un gandrīz ar degunu sadūries ar 300 mārciņu smago lāci.Lācis kā izbrīnējies raudzījies uz savādo promenādes partneri. Tāpat nesaprašanā par iepriekš nepieteikto viesi bijis arī mājas saimnieks. Bet tā tas turpinājies tikai dažas sekundes, līdz Žirārds meties pāri sētai un izsaucis policiju. Tad sākušās īstas medības, un pēc neilga laika neparasto ciemiņu policisti nošāvuši un nodevuši atpakaļ La Fontēna dārzam.

MAĢISKO MĀKSLU SPECIĀLISTI

Lielbritanijā nesen notikusi maģisko mākslu speciālistu kongress. Londonieši tomēr samērā maz ko piedzīvoja, jo vairāki paredzētie speciālnumuri izpalika. Tā, piem., kāds „ķēžu rāvējs" bija paredzējis demonstrēt atbrīvošanos no saitēm karājoties virvē virs Temzas. Lai „akrobātam" nenāktu prātā savu priekšnesumu „stiept garumā," tad bija paredzēts virvi piesaistīt kādam celtnim un aizdedzināt. Pats demonstrētājs karātos piesaistīts virvē ar kājām gaisā. Numurs neizdevās, jo Londonas celtņu īpašnieki atteicās tos aizdot, paskaidrojot, ka viņiem gan neesot nekas pretim, ja kāds tīši skrienot nāvei rīklē, bet tas nevarot notikt ar viņu celtņu palīdzību.

Īpatnēju demonstrējumu tomēr konferencē netrūka. Bariņš pārbijušos žurnālistu trīcēdami sēdēja automašīnā, kuru vadīja kāds kluba meistars ar aizsietām acīm pa Londonas pieblīvētām ielām. Žurnālisti, kuri paši iepriekš bija pārbaudījuši aizsēju, pēc uztraucošā brauciena bija spiesti atzīt, ka vadītājs tiešām visu laiku turējies pareizā ailē un vienmēr apstājies sarkano uguņu priekšā.

NOZADZIS 32 MAŠĪNAS

Kāds Montreālas lietoto mašīnu pārdevējs stājās tiesas priekšā par 32 lietotu auto nozagšanu; to vērtība sasniedz 32.500 dolaru. Šie auto nozagti no lietotu mašīnu pārdošanas vietas un visi vienā dienā. Kā to izdarīt, to zina tikai tas, kam galvā "smadzenes". Šis "vienas dienas varonis" bijis 35 gadi vecais Bernards Gertens. Bernards ieradies kādā lietotu auto pārdošanas vietā un uzdevies par Montreālā pazīstamas auto pārstāvniecības aģentu. Pārstāvniecības vārdā viņš sarunājis 32 mašīnas un tās nopircis ar viltotu čeku par 32.500,— dolariem. Pēc neilga laika ieradušies pircēja — aģenta vīri un mašīnas aizveduši. Kurp? — Kas to lai zina! Un kāda pārdevējam interese ja čeks kabatā!

Bet kad pārdevējs ieradies bankā, lai papīra gabaliņu apmainītu pret naudu, ierēdne tam paskaidrojusi, ka Gertenam neesot bankā nē naudas, nedz konta. Tikai tad pārdevējs sapratis, ka iztaisījis tiešām "labu" veikalu.

Ka Montreālas likuma sargi strādā nevainojami, par to liecina tas, ka "apķērīgo" pircēju nākošā dienā notvēra. Vainīgais atzinies, un pret 6.000 dolaru drošības naudas atsvabināts, lai atvadās no saviem "melnās afēras" biedriem.

RĪGAS PRIVĀTDETEKTĪVI

A. Liepas kriminālgrotesks

(20. turpinājums)

"Seifā? Mums te nav seifa. Bez tam darba laiks..."

"Nu, tad naudas skapī!"

"Bez tam darba laiks," Ennes pasta ierēdnis neļāva sevi pārtraukt, "jau sen beidzies. Re: pulkstenis drīz būs pusdivpadsmit."

"Jā," noņūca Bērziņš un grozīja sainīti rokās. „Es gaidīju."

"Ko tad?"

"Zulteru. Nu — to kungu, kam bija šis jānodod. Bet tagad nevar vairs gaidīt."

Ierēdnis pieliecās tuvāk pie lodziņa. "Kas tad tur iekšā?"

"Te? — Tur iekšā ir... Nē, to nevaru teikt. Te ir..."

"Kungs — pasts nav sviestmaižu glabāšanai!"

"Sviestmaizes! Kad jūs zinātu..."

"Nu?"

"Nē!" Bērziņš nikni apcirtās riņķī uz papēža.

o

"Tā!" trešā numura durvis ieplētīties, stāvēja viesnīcas saimnieks.

Lija, rakstot aizrāvusies, nebija pamanījusi tā solus gaitenī. Nu viņa krampjaini sarāvās, sastinga, tad steidzīgi lūkoja pagrūst vēstuli zem citiem papīriem.

"Dod šurp!" saimnieks trim soļiem šķērsoja istabu. Meitene, mēmi uz milzeni raudzīdamās, sažņaudza papīru saujā.

"Šurp!" ierēcās saimnieks.

"Un kā tu te tiki?" viņš noprasīja, kad pēc īsas cīņas, bija vēstuli atņēmis.

o

Jānis Bērziņš nāca no pasta atpakaļ. Sainītis joprojām atradās viņa padusē, un viņš lāgiem apstājās, lai tumsā lūkotu izpētīt, vai kāds viņam neseko.

Žanis, ikreiz, kad apstājās Bērziņš, pieplaka sienai vai ceļmalas kokam.

Tā viņi tuvojās viesnīcai.

o

"Un, ja tu man vēlreiz no šejienes izmuksi..." saimnieks neizteica draudu līdz galam, bet pakratīja dūri pret Liju, kas, atkal savā istabā novesta, stāvēja pie galda nolūkārtu galvu.

Tiklīdz bija pieslēgtas meitenes istabas durvis, no āra ienāca Bērziņš.

„Zultera vēl nav?" viņš jautāja, tikko uz saimnieku paraudzījies.

"Nav," teica saimnieks un, caur pieri glūnēdams, noskatījās, kā viesis, sainīti padusē spiezdams, uzkāpa augšstāvā.

31.

Kas jāj tur tik vēlu caur nakti un mīglu? Ģēte.

DETEKTĪVS AIZMIDZIS

Rūpniecības iela pret pusnakti izskatījās klusa un pamirusi. Neredzēja neviena gājēja, pat apgaismotu logu vairs nemanīja. Divas laternas, katra savā stūrī līgodamās, mirkšķināja acis un centās savstarpēji uzmundrināties. Kaut arī tās spēja apgaismot tikai nelielu ielas plankumiņu, šīs sāncenses šķita kaitinām mēnesi, kurš, vecs, vājš un padilis būdams, šobrīd skauda jaunos laikus, jaunos paņēmienus un jaunos gaismekļus. Viņš pats vēlējās atkal kļūt jauns, pilns un apaļš un pārspīdēt pats sevi.

Bet vai ar skaudību kāds tālu ticis? Vecais mēnesis nespēja šonakt pat tik daudz gaismas izdvest, lai parādītu, kas īsti tur gumzājās uz četrdesmitā numura ieejas kāpnēm. Tikai gluži klāt piegājis, cilvēks redzētu, ka uz akmens kāpnes sakucis privātdetektīvs Teobalds Biezulis.

Vīrs tur kalksnēja, rokas uz pierautajiem ceļgaliem atspiedis un galvu savukārt rokās atbalstījis. Pēc visām pazīmēm spriežot, detektīvs, uz zemā akmens kāpiena sēdēdams, bija aizmidzis.

Biezulis gulēja jau labu laiciņu. Pats viņš to, laikam gan, neapjauda, jo, pirmkārt, Rīgā vāl varēja labākas guļamvietas atrast, kaut vai apstādījumu solu, un, otrkārt, gulēšana detektīva plānos noteikti nebija paredzēta. Bija taču milzums svarīgu lietu, kas vēl jāveic.

Uz pakāpiena pie namdurvīm viņš vispār bija apsēdies tikai, lai mirkli atvilktu elpu un sakārtotu domas, kas, diemžēl, sāka diezgan patvarīgi skraidīt uz visām pusēm.

Spalvas jaunkundzes pēdas joprojām nebija sadzītas.

Arī resnajam pavadonim viņš nebija varējis izsekot.

— Teobalds miegā nokunkstējās — droši vien sapnī vēlreiz pārdzīvoja šo savu detektīva gaitu lielāko negodu, kad resns un veikls (tātad, droši vien, arī bīstams) blēdis to vienkārši apstulbinājis.

Ko gan tas līdzēja, ka Teobalds pavēlu vakarā beidzot bija sadzenājis vainīgo šoferi un pēc ilgas tiešanās uzzinājis, kur resnais no taksīša izkāpis? Valdemāra ielā 17 neviens par tādu personu nezināja.

Gandrīz visos dzīvokļos detektīvs bija uzņemts laipni un pieklājīgi. Kāda vecāka kundzīte pat izstāstīja, kā klājas tās dēlam Amerikā un kādas nedienas meitai ar varmācīgu vīru. Viens kungs gribēja izzināt visu par detektīvu gaitām. Trešajā dzīvoklī izcēlās tracis, jo dēls varītēm gribēja tūlīt nākt Biezulim palīgā, bet māte, dēla dzīvību sargādama, slēdza durvis ciet, un nelaida pat Teobaldu vairs ārā, skaidrodama, ka arī viņam droši kaut kur ir māte, kas bēdās bez acīm palikšot. Aizdomīgs rādījās piektais dzīvoklis, kura īpašnieks vispirms strupi raidīja detektīvu prom, bet, kad tas uzstāja, grasījās grābt viņu aiz apkakles un izsaukt policiju, jo šādus detektīvus jau pazīstot.

Kaut arī Biezulis ierakstīja šo dzīvokli aizdomīgu vietu un personu sarakstā, tad tomēr no Valdemāra ielas bija jāaiziet, pieņemot, ka resnais bijis patiešām viltīgs, un arī izkāpšana pie 17. numura bijusi tikai maldināšanas manevrs.

Pēc tam viņš bija nolēmis, ka galu galā resnais arī ir tikai otrās šķiras jeb papildu upuris, un visa uzmanība no jauna jākoncentrē, lai meklētu Spalvas jaunkundzi.

Mājās viņa joprojām nebija.

Detektīvs sēdēja nama priekšā un snauda.

32.

Es lords, kas tumšā pilī dzīvo...
Anšlavs Eglītis.

DETEKTĪVS NEVAR AIZMIGT

Nepārredzamo laužu pūli pāršalca gaidu pilns prieka sauciens:

Viņš nāk! Viņš tuvojas! Imperātors nāk!

Šai piekalnē bija sapulcējies viss tā laika sabiedrības zieds. Greznos tērpos tie bija nākuši no Francijas, no Vācijas, no plašās Krievzemes un pat no tālajām aizjūras zemēm, lai kaut brīdi skatītu viņu — dievišķo, netvēramo, pasaules uzvarētāju, ģeniju — un sajūsmā ziektu ceļus viņa priekšā.

"Imperātors nāk!" skanēja herolda varenās balsis, un tūkstošu gaidītāju pūlis sajūsmas asarām līstot nolieca galvas.

Viņš jāja kā saules dievs uz ugunīgi balta putu zirga no dievietes Afrodītes valstības, greznais maršala mētelis plīvoja vējā, bet viņa seja pauda iekšējas sāpes un nemieru. Viņu — pasaules uzvarētāju, dievišķo ģeniju, vareno imperātoru — dedzināja apslāpētas kaislības uguns..."

Romāns nogūla uz nakts galdiņa blakus dzelteniem cūkādas cimdiem. Grāmatas virsrakstu nevarēja redzēt, jo ērtākas lasīšanas labad vāks bija ievāzts uz iekšu. Bet pats imperātors — piedodiet, pārteicos — pats Oktavians Lauris nopūtās un, rīta mēteli ciešāk vidum apvīstījis, piecēlās. Viņš pastaigāja šurpu un turpu, sperdams divus platus soļus no gultas līdz krēslam, uz kuŗa kaudzē virs dzeltenā portfeļa bija saliktas virsdrēbes, tad atkal divus soļus no krēsla līdz gultai.

Tad viņš mainīja virzienu un spēra trīs soļus līdz logam.

Aiz stikla bija nakts. Tikai pa retam spīdēja gaismas plankums. Kāda cita šaubu mocekļa logs vai gaisma, kas liecināja par saldiem nakts noslēpumiem?

Detektīvs uzbungoja maršu uz rūts. Tad piepeši atrāvās nost. — Vai droši varēja zināt, ka mazais tomēr nav viņam izsekojis? Vai tad droši varēja zināt, ka tur ārā tumsā neslēpj postenis, kas novēro katru kustību te viņa istabā?

Aizkaru sakārtojis, detektīvs atkāpās istabas dibenā, lai arī ēnas nevarētu viņa kustības nodot. Un rīt — jau pašā agrumā — viņam jāiet pie direktora uz biroju, lai tas būtu palīgspēkus.

Vai gaisma tik vēlu naktī arī nav aizdomīga? Vai nav jau pāri diviem?

Detektīvs nodzēsa spuldzi un atkal ievēlās gultā.

Rīt jau pašā agrumā...

33.

CĪŅA

Pretiniekus līdz cīņai arvien noved lieli, izšķirīgi apsvērumi.

C. S. Foresters. "Otrā jūras kauja pie Filipīnu salām."

"Bēdz!" Lija čukstēja. "Viņi zina par to sainīti. Viņi tevi... Bēdz, es tevi lūdzu!"

Jānis Bērziņš soli pa solim atkāpās no meitenes, kas, trīcēdama, ik brīdi gatavojās kries viņam ap kaklu.

"Kā tad viņi to zina! Vai tu pateici?"

"Ak! Bēdz! Es tev saku! Pa logu te. Nav laika!"

Bērziņš joprojām atmuguriski atkāpās apkārt galdam.

"Jauni slazdi, ko?" viņš rūgti teica.

"Tad nē jau! Ak kungs! Kad es varētu visu tev izstāstīt! Bet nu vairs nav laika. Bēdz!"

Aiz durvīm atskanēja soļi.

"Eulalij!" nodima saimnieka balss.

Mirkli meitene apstinga. Tad pieplaka Bērziņam..

"Te! Prom pa logu. Lūdzu!" viņa tikko dzirdami čukstēja.

"Eulalij!" vēlreiz nograudās saimnieks.

Bērziņš stāvēja istabas vidū, bāls, sejā dega sarkanas pinnes.

"Atveriet, kungs, pie jums ir mana meita!"

"Es neesmu... Ak!... Bēdz — lūdzu!"

Smaga dūre apstrādāja durvis.

Bērziņš nobraucīja meitenes rokas no saviem pleciem, stāvēja istabas vidū mazliet drebošām nāsīm, acis nemierīgi šaudījās no kakta uz kaktu.

Nokrakšķēja durvju eņģes. Vienreiz, otrreiz. Smags augums metās pret tām.

"Atveriet, kungs! Mana meita!" it kā aizelsies bauroja saimnieks.

"Bēdz!" vēlreiz čukstēja Lija, lūpas tai metās pastīvas un acīs zalgoja izbailes.

Bērziņš spēji satvēra brūno sainīti no gultas galvgaļa un pastūma to zem svārkiem.

Durvis ar brīkšķi iegāzās istabā. Saimnieks un tūlīt aiz viņa Žanis parādījās uz sliekšņa.

"Mana meita! nelaba aktiera patošā sauca saimnieks.

Žanis neteica ne vārda, bet vaigi tam kaita sarkani, un viņš, caur pieri glūnēdams, lēni tuvojās Bērziņam.

"Pavedējs!" ierēcās saimnieks, un Žanis, arvien tāpat tuvodamies, savilka lūpas it kā uz svilpošanu.

"Nē!" iesaucās Lija un aizstājās Bērziņam priekšā. Bet saimnieks, diviem milzu soļiem Žanim garām aizsteidzies, atsvieda meiteni vistālākā istabas kaktā.

"Tā, znot!" viņš teica, ar šo rīcību Žanim ceļu atbrīvojis.

Žanis dīvaini saliecies, gandrīz kā kaķis, kas kūkumu uzmetis, pieslija Bērziņam klāt un, kreiso plecu otram pret krūtīm virzīdams, no cepures apakšas glūnēja upurim sejā. Tad pēkšņi un zibenīgi viņa labā dūre iedrāzās detektīva sejā.

Saimnieks, it kā šo signalu vien būtu gaidījis, lielām steidzīgām plaukstām sāka izčamdīt gultu.

Bet ar privātdetektīvam bija jēga par kaušanos. Iekāms Žanis paguva atvērties nākošajam zvēlienam, viņš pats sajuta cietu dūri pret deguna galu starp acīm.

"Ko — ē!" viņš ierēcās un, soli atkāpies, pamauca cepuri vēl dziļāk pierē. Tad, joprojam saliektu muguru metās cīņā ar divkāršu sparu.

Galds atsprāga nost, un skapja durvis, Bērziņam lāgu lāgiem tur muguru atspiežot, krakšķēja. Petrolejas lampa līgojās un nelabi kūpēja.

(Turpinājums sekos)

LATVIEŠU LABVĒLIS

Dr. F. Skofilds vienmēr aizstāvējis pārvietotās personas

Ir cilvēki, kuri dzīvo vairāk citiem nekā sev. Šo cilvēku mērķis ir palīdzēt grūtībās nonākušajiem. Šāda rakstura cilvēks ir Ontario Veterinārās kolledžas prof. Dr. Franks Skofilds (Francis William Schofield). Viņš dzimis 1889. g. 15. martā Anglijā. Kanadā iecelojis 1907. gadā un šeit beidzis Ontario Veterinārā kolledžu. Turpat viņš 1911. gadā ieguvis doktora grādu veterinārā medicīnā.

1916. g. Dr. Skofilds dodas uz Koreju mācīt bakteriologiju un higiēnu Seulas universitātē. Tur viņš pavadījis 4 gadus. Šinī laikā viņš palīdzējis Korejas studentiem organizēt pretestības kustību japāņu virskundzībai. Bet japāņi šo slepeno darbību pamanījuši, kāpēc drošības labad S. Koreju atstājis un atgriezies Kanadā.

Kopš 1931. gada Dr. Skofilds darbojas Veterinārajā kolledžā pie patoloģijas un bakterioloģijas katedrām, bet 1945. gadā Dr. S. kolledžā pārņem patoloģijas katedras vadību.

Dr. Skofilds ir devis ap 150 rakstu veterinārajā medicīnā par dzīvnieku dažādām slimībām. Viņam ir arī pētījumi un atklājumi liellopu slimībās.

Dr. Skofilds nav tikai zinātnieks, bet arī cilvēku labvēlis. Viņš ir ļoti reliģiozs un īsts kristietis. Svētdienas rītos viņš ar studentiem notur diskusijas arī reliģiskos jautājumos.

Kad 1949. g. Gvelfā ieradās pirmie latviešu bēgļi Dr. Skofilds sāka par tiem interesēties. Tai laikā viņš uzmeklējis un iepazinies ar pirmajām iecelotājām māsām Veltu Krastiņu, Smaidu Jansoni un Ainu Rudzīti. Vēlāk iepazinies arī ar citu tautību bēgļiem. Lai šie jaunieceļotāji nejustos vientuļi, Dr. Skofilds organizējis tiem sanāksmes un iepazīstinājis ar vietējiem ļaudīm. Viņš bēgļiem sagādājis arī galvojumus un palīdzējis iekļūt Kanadā. Visgrūtāk gājis ar mācītāja Langes un Gulbju ģimeņu iecelošanu, tomēr šķēršļi pārvarēti. Tā Dr. Skofilds palīdzējis pāri simtam bēgļu, iecelot Kanadā. Daudz viņš palīdz arī vēl tagad. Pavisam Dr. Skofilds nosūtījis uz Eiropu vairāk kā 8 to drēbju un 2 to pārtikas līdzekļu paradžiem tūkstošiem dolaru personiskās naudas.

Ļoti izpalīdzīgi Dr. Skofildam imigrācijas lietu kārtošanā bijuši senātore Karīna Vilsone (Cairine Wilson), immigrācijas ministrs Valters Harris (Walter Harris) un Gvelfas apgabala parlamenta loceklis Hoskings (Hosking). Tātad arī šīm personām mēs esam pateicību parādā.

Šinī vasarā Dr. Skofilds aiziet pensijā. Tas kolledžai būs liels zaudējums. Pēc aiziešanas viņš paredzējis apceļot Eiropu un vēlreiz brauks uz Koreju, kur viņu labprāt gaidot.

Agrāk Latvijas veterinārārstiem Kanadā bija jāstudē divi gadi, lai iegūtu tiesības praktizēt. Tagad, pateicoties Dr. Skofilda pūlēm, Latvijas veterinārārstu gradu atzīst arī Kanadā, un tie var turēt pārbaudījumus pie Ontario Veterinārās kolledžas bez studēšanas.

Kanadiešu sabiedrībā Dr. Skofilds vienmēr aizstāvējis pārvietotās personas un uzsvēris, ka jāsaprot šo ļaužu liktenis, bet nav jāvadās tikai ar saimnieciskiem apsvērumiem.

Pirms aiziešanas no kolledžas un došanās tālajā ceļojumā, Dr. Skofilds grib satikties ar Toronto dzīvojošiem latviešiem, kuriem viņš kādreiz palīdzējis.

Labas sekmes un dievpalīgs dižajam zinātniekam un kristietim!

A. Vanags

E. OŠIŅAS-BĒRIŅAS AUDZĒKNES RĀDĪS SAVUS PANĀKUMUS BALETA MĀKSLĀ

Bij. Latvijas Nacionālās operas baletskolas paidagoģes Ernas Ošiņas- Bērziņas baleta studija savu otro atkārto audzēkņu vakaru rīko sestdien, 11. jūnijā, plkst. 7.30 sv. Andreja baznīcas zālē.

Studijā regulāri mācās ap 25 audzēkņi, vecumā no 6 līdz 18 gadiem. Stundas notiek 3 reizes nedēļā.

Kaut studija bijušās Latvijas Nacionālās operas baletskolas paidagoģes E. Ošiņas vadībā darbojas jau kopš 1951. gada, un atsevišķi audzēkņi jau daudz uzstājušies latviešu organizāciju sarīkojums, studijai šis ir tikai otrs atklātais vakars. E. Ošiņa galveno vērību piešķir nopietnam darbam un izsakās, ka vajadzīgi vispirms 5 gadi, lai audzēknis apgūtu techniku un sāktu rasties īstā interese par šo grūto mākslu. Pašreiz studija ir darbojusies tik ilgi, ka var sākt rādīt sabiedrībai pirmos nopietnā darba augļus. „Diemžēl," saka skolotāja, „ne visiem pietiek izturības pārvarēt melnā darba smagumu un daļa audzēkņu pamet sākto darbu jau pārāk ātri. Bet paviršība jau ir raksturīga daudzām dzīves nozarēm trimdā," saka E. Ošiņa.

Audzēkņu vakara programma būs ļoti plaša tiek gādāts par krāšņiem tērpiem, kurus zīmējusi un gatavojusi baleta kostīmu speciāliste F. Šteinberga. Sarīkojumā būs redzams E. Ošiņas bērnu balets vienā skatā ar Fr. Šūberta mūziku, daudz solo un grupu dejas. Bez tīri klasiskā baleta sava vieta ierādīta arī raksturdejām. Programmu noslēgs Toronto latviešiem jau labi pazīstamais uzvedums „Mūs māsiņa pūru dara" ar J. Vītola un J. Kalniņa mūziku. Par piemērotām dekorācijām rūpējas dekorātors Kārlis Bērziņš. Pie klavierēm būs pianiste Edite Timermane-Ozola.

Edmunds Zirnītis

PAVASARIGS SONETS

Ceļmalās ābeles, bumbieri ziedēja,
Bites uz nektāru draudzīgi lūgdami;

Tētis ar puisīti plavīņu sliedēja,
Māmiņai zeltotus pureņus plūkdami.

Arāji tirumā, priecīgi dūkdami,
Arot un ecējot dūkanos sviedēja;
Vecīši sienmalī, pīpītes sūkdami,
Vārgušos augumus saulītē dziedēja.

Piepeši pamalē vareni tūkdami,
Melnīgi mākoņi baisīgi biedēja;
Lietgāzes pasauli spīdzinot liedēja,

Aizdūca pērkoni sperdami, rūkdami.
Drīzi vējš pelēkos mākoņus kliedēja,
Smaidīja saulīte, svētības šķiedēja.

PATS LIKTENIS RĀDA . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

gluži labi, ka ar šāda veida rakstīšanu Žukovs uztur spēkā visas savas agrākās pretenzijas. Koņevs, kā parasts, bijis tūlīgāks un kokaināks: cildinādams partijas komisārus armijā, viņš pavisam sevišķi pasvītro „Chruščeva vārdu. Vispār Koņevs izdalīja nopelnus visiem pēc kārtas: Ļeninam, partijai un Staļinam, augstākai kara padomei, komisāriem, armijas vadībai, tikai par Žukovu neviena pušplēsta vārda...

Pats par sevi saprotams, ka ikkatrs konflikts, kur viens pret otru nostājušies divi armijas vadītāji, atrazdamies puslīdz neatkarīgos brālības ar Rietumu valstīm kara gados, šo brālību stādīdams pretī pašu konflikta stāvoklim. Bet Koņevs par šo ieroču brālību iemīnējās tikai pāris vārdos un pēc tam piepēma ļoti agresīvu toni. Un Kaganovičs, kurš tik bieži noklusēts kā kara laika komisārs, bet tagad atkal Koņeva izvirzīts vai pašā visu komisāru priekšgalā, Prāgā izrunājās vēl daudz asāk. Taču tas viss varētu nozīmēt arī tikai dažādas nianses. Bet pavisam nepārprotami runāja Žukovs: viņš nebūt neatkārtoju Chruščova un Molotova apgalvojumus, ka atomkarš nenozīmē vis civilizācijas bojā eju, bet tikai kapitālisma iznīcināšanu, turpretī plaši runāja par atomkara draudiem un tā iespējamām briesmām. Un ilgi un ar uzsvaru viņš runāja par savā laikā Moļenkova pasvītroto argumentu, ka atomkara iedarbība būs šausmīga, neielaizdamies atbildes meklēšanā, kura puse šādā karā būtu uzvarētāja.

Mēģinājums panākt pretešķību pilnā bloka izlīdzinājumu vismaz attiecībā uz padomju valdības ārējo politiku, atkal beidzies nesekmīgi tāpat kā Maļenkova laikā. Un Rietumiem ar to jārēķinās, ka no padomju puses nav neviena, kas varētu dot tādu parakstu, uz kuru varētu paļauties, jo patlaban ir grūtāk kā jebkad pateikt, kurš nākošajā dienā dabūs stūri savās rokās. Ja to neievērosim, sarunājoties ar padomju valdību, tad kādu dienu mums par to var būt ļoti dārgi jāsamaksā."

ŠĶĒRSĀM PA TEIKSMAINO MEKSIKU

LA līdzstrādnieka H. Atoma ceļojuma piezīmes

No Teksasas putekļu vētrām patvērumu meklēdams, arī latvietis var kļūt par "bagāto amerikāņu tūristu", un bēgt uz Meksiku.

Pirms šķērso ASV un Meksikas republikas robežu pie Larēdo, ir jāizpeņm "tūrista karte" un auto apdrošināšanas zīme. Lai šīs lietas nokārtotu, jāuzrāda dzimšanas, pavalstniecības un automašīnas reģistrācijas dokumenti. ASV valdības un bruņoto spēku locekļiem tūrista karte nav jāizpemn un nekas arī nav jāmaksā.

KAD TILTS GRIMST UN CEĻAS

Robežu šķērsot var bez traucējumiem. Abas valstis savieno pontona tilts, pār kuru jāvirzās ļoti lēnām, jo tas ir tikai dažas pēdas virs ūdens. Tilts bīstami grimst un ceļas...

Meksikas pusē "tūristi" tiek atšķirti no pierobežas (22 jūdžu joslas) apmeklētājiem. Muitnīcā dod uzturēšanās atļauju un pagaidu auto importa dokumentu, uz kuŗa atzīmē līdzi paņemtās "luksa" lietas, kā radio uztvērēju, rakstāmmašīnu un t. t.

Naudu var izmainīt pirms robežas pāriešanas vai arī kuŗā katrā Meksikas bankā vai viesnīcā. Naudas kurss ir 12,50 pesos par $1. Viens peso — 100 centavos.

Ir jau pēcpusdiena. Karsts. Neredz neviena mākoņīša. Nākošās 147 jūdzes no robežas līdz Monterejai ved cauri sausai prērijai-tuksnesim, šur tur aug pa dažainam kaktusam. Pāri asfaltētajam ceļam majestātiski pārsolo melns skorpions. Priekšā taisns ceļš.

Kad iebraucu Monterejā — vienā no lielākajām Meksikas rūpniecu pilsētām, sāk jau tumst. Šeit dara arī slaveno Meksikas alu: Carta Blanca (pudele alus: 1 peso jeb 8 centi). Fabriku tuvumā saceltas glītas strādnieku mājas un skolas.

Nakti pārlaižu mājīgā viesnīcā Telpas tīras un glītas. Istaba ar vannu maksā 35 pesos, $2:80.

Pārtikas cenas Meksikā ir uz pusi zemākas nekā ASV.

ARI MEKSIKĀŅI DZER KOKA—KOLU

Nākošajā rītā dodos tālāk. Apkārtne ir krāšņa, ceļa abās pusēs redz apelsīnu dārzus. Tālāk, kā miglā tīti, pacelas zili kalni ar jo asām šķautnēm. Ir svētdienas rīts Pretim smagās mašīnās brauc baznīcēni vai arī jāj uz ēzeļiem.

Ceļš kļūst arvien līkumaināks, ved uz augšu. Braucu cauri nabadzīgiem indāņu ciematiem. Viņi dzīvo māla un žagaru būdās. Ceļa malā ganās govis un ēzeļi. Redz arī vistas un tītarus. Puskaili un kaili bērni spēlējas savu būdiņu priekšā. Pāri ceļam pārskrien maza pelēkbrūna vāverīte. Ceļmalās pārdod augļus un dzērienus. Visur redzamas "Coca Cola un Pepsi Cola" izkārtnes, pat pie visnabadzīgākajām māla būdām.

Piestāju Valles pilsētā (Ciudad Valles.) Šeit apmetos skaistā viesnīcā, apkārt aug palmas un banānu koki. Daudz krāsainu puķu un košumkrūmu. No koka uz koku lidinās melni un zaļgani putni, apkārtne pilna neparastām džunglu skaņām. Peldbaseina malā nolaižas putni un peras ūdenī. Pašā viesnīcas priekšā pie ūdens strūklakas piesieta stirniņa.

SĒRI SKAN NAKTĪ BALĒRO

Valles pilsētas parkā notiek zaļumballe. Saradušies daudz cilvēku, gan tumšas krāsas indiāņi ar milzīgajām platmalēm (sombrero), gan arī skaistas spānietes. Pašvaldības nama priekšā novietojies orķestris. Neviens tomēr nedejo, pastaigājas zem palmu zariem un piestāj pie "kantīnes" (krogiem). Visi uzposušies, sēri un melancholiski skan balēro. Vakars ir jauks, cilvēki laipni un draudzīgi... Sarunājoties viņi vēlas zināt, no kurienes esmu. „No Latvijas?" Nē, to viņi nezina, kur tāda zeme atrodas. Jāizskaidro. Daži tomēr zina, kur ir Baltija. "Ak jūs neesat amerikānis?" Nē. — "Jā, amerikāņi ar parastajiem cilvēkiem nesaietas, viņi mūs pazīt nevēlas", nosaka kāds meksikānis. Žēl, tā tas ir. Amerikāņu tūristi steigšus vien izskrien cauri pilsētiņām, viņiem nerūp, kā tautas vairākums dzīvo, ko jūt... Bet savus ziemeļu kaimiņus meksikāņi tomēr respektē. Bez amerikāņu palīdzības Meksika nebūtu tāda, kāda tā ir šodien. Draudzīgie meksikāņi krogū izsauc alu. Vienkārša darba strādnieks dienā nopelna astoņus pesos (64 c.).Vislabākie ienākumi esot viesnīcās, kur piestāj "bagātie" tūristi.

Ir jauna diena... Sākas garais kalnā kāpiens. Meksikas galvaspilsēta — Meksika ir 2450 metru virs jūras līmeņa. Līku loču, augstāk un arvien augstāk. Asajos pagriezienos var redzēt dziļo aizu dibenus. Braucot augstāk visu ietver miglainie mākoņi. Drīz esmu tiem uzkāpis virsū. Lejā peld bāli pelēki mākoņi — kas par sajūtu! Elpot aizvien manāmi grūtāk, jo gaiss šeit satur tikai 80 proc. ogļskābekļa.

Beidzot šis 200. kilometru garais kāpiens ir galā. Ir sasniegts plašais Meksikas līdzenums. Pēc kādas stundas brauciena tuvojas četru miljonu iedzīvotāju lielās pilsētas priekšpilsēta. Ceļa abās pusēs uzceltas neskaitāmas fabrikas.

Meksikas galvaspilsēta ir pārsteidzoši iespaidīga, salīdzinot ar pārējām pilsētām valstī. Šeit redzami vecie spāņu laikos celtie valdības nami un augstie debesskrāpji (42 stāvi). Tā kā pilsēta ir celta uz aizbērta ezera, tad zemes trīces lielus postījumus nevar nodarīt. Satiksmi pilsētā vada gaiši brūnās formās tērpti satiksmes kārtībnieki. Runājot par satiksmi, jāatzīstas, ka tik dzīva un nekārtīga tā nav pat Nujorkā. Mašīnas apdrošināšana te tiešām ir nepieciešama.

Valsts galvaspilsētā atrodas kādas divdesmit labas viesnīcas. Cenas svārstās no 12 līdz 125 pesos. Apmetos Ray viesnīcā, kur valda bohēmisks gars. Šeit dzīvo vairāki studenti, spāņi un amerikāņi.

Ļaudis pilsētā ļoti labi tērpušies, izņemot strādnieku kvartālu, kur valda pelēka nabadzība. Skaistajā operas namā novietotas vairākas Rivēras, Temajo, Kikēdos un Orosko gleznas. Tomēr baidās, ka tie var reiz aiziet bojā — kopā ar operas namu, kas sācis jau grimt. Rivēra tiek uzskatīts par Meksikas labāko gleznotāju(lai gan viņam komūnistiska noskaņojuma). Lai sienas gleznojumus fotografētu, jāmaksā pieci peso. Ievērojamā Sokolo laukumā atrodas valdības celtnes korinfiešu stilā. Turpat arī uzcelta pirmā katedrāle Amerikas kontinentā, tā iesākta 1522. g. un nobeigta 1663. g. Iepretim prezidenta namam rindā nostājušies demonstranti ar plakātu, prasot jaunas skolas celšanu. Pa ielām kustas veci tramvaji. Meksika, D. F., ārpus Spānijas ir pirmā vietā grāmatu iespiešanā. Te iespiež gandrīz visas spāņu valodā sarakstītās grāmatas. Modernajā augstskolā mācās kādi 20.000 studentu. No katriem desmit priekšmetiem deviņus māca angļu valodā. Pat viens no raidītājiem raida tikai angļu valodā. Pilsētā izkaisīti daudzi piemiņas lietu veikali. Var pirkt visādus sudraba izstrādājumus, kas ir uz pusi lētāki nekā ASV, tāpat ar ādas izstrādājumiem. Īsta tūristu paradīze...

Tūristi, kas atgriežas no Meksikas ASV, var ievest par 200 līdz 500 dolāriem bezmuitas preces, atkarā no tā, cik ilgu laiku viņi pavadījuši ārvalstī.

Hugo Atoms

MAIJA UN PAIJA TAKOMĀ

Sietlas Latviešu biedrības Jaunatnes kopas drāmatiskais ansamblis Takomā sniedza savu pēdējo A. Brigaderes Maija un Paija viesizrādi. Ansamblis ar labiem panākumiem izrādījis Maiju un Paiju Sietlā, Longvjū, Portlandē un Takomā, tā dodot iespēju to noskatīties vairāk kā 600 teātra cienītājiem.

Takomā Maijas un Paijas izrādi noskatījās ap 150 cilvēku, kuŗu starpā bija daudz jaunās audzes.

Lugas iestudēšanai režisore un jaunie aktieri bija veltījuši gandrīz 6 mēnešus laika, kas arī bija manāms kopspēlē. Kustības bija apņēkšinātas līdz pēdējam sīkumam, un visumā jauno aktieŗu spēle bija ļoti laba. Skatītājus tikai traucēja pārāk garie starpbrīži, jo visiem skatiem bija jāmaina dekorācijas.

Lugas smaguma nesēju lomās sevišķi izcēlās Biruta Segliņa, Renāte Mangule un Viktors Pūpols. Arī pēdējie tēlotāji labi turējās savās lomās.

Biruta Segliņa izjusti un dabiski tēloja Maiju, kas noteikti bija vislabākā aktrise visā lugā. Spītīgo un izlutināto Pašas meitu Paiju tēloja Regīna Švarca, kuŗai gan grūti bija izlūst pašai no savas ādas. Viktors Pūpols slinkā puiša Vaŗa lomā labi izcēla savas aktieŗa dāvanas. Laulībā nospiesto Pašu (Svili) dabiski tēloja Imants Stapars, bet Pašas lomā šai izrādē nācās stāties režisorei Olgai Švarcei, pēkšņi saslimušās Birutas Robiņas vietā. Temperamentīgās un gaisīgās Pašas kalpones tēlojumos izcēlās Renāte Mangule ar savu teicamo spēli un mīmiku, vienā otrā vietā gan drusku pārspīlējot. Labs tēlojums bija Gunāram Švarcam (Velēnu vecītis) un arī Kārlim Ezītim (Kaupiņš), kuŗi abi izcēla nelielās lomas. Meitu lomās labi turējās Mirjama Ozolniece (Virpa), Irēne Ezīte (Ciesa), Vija Āboliņa (Vālodze) un Maija Pipara (Zīle). Renāte Caune (Laima) ar savu spēli ne visai pārliecināja. Elles skatā dzīvi spēlēja Gunārs Švarcs (Skritals), Juris Vāgners (Ceips) un velna bērni — Kārlis Ezītis, Tālis Jaundālderis, Irēne Ezīte, Jānis Purgailis, Aldis Vanders un Pauls Kalniņš. Kā īsts pazemes valstības ķeniņš bija Andris Skreija. Nurgas lomā. Beigās vēl atzīmējamas Meža meitas Skaidrīte Krūmiņa, Inese Vilkele un Ruta Pipara.

Lielākā daļa jauno aktieŗu Maijas un Paijas pirmizrādē Sietlā piedzīvoja savas uguns kristības, tomēr labi turējās lomās.

Režisorei Olgai Švarcei inscenējums bija tiešām labi izdevies, kas gan nebūs nācies visai viegli, cīnoties ar 23 „velna dzinējiem." Režisore bija daudz pūlējusies, saliedējot jaunos aktieŗus kopējā saimē.

Skaistās dekorācijas visiem 5 tēlojumiem bija darinājis architektūras students Kārlis Rekēvics, teicami parādot savu talantu. Mākslinieciskā ziņā dekorācijas bija lietpratīgi iekārtotas un acīm patīkamas ar savu dzīvo skatu.

Mežmeitiņu dejas bija iestudējusi deju skolotāja Irēne Beļeičika, bet ar mūzikas efektiem izpalīdzējās brīvmāksliniece Elza Lūse — Vāgnere.

Par gaismas efektiem bija gādājis Jānis Grīnbergs, labi izceļot gaismas spēles.

Krāšņos tērpu metus bija zīmējusi mākslas studente Mirjama Ozolniece, pēc kuŗiem paši jaunie aktieŗi bija darinājuši sev kostīmus.

Sietlas jaunieši ar lielu interesi un neatlaidīgu grbu bija strādājuši pie lugas tapšanas, ziedojot savu laiku un arī līdzekļus.

Noslēgumā jaunie akiteŗi saņēma publikas nedalītu piekrišanu — aplausus un daudz krāšņu ziedu. Skatītāji pateicas arī režisorei un dekoratoram, bet daži vēlējās pat izsaukt autori...

G. A.

Skats Meksikas pilsētas ielā

Hugo Atoma foto

MARGARITA KOVAĻEVSKA

ROMĀNA POSTA PUĶES II DAĻA

I NODAĻA

11. turpinājums

Viņš dzirdēja viņu ar nagiem kasām zara sūnu.

„Nervozējat? Jeb vai putnēns vēršas zvērēnā?"

„Nē —"

„Putnēns vēršas, teiksim un minēsim, pelītē. Pelēm patīk nakts un patīk kaitināt runčus — bū!"

„Nē."

„Kas tas ir tāds — nē? Sakait pārmaiņas pēc arī jā. Un jūs taču neganti trīcat. Nupat man acīs iesprāga vesels siets ūdens. Ar slapju lakatu kompresēm var beigties ļauni. Lēciet! Es izstiepju rokas un gaidu ar sausu kamzoli."

Kad viņa vēl aizvien neruņāja, viņš atlāvās nožāvāties: „Sakait kaut ko, vai — es eju."

Tas, ko viņa pēc šāda vienādzīga drauda teica, bija drīzāk uzminams, ne saprotams. „Lūdzu, lūdzu...", un kāds gari stiepts „jū" un „ē-" lika jaust, ka viņa vēlējās zināt viņa vārdu.

„Jūsu balsī svētas bailes. Es patiesi sāku justies kā nelabais, pats velns. Vai jūs neredzējāt manu asti? Aizvakar pazaudēju." Viņš smējās un drošināja meiteni: „Runājiet mazliet stiprāk."

„Jukāns — vai — Edmunds?", viņa stomījās.

„Kuŗš jums tikamāks dzirdei?"

Viņa grozījās zarā, meklēja vārdus. Varbūt, aizsprostā dzīvodama, viņa neprata izteikt sakarīgas domas? Bet tā tas nebija. Kaut brīžam apklusdama, viņa runāja itin gludi: „Reiz, kad biju vēl maza, es braucu pa upi zārkā, kas manās iedomās bija Noasa šķirsts un laiva. Vai ateceraties? Es braucu pa upi uz leju, nāca vakars. Salu. Pāri tiltam rībēja kāds pajūgs. Vai ateceraties? Viens no jums mani izvilka krastā. Mani ietina aitādu kažokā. Melnā un pinkainā, smaržoja pēc auzām, āboliem. Vai ateceraties? Mani gribēja nodot Tāļu Annai — svešai sievai. Mani sagrāba bailes — un es cirtu kādam zobus. Kam es toreiz iekodu — Edmundam? Jukānam? Pēc tam bija tik daudz ļaunu valodu par to — un par to... Un kuŗš no jums stāvēja pie bērza... pinkainajā kažokā?"

„A-ā, šādas vēsmas plīvo apkārt. Sens varonis, pasaku princis, un tam līdzīgi. Nu, ko lai dara — jums šovakar jāsamierinās ar Edmundu."

„...vienmēr patiks šis vārds, pāri citu vārdiem..."

„Pateicos. Bet nevar zināt, nevar zināt, kaimiņien. Jukāns ir bīstamāks velns. Ar ragiem!"

„Mums arī viens Edmunds," dvesa meitene. „Labs suns. Otram gribēju Jukāna vārdu. Abi vienādu spalvu. Krustmāte aizliedza."

Gaurs ilgi smējās: „Kāds gods, kāds gods. Patiesi jūtos pagodināts. Nabaga Jukānam jāgaida nākamie kuceni. Varbūt krustmāte pārdomās."

„Bet," viņš rimās smiet, „tā, varbūt dabas mīlētāji saruna jas ar kokiem, gandrīz bez skaņas. Un neviena smaida balsī. Labojieties. Mācaities smaidīt, jokot — arī smieties. Kā, lūdzu?"

Viņš pamanīja, ka meitenes nav vairs ābelē.

„Eu! Kas nu tā! Tā ir nodevība. Kaimiņien!"

„Klusu, lūdzu, lūdzu... ap māju lēkā — dubļi plunkst — klusu, meklē mani Naudiene."

Tepat aiz žoga čabēja lapas, ietrīcējās sudraba skaņās kādas saktas vai sprādzes kareklis, Meitene laikam pustupu lida uz māju pusi.

„Rītvakar!" Viņš izmantoja suņu rejas: „Rītvakar, kaimiņien!"

Brīdi pastāvējis, paklausījies Putnu māju nakts trokšņos, arī Edmunds gāja.

Viņš ienāca Gauru istabā gaismas neapradušām acīm un prasīja ēdamo. Ēda kāri un smējigi skatījās pāri galdam, it kā tur vēl zaigotu zarā ieķērusies roka.

„Kā veicās?" Iepretī atsēdās Jukāns.

„Ej tu! Tu iesēdi tieši viņas tēlā. Labi, var iztikt," Edmunds zieda maizi, „ja nav izlepis. Atklāti sakot, viņā nav ne kripatas šķelmības, nekādas rotaļības. Salīdzinājumam — lelle, kas neviriņa pat acis. Iesviesta zarā ar galvu uz leju, tas viss. Nezināju, kuŗā vietā spiežama poga, lai runātu, nezināju atsperi, lai cilātu rokas."

„Un citādi?"

„Kā citādi? Teiksim — pārdabiski. Izkritusi no pērnās vasaras saules."

„Tas man nekā neizsaka."

„Teikšu saprotamāk — baleta jauniestudējums Čaikovska Apburtai princesei."

„Tavas zobgalības jau mūžu vecas. Sāk nepatikt." Jukāns nošķaudījās, klepoja un satina ciešāki kaklautu.

„Vai Ulle tev zāles atveda?" Edmunds pacēla acis.

„Jā."

„Padodi cukuru. Un šķaudi uz otru pusi."

„Ka neaizmirstu. Zvanīja Tāļu māju Smaida. Gandrīz stundu čivināja. Domāja, ka tu. Es viņai atļāvu šo prieku. Plāpāja par savām māsām. Īpaši Mirdzu un Zaigu. Sanīdušās. Kāda viņa augumā?"

„Kas, Smaida, Zaiga vai Mirdziņa?"

„Marija Grigule."

„Marija Putns, tā būs pareizāki," Edmunds pavīpsnāja. „Lizbete toreiz viņu adoptēja ar visu sakni. Tur laikam aiz žoga spokaina dzīve. Balss kā pusmirušai, gandrīz raud. Efekta pēc rēc suņi. Nudien, izzagta no viņpasaules. Tu viņu toreiz izvilki no zārka. Vēl tagad pussastingusi. Viņa par to vien runā, cik nu vispār spēj pakustināt lūpas: zārks, upe. Jā, tava sakostā roka. Par to arī. Tā viņai acīs un prātā. Atminu, koduma vieta uztūka. Tevi divzirgu pajūgā veda pie ārsta. Un šķiet, savā laikā par to tenkojis un uztraucies viss pagasts, jo tā briesmu brīdī tikai gans vai ogotāja skrien pie aptiekera. Dzēbeles saglābt čūskas kodumu. Un tici, Jukt, ja nebūtu solījis tevi neiepīt dēkā — kas nu par dēku — nepadevies joks, tad noteikti būtu cēli locījies viņas priekšā kā Jukāns Jonatāns Gaurs, ne Edmunds Emanuels! Lai Dievs piedod mūsu vecākiem šitos salikumus, bet viņa vismaz murgotu tālāk uz pareizā ceļa."

Edmunds iestrēba pāri malkus tējas: „Remdena. Tagad man jātēlo sapņu princis, dzīvības glābējs kā lētā romānā. Tas gaidāms arī rītvakar, ja nemācēšu viņas domu stūri sagriezt tieši pret sevi, tagadnes varoni. Šitā piepūle! Padod vēl cukuru. Paldies. Es jutos svešā ādā, ne tā kā dažreiz ar tevi samainītās lomās — tad, kad Zentai jāpasniedz puķes un jāuzjautrina oma, bet tu tai pašā laikā lāpi Amadeusam pagiras vai manai meitenei slauki asaru un solies laboties."

Jukāns šūpoja celim pārmestu kāju un nīgri smīnēja: „Rītvakar tava jauniekārotā būs jau drošāka."

(Turpinājums sekos)

LIBERĀLO PROGRAMMA

Ja ievēlēs liberālo valdību FARQUHAR OLIVER vadībā, tad programma būs šāda:

VESELĪBA UN LABKLĀJĪBA

1. Iedzīvināt provinces robežās slimnīcu un veselības plānu sadarbībā ar federālo valdību
2. Garantija, ka neviens nepazaudēs mājas, vai ietaupījumus sakarā ar slimnīcu un medicīniskās palīdzības izdevumiem. Paredzēta slimnīcu un operāciju apdrošināšana uz pamatbazes tiem, kas nav apdrošināti, tas nozīmē, ka provinces valdība izdos divreiz vairāk slimnīcu celšanai.
3. Palielināt vecuma pensijas bez pašvaldības piemaksām.
4. Veicināt zemu īres maksu ģimenēm ar mazu ienākumu, nodrošināt obligāciju aizdošanu īpašuma iepirkšanai.

IZGLĪTĪBA

Uzlabot skolotāju sagatavošanu un palielināt skolu skaitu.

PAŠVALDĪBA

Lai atvieglinātu smago nodokļu nastu maksātājiem, Liberālo valdība grib:

1. Sasaukt provinciālas — pašvaldības konferences, lai diskutētu un labotu netaisnību nodokļu maksātājiem.
2. Dot lielāku brīvību pilsētu pašvaldībām.
3. Pārņemt visus ārpilsētas ceļus un maksāt to izdevumus; maksāt visu par lielceļu savienojumiem cauri pašpārvaldes robežām līdz pagastu ceļu sistēmai.; pārņemt 10% no pagastu ceļiem; paaugstināt piemaksas priekšpilsētas un lauku ceļiem. Izdot likumu, lai samazinātu ceļu nodokļus pilsētās un ciemos.
4. Samaksāt slimnīcu izdevumus nabadzīgiem slimniekiem.
5. Pašvaldības maksās pusi bezdarba apkarošanai.
6. Samaksāt visu zemes sanāksmju izdevumu pāspārvaldes daļu.
7. Paaugstināt uz katru skolēnu piemaksu par 10 dol.
8. Samaksāt provinciālās dalības naudas skolām.
9. Pārraudzīt visus pagastu un pilsētas cietumus, tas būtu pirmais solis, lai atvieglinātu tiesu administrācijas maksājumus pašpārvaldes nodokļu maksātājiem.

UZTURĒŠANA

1. Divkāršos pabalstus aprūpes iestādēm.
2. Ierīkot ūdens pārvaldi, kas rūpētos par piegādi un trūkumu novēršanu.

BALSOJIET PAR LIBERĀLO KANDIDĀTU 9. JŪNIJĀ

PUBLICĒTS LIBERĀLO KOMITEJAS UZDEVUMĀ

Dr. JĀNIS KAROLS
LATVIETIS
Toronto, 404 Delaware Ave (pie Hallam St.)
no plkst. 9-11 un no 5-7, izņemot trešdienas. Tel. OL 1631
Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

Dr. P. BĀRDIŅŠ
740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto
no plkst. 5-7 vak. Tel. kabinetā WA 1-7208, mājās RO 2-6324

Dr. SILVIJA UŽANS
BĒRNU, IEKŠĶĪGĀS UN ĀDAS SLIMĪBAS
pieņem no plkst. 6—7 ik dienas, izņemot sestdienas. Otrdienās un sestdienās no plkst. 12—1
52 Linsmore Cresc. (pie Danforth), tel. GL 2892, Toronto

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā, un Šveicē
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās
8537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7628, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 3-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)
Zvanīt WA 3-2003 pēc nornuas pp. un vakaros katru dienu
Runā vācu un slavu valodas.

Dr. A. RATINOV
Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.
Runā arī vāciski un krieviski
479 1-2 EUCLID AVE, WA 1-6708
Toronto

IZNOMĀ PILNĪGUS TĒRPUS DĀMĀM UN KUNGIEM
Kāzu un citu svinību gadījumos
FREEMANS
KĀZU TĒRPUS IZNOMĀ
256 COLLEGE (pie Spadina)
556 YONGE (pie Wellesley)

Dr. T. L. Granovsky
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 DUNDAS St., W.
Spadina stūrī
Zvanīt EM 8-9038, Toronto

Dr. MICHAEL BALKANI
spec. sieviešu slimībās un dzemdību palīdzībā
502 ST. CLAIR AVE pie Avenue Rd., Toronto, pieņem slimniekus
Tel. WA 1-9632 un HU 8-7841

Dr. Alexander Szatmari
nervu un noguruma slimībās
260 St. Clair Ave, W.
Toronto
Runās stundas no 2—7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu
WA 1-0556 vai MA 5243

Dažādus elektriskos darbus veic
P. PURVS
Tel. MO 1640, Toronto

Frank Vass B.A.
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave, Apt., 403
COLLEGE un SPADINA ielu stūrī
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112

R. BLAUMANA
KOPOTI RAKSTI
8., 9., 10. sējumi,
ies. $11.60
Dabūjami
DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto

Aiz DZELZS aizkara

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

JAUNATNES IZSŪTĪŠANA

„Šodien no Rīgas uz Kazachiju izbrauca 200 lauksaimn. mēchanizācijas skolu absolventu, kuŗi strādās Taldijas — Kurganas apgabala padomju saimniecībās. Agrāk viņi strādāja Rīgas, Liepājas un Daugavpils uzņēmumos. Atvadīšanās vakarus rīkoja Rīgas, Cesvaines, Preiļu, Ērgļu, Ludzas un Ventspils part. un komj. komitejas...“ (Radiofonā 19. 4. 55. — Tallinas radiofona ziņotāja 19. 4. 55., ka šodien atiet 4. ešelons ar 115 absolventiem; 6 nosauktie uzvārdi — igauņu).

„Šodien Rīgas stacijā atkal pulcējās tūkstošiem cilvēku, lai pavadītu uz Kazachijas stepēm 750 enerģisku jauniešu: 40 inženieŗu un techniķu, 127 šoferus, 250 celtniekus, ap 300 dažāda darba strādnieku. No Proletāriešu rajona vien izveda vairāk kā 200...“ (Radiofons 15. 4. 55.).

„23. martā no Rīgas aizbrauku-šo 740 latviešu ešelons šodien pienāca Isil Kul stacijā (apm. 135 km šaipus Omskas — Red.). Tālāko ceļu pa stepju rajoniem 140 km turpinās automašīnās.“ (Radiofons 29. 3. 55.).

„No Latvijas uz Kazachiju izbrauks labākie ģeologi, dabas bagātību pētnieki un urbšanas meistari. Šodien uz Akmolinsku un Kustanaju izbrauks galv. ģeologe Krastiņa, eksped. vad. Pakalne un Sarkanbiksis.“ (Radiofons 31. 3. 55.).

KĀ DZĪVO IZSŪTĪTIE

„Rietumkazachijas apgabalā nevar samierināties ar to, ka ēdnīcās nav tējkarošu, sālnīcu, dvieļu..., Kad apgabala patēr. b-bas pr-jam Kļimovam pastāstīja, ka cukuru šķidina ar ēdamkaroti vai nazi, viņš atrada savās noliktavās 19.000 tējkarošu. — Veikalā nevar atrast adatas, pogas, sukas, tējkannas, pannas. Kāds sagādājis uztvērēju Rodina, bet nav bateriju, citam gadījusies baterija, bet nav uztvērēja. „Mēs kā no pasaules atrauti.“ Februāŗa beigās jaunajās padomju saimniecībās vēl nebija noorganizētas strādnieku komitejas. Nav kam vadīt soc. sacensību. Nav nekādu mūzikas instrumentu. Železnova p. s-bā izejas dienā iebruka iedzēruši traktoristi un taisnojās: „Mēs no garlaicības dzeram. Nav ko darīt, nav grāmatu, 2 stundas makšķerējām. Kluva auksts. Klubs slēgts. Iegājām veikalā. Domino nav atvests. Bet vodkas — lūdzu, cik vēlaties! (Trud, 26. 3. 55.).

BALTTRANSTROJ

trestam steidzīgi vajadzīgi būvstrādnieki un melnstrādnieki (vientuļi vīrieši un sievietes) darbam Ziemeļkazachijā uz laiku līdz 1. 10. 1955. Darba alga ar 55% piemaksu. Izbraukšana līdz 5. martam. Piet. Rīgā, Repneku ielā 6. (Sov. Latvija 1. 3. 55.).

LITERĀTŪRA

Patvaļa klasiķu izdošanā. „.. Latgosizdata plānos ietelp Juŗa Alluināna, Zvārguļa, Doku Aša, A. Pumpura, A. Brigaderes, V. Plūdoņa, Aspazijas, Skalbes darbi. Paredz izdot 5 sējumos Paegles darbus. Izdotas br. Kaudzīšu, Plūdoņa, Pērsieša, Apsīšu Jēkaba, J. Poruka darbu izlases; izdoti 14 sējumi Raiņa darbu; pēc kara 1. reizi izdots pilns Pumpura Lāčplēša teksts; tikai pad. varas gados gaismu ieraudzīja Raiņa grāmata Mūza v bojach, kas bija aizliegta Ulmaņa „republikā“... Latgosizdats pielaiž patvaļu tekstā. Rezultātā daudzu klasiķu izdevumi satur neciešamus kropļojumus. Līdz šim mums nav Raiņa darbu ne akadēmiska, ne pilna izdevuma. Izdoti: Raiņa sarakstīti priekšvārdi paša ievērojamākajiem darbiem, dienas grāmata, drāmatiskā poēma Daugava u. c. — 1946.—49. g. izdeva Blaumaņa kopotus rakstus 5 sējumos (red. K. Egle). Kāpēc nepabeidza izdošanu, to nezina ne mākslas lit. redakcijas vad. A. Jansons, ne dir. P. Bauģis. Bail bij izdot lugas? No 3 sagatavotiem sējumiem izdeva vienu. — 1949. g. izdotajos Mērnieku laikos ir ievērojami labojumi, izlaistas garīgās dziesmas. Plūdoņa Uz saulaino tāli ne 1950. g., ne 1954. g. izdevumos nav prologa. — A. Griguļis daudz ko izmetis no J. Poruka Reālistiskajiem stāstiem. — Redaktoriem ik mēnesi jārediģē 60 iespieduma loksnes un tāpēc viņu darbs nav nopietns. Viens pēc otra iznāk klasiķu darbi, kuŗos autoru griba ir sakropļota. ZA literatūras un valodas institūts nepalīdz izdevniecībai...“ (Lit. gazeta, R. Trofimov, 24. 2. 55.)

„Latgosizdata darbinieki kopā ar rakstniekiem un ZA lit. un valodas inst. pārstāvjiem apsprieda Lit. gazetas 24. 2. publicēto rakstu par patvaļībām latv. klasiskās lit. izdošanā un atzina kritiku par pilnīgi pareizu. Latgosizdata vadība mēneša laikā izstrādās konkrētus pasākumus trūkumu novēršanai šinī svarīgā lietā.“ (Lit. gazeta 7. 4. 55.).

„Almanachs krievu valodā Sovetskaja Latvija iznāk jau 5. gadu, tagad iznākusi 7. grāmata. Autori: Jevgenijs Ratners, N. Bachtjukovs, F. Tuļinovs, Vizma Bolševica, Jānis Silarājs, Tālivaldis Brička, V. Alatircevs, A. Solovjovs, M. Rudzīte, G. Ivanovs, Velta Spāre, G. Cīrulis, D. Nagiškins. — Jūtams, ka Latvijas pad. rakstn. sav. krievu sekcija tagad ir izaugusi un nostiprinājusies. Pirmo almanacha grāmatu laikā sekcija bija vāja un ar maz locekļiem.“ (Sov. Latvija 5. 2. 55.).

„Pāvils Rozītis ar saviem labākiem darbiem ir kalpojis tautas un progresa interesēm. Romāns Ceplis ir Rozīša daiļrades augstākais sniegums. Autors meistariski attēlo burž. Latvijas īstenību, parāda latviešu buržuaziju tās īstajā izskatā. Arī burž. parlaments un tā pērkamie deputāti ir parādīti visā savā pretīgumā... Maskava viņam paliek piemiņā uz neizdzēšamiem laikiem. Pad. vara Latvijā jūtami ietekmē R. daiļradi. Šā laika darbi rāda, ka R. simpattijas pieder darba ļaudīm un revolūcionārajam proletāriātam. Rakstnieku aizrauj skaudrā cīņu alka, viņš tic revolūcijas uzvarai. Vilšanos burž. Latvijā redzam arī R. darbos. Viņš tic, ka nāks laiks, kad visas tautas būs tuvas... (R. 1. 12. 54.).

„Rīgas pilsētas bibliotēka nodib. 1524. g. Ķeizariene Anna lika dot bibliotēkai archīva eksemplārus... 1941. g. ugunsgrēkā paglābās tikai tās grāmatas, kas bija ugunsdrošos skapjos. Tagad bibliotēka novietota ZA jaunceltnē un ir pieejama pētījumiem. Bibliotēka saņem 496 ārzemju periodiskos izdevumus, izmaina grāmatas ar bibliotēkām un zin. institūtiem nevien pārējās padomju republikās, bet arī ar 23 citām zemēm, starp tām ar Zviedriju. (Radiofonā zviedriski 19. 10. 54.)“

SINGER
PILNA CENA $19.50
Iesp. uz nomaksu

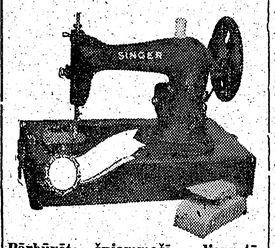

Pārbūvētas šujammašīnas liepratēju uzraudzībā ar importētām daļām
IZPĀRDOŠANA
Jaunas

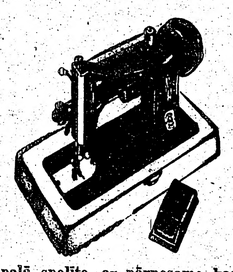

spaļā spolīte, ar pārnesamo kasti
TIKAI JAUNAS $29.50
5 gadu garantija — Jauns motors — Jauns kājas pedālis — Jauns pārvalks
Demonstrē mājās par brīvu. Par brīvu iztaisa pogu caurumus pirmajiem 25 pasūtinājumiem
Tel. WA 1-5161
IMPERIAL SEWING MACHINES Co. Ltd.
289 College St., Toronto

PADOMI NAMAMĀTĒM

M. Krone-Balduma

ZIVJU ĒDIENI

CEPTS LASIS

3 mārc. laša, 2 olas, 100 gr. rīvmaizes, 150 gr. sviesta, 50 gr miltu, sāls.

Notīrītu lasi nomazgā un noslauka ar tīru drānu, tad pārgriež gareniski uz pusēm, atbrīvo no asakām. Sagriež vienādos gļītos gabaliņos, apvilā miltos, sakultās olās un rīvmaizē. Cep karstā sviestā uz mērenas uguns no abām pusēm gaiši brūnus. Sakārto uz cepešbļodas, pārlej ar sviestu, kuŗā lasis cepts. Garnē ar citrona šķēlītēm.

Klāt dod ceptus kartupeļus un lapu salātus.

SKĀBĒTS LASIS

3 mārc. laša, 1 ltr. ūdens, ¼ ltr. etiķa, 1 lauru lapa, sāls, piparu un vircu graudi, 1 sīpols.

Notīrītām lasim nogriež galvu, pārgriež gareniski, tad sagriež 3—4 cm. garenās šķēlēs. Ūdeni, etiķi līdz ar garšvielām savāra. Ieliek laša šķēlītes un lēni vāra 15 minūšu, tad izņem un ieliek traukā. Šķidrumam pielej vēl mazliet etiķa un izkāstu pārlej pār laša šķēlēm. Kad zivs atdzisusi, to var pasniegt galdā ar šo auksto mērci vai majonēzes mērci.

LASIS CEPTS UZ REŽĢIEM I

Lasi sagriež ½ cm biezās šķēlēs, pārkaisa ar sāli un piparīem un ieliek uz vienu stundu olīveļļā. Liek uz stieplu režģiem vai arī uz pannas un apcep no abām pusēm. Tad sakārto uz cepešbļodas un pārlej ar mērci, pārziež ar zaļumu sviestu, garnē ar citrona šķēlēm un petersīļu lapiņām.

LASIS CEPTS UZ REŽĢIEM II

2½ — 3 mārc. laša (vidus gab.) citrona sula, ella, 1 lielāks sīpols, sāls un pipari.

Sagatavotu lasi sagriež ½ cm. biezās šķēlēs. Pārlaista ar citrona sulu un ellu, pārliek ar sagrieztām sīpola šķēlēm un atstāj vienu stundu, lai iesūcas. Tad sīpola šķēles noņem un laša šķēles liek uz režģiem. Cep vidējā karstumā apm. 25 min. Pirms pasniegšanas galdā pārkaisa ar sāli un piparīem. Dod novārītus kartupeļus, svaigas gurķu šķēles un zaļumu mērci.

PIKANTI CEPTS LASIS

2—2½ mārc. laša, 0.5 mārc. šampiņonu, 150 gr. sviesta, sāls, pipari, ½ citrona sula.

Lasi sagriež lielākos četrkantīgos gabalos, pārkaisa ar sāli un piparīem, uzliek notīrītus, nesagrieztus šampiņonus. Liek katliņā izkausētā sviestā un sautē pusgatavu, tad ieliek cepeškrāsnī un cep gatavu. Laša gabalus un sēnes izņem un ieliek sasildītā bļodā. Mērcei vēl pieliek sviestu un citrona sulu, sakarsē un pārlej zivij. Dod klāt novārītus kartupeļus.

SPĒĶOTA LĪDAKA II

3 mārc. smagu līdaku notīra un iespeķo, pārkaisa ar sāli un pārslacina ar citrona sulu. Pārkaisa ar rīvmaizi un liek uz cepešpannas sviestā. Cep mērenā krāsnī, bieži aplaistot, apm. ¾ st.

Mērcei, kuŗā zivs cepta, pielej ¼ pud. sarkanvīna un 0.25 ltr. sk. krējuma. Līdaku uzliek uz cepešbļodas, garnē ar citrona šķēlēm un petersīļu lapiņām. Dod klāt novārītus kartupeļus. Mērci pasniedz atsevišķā traukā.

PILDĪTA LĪDAKA CEPTĀ VEIDĀ

3 mārc. līdaka, 100 gr. žāvēta speka, 100 gr. sviesta, 1 ēd. kar. kāperu, 1 ēd. kar. vēžu sviesta, 1 citrons un sāls.

Līdaku notīra, pārgriež vēderu, izņem iekšas un lielo asaku tā, lai zivs gaļa netiktu saplosīta. Pilda ar zivs pildījumu un aizšuj, iespeķo. Pārkaisa ar sāli, pārslacina ar citrona sulu un liek uz cepešpannas. Pārlej karstu sviestu, pielej mazliet zivju buljona vai ūdens. Bieži aplaistot, cep gatavu. Gatavai zivij izņem diegus. Cepšanas laiks ¾ stundas.

Mērcei pieliek kāperus un vēžu sviestu. Klāt dod novārītus kartupeļus un sautētus burkānus. Garnē ar citrona šķēlēm un pētersīļu lapiņām.

Līdakas pildījums: Ņem līdakas vai citas kādas zivs gaļu apm. 1 mārc., atbrīvo no asakām un sakapā. Klāt var arī likt līdakas aknu. Saputo ¼ mārc. sviesta, pieliek 3 olu dzeltenumus, 50 gr. pienā izmērcētas baltmaizes, sāli un muskatu pēc garšas. Labi izmaisa un iecilā saputotos olu baltumus.

PILDĪTA LĪDAKA VĀRĪTĀ VEIDĀ

Līdaku sagatavo tāpat, kā iepriekš minēts. Pildītu zivi liek vārīt karstā sāls ūdenī, pieliekot kā garšavielas 2 sīpolus, 2 burkānus, petersīļu sakni, 1 lauru lapu. 5 piparu un 3 virces graudus un 2 ēd. kar. etiķa.

Līdaku var arī pildīt šādā veidā:

Notīrītai līdakai no iekšpuses pie galvas pārgriež mugurkaulu līdz ādai, atstājot to veselu. Aiz galvas turot, novelk ādu un gaļu atbrīvo no asakām. Zivs gaļu izmanto pildījumam, kā augšā minēts.

Siltai, pildītai līdakai dod klāt novārītus kartupeļus, olu vai remolādes mērci.

ZIVJU PLĀCENĪŠI

Zivju plāceņiem ņem dažādas zivis, gan tādas kuŗām mazāk asaku. Iztīra, novelk ādu un izņem asakas. Smalki sakapā. Vienai mārc. sakapātais zivs gaļai pieliek 50 gr. izkausēta sviesta, 50 gr. pienā izmērcētas baltmaizes, 3 olas, 2 ēd. kar. sk. krējuma, sāli un piparus pēc garšas. Labi samīca un veido garenus plāceņīšus. Apvīļā sakultā olā un rīvmaizē. Cep sviestā brūnus. Dod klāt novārītus kartupeļus, lapu salātus un krējuma mērci.

MENCAS

Mencas sagatavo dažādos veidos: cep, vāra, marinē, pilda, žāvē un arī apsāla un izliek vējā kaltēt.

Mencas ir no lētākajām zivīm, bet, sagatavotas dažādos veidos, ir garšīgas, saimnieciski izdevīgas un ienes pārmaiņu ikdienas ēdienu kartē.

VĀRĪTAS MENCAS

Mencu iztīra un uzliek verdošā ūdenī ar vienu sīpolu, piparu un vircu graudiem un lauru lapu. Pielej vienu ēd. kar. etiķa un pieliek sāli.

Gatavu mencu liek uz cepešblodas, pārlej ar izkausētu sviestu, pārkaisa ar sakapātām cieti novārītām olām un petersīļu lapiņām.

Dod klāt novārītus kartupeļus un lapu salātus.

KARPAS FILEJA SARKANVĪNĀ

3 mārc. karpa, 1 pud. sarkanvīna, 100 gr. sviesta, 8 piparu graudi, 1 lauru lapa, mazliet paprikas, sāls, 1 ēd. kar. miltu.

Notīrītai karpai novelk ādu un fileju atbrīvo no asakām.

Asakas līdz ar galvu uzliek vārīt sarkanvīnā, pieliekot garšvielas. Labi savāra un izkāš. Ugunsdrošu trauku iziež ar sviestu, saliek karpas filejas un pārkaisa ar sāli un pārlej ar vārīto vīna šķidrumu, pārklāj ar pergamenta papīru. Liek karstā cepeškrāsnī 6—8 minūtes, lai iesūcas.

75 gr. sviesta sagriež mazos gabaliņos un ieliek aukstā ūdenī, bet pārējā sviestā sasautē miltus, pielej izkāsto mērci un uzvāra. Mērci, stipri kuļot, pieliek sviesta gabaliņus. Fileju sakārto uz cepešbļodas. Dod klāt novārītus kartupeļus. Mērci pārlej zivij pāri.

CEPTA KARPA KRĒJUMA MĒRCĒ

2½—3 mārc. karpa, 100 gr. sviesta, ¼ ltr. skābā krējuma, 1 citrona sula, sāls un pipari.

Notīrītu karpu sagriež gļītos gabaliņos, pārkaisa ar sāli un piparīem un atstāj laiciņu, lai iesūcas. Pusi no sviesta uzliek uz pannas, saliek karpas šķēles un pārlej ar pusi no krējuma. Uzliek sviesta piciņas. Pārslacina ar citrona sulu. Liek cepeškrāsnī un cep gatavu. Kad zivs ir gatava, mērci ikšās, pieliek pārējo krējumu un pārlej pār sakārtoto zivi.

Dod klāt novārītus kartupeļus un lapu salātus.

Naftu Kanadā urbj kopš 1859. gada

1859. g. Amerikas kontinentā notika sacensība, lai izšķirtu jautājumu, vai pirmo naftas urbumu Ziemeļamerikā veiks Kanadā vai Savienotās Valstīs. Dr. H. C. Tvidels urba Kanadas aku Jaunbrunsvikas provincē, un uzvarēja sacensībā, kamēr E. L. Dreks urba aku Pensilvēnijas valstī.

Kaut gan Tvidelam izdevās izurbt aku pirmajam, tā tomēr nebija tik ražīga kā Drēka aka, un ASV naftas produkcijā sākumā ieguva vadošo lomu. Tomēr kāda Kanadas firma jau pārstrādāja naftu gadu pirms Tvidela un Drēka sacensības.

Džēms M. Viljams jau destilēja petrolejas gumiju pie Oilspringas Dienvidrietumontario 1858. gadā, un uzcēla pirmo Kanadas rafinēriju šai apvidū. Tai laikā benzīnu, kas radās naftas destilācijā, ieskatīja par bīstamu traucējumu.

Kaut gan 16 rafinērijas nodibināja Imperial Oil Limited Ontario provinces Londonā jau labi sen, tikai 1947. gadā šī firma atklāja lielākus naftas laukus pašā Kanadā: tie ir tagad plaši pazīstamie Ledukas naftas lauki Albertas provincē. Svinot savas pastāvēšanas 75. gada dienu, Imperial Oil paziņojusi, ka Kanadas naftas raža tagad ir sasniegusi 266.600 mucu dienā, vai pusi no Kanadas patēriņa.

Puķu birža Antībās

Franču Rivjēras gleznainā Antības pilsētiņā jau agrā rīta stundā valda liela rosība. Augiem labvēlīgais klimats tur veicinājis krāšņu rožu un neļķu audzēšanu, pie kam lieliskos ziedus pārdod puķu biržā. Pirmie transporti ar tikko griezties ziediem biržā pienāk jau pulksten 6 no rīta, pie kam noliktavas ātri piepildās ar smaržojošām rozēm, neļķēm, tulpēm, vijolītēm, anemonēm un daudzām citām tur augošajām puķēm. Drīz tribīnēs parādās ap 60 pircēju-atkalpārdevēju, kas ar lietpratēja skatu vēro puķu kalnus bet pārdevējs, piedāvājot pa atsevišķam pušķim, dziedošā balsī nosauc puķu cenas, kuŗas pircēji mēģina pazemināt. Puķu pārdošana lielā troksnī norit ļoti ātri. Parasti visi kliedz reizē, bet pie galda sēdošā sekretāre tomēr prot izsekot šiem lielā ātrumā notiekošiem tirdznieciskiem darījumiem. Puķes turpat uz vietas vairākkārtēji maina savus īpašniekus. Šādi iegūtās puķes nonāk parastā tirdznieciskā puķu biržā katru rītu pārdoto ziedu skaits sniedzas miljonos, piem., rozes vien tiek pārdotas ap 6.000 dučū. Cenas ir svārstīgas: ja vienu dienu par neļķu pušķi maksā 200 franku, tad 8 dienas vēlāk cena var būt jau 2.000 franku. Vienas dienas apgrozījums biržā sniedzas līdz 5 miljoniem franku.

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ SPIESTUVE TORONTO

PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS: laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmas, sarīkojumu biļetes un dziesmu lapiņas, grāmatas, u. c. * **Darbus apzinīgi un gaumīgi veic kvalificēti amatnieki ar praksi**

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:

spiestuvē, 154 St. Patrick St., EM 8-3239 un kantorī, 123 Huron ielā, tel. EM 8-0792, Toronto, Ont., Canada

Pasūtinājumi no provinces jānodod nedēļu un no Toronto trīs dienas pirms paredzētā darba izpildīšanas termiņa.

DIVAS AUTO REMONTU

DARBNĪCAS UN BENZĪNA TANKI:

VIENA — Ošavā, 30 jūdžu no Toronto

Bez auto remontu darbnīcas un benzīna tanka vēl 6 istabu atsevišķa mūra māja ar ūdens-eļļas apkuri. Stūra apbūves gabals. Cena $16.500. Iemaksa $3.000.

OTRA — St. Katarīnēs, 70 jūdžu no Toronto

Tāpat auto remontu darbnīca, benzīna tanks un dzīvojamā māja. Cena $11.000. Iemaksa $1.600.

Daudz māju Toronto, sākot ar $1.200 iemaksu

ZVANĪT WM. BOLLAND REAL ESTATE

V. MUKTAM, LL 3744

1130 College St., Toronto

KANADĀ
Veiksmīgs līdzdalībnieks katram...

Visos jūsu pasākumos Jaunskotijas banka ir jums līdzdalībniece, palīdzot augt un veidoties reizē arī jums!

Jums iespējams iegūt labu rezultātu no jūsu tuvākās Jaunskotijas bankas nodaļas, kā to praktizē kanadieši.

Vienalga, vai saimnieciskiem darījumiem, personiskiem noguldījumiem vai jaunam uzņēmumam, — jūs konstatēsit, ka Jaunskotijas bankas nodaļa ir laba vieta, kur darījumus ērti kārtot.

Iepazīstieties ar jūsu Jaunskotijas bankas nod. vadītāju — viņa pieredze var nozīmēt dolarus un centus jums.

THE BANK OF NOVA SCOTIA

Jūsu līdzdalībnieks, kas palīdz Kanadai augt

LUNSKY OPTIĶIS
WA 1-3924 470 College St.

Runājam vācu, krievu, poļu, kā arī citās valodās
Pārbaudām acis. Pagatavojam brilles visiem redzes defektiem.

LITTLE BEAUTY SALON

(Īpašn. Erika Miltiņš) 428 St. CLARENS AVE, tel. ME 5937
Elektriskie, ķīmiskie, aukstie ilgviļņi. Krāsošana un balināšana.
Šejas kopšana
(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto

Gen. V. ANDERSS
ARMIJA TRIMDĀ

Grāmata par poļu armijas cīņām un traģēdiju no 1939. g. līdz 1945. gadam ar tā laika politiskās frontes raksturojumu. Illustr. fotoattēliem un divkrāsu vietu kartēm.

„V. Andersa grāmata paver ieskatu daudzos drūmākajos Otrā pasaules kara notikumos. Divos lielos pretstatos rādīti Polijas likteņi. Poļu tautas varonīgā cīņa ar diviem varmācīgiem iebrucējiem. Rietumvalstu vadītāju dīvainais politiskais apmulsums un principu trūkums darījumos ar Maskavu... Katram latvietim, kas grib dziļāk ieskatīt Austrumeiropas ciešo likteņu saistību, šī grāmata var būt labs palīgs."

(Londonas Avīze Nr. 401, 29. 1. 54.)

„Grāmatā Armija Trimdā poļu ģenerālis, kas ir viena no redzamākajām trimdinieku personībām vispār, atstāsta savus piedzīvojumus no kara pirmās līdz pēdējai dienai. Izstaigājis gaŗus ceļus cauri vācu sakautai Polijai, Krievijas cietumiem, cauri Persijai, Irakai un Italijai, viņš, būdams kara laukā uzvarētājs, bet Rietumu politiķu divkosīgās spēles dēļ pievilts..."

(Latvija, Nr. 7, 18. 2. 54.)

Cena: ies.: $2.80, broš.: $2.40

DABŪJAMA
DV GRĀMATNĪCĀ TORONTO
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Latviešu dāmas! Eiropas friziere
Kapsi's Hair Styling
113 MAC PHERSON AVE.
Starp Yonge St. un Avenue Rd.

Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585
runā vāciski, krieviski un zviedriski

VAJĀDZĪGA
VECĀKA SIEVIETE
PIE BĒRNIEM.
Brīvs dzīvoklis un uzturs, un alga pēc vienošanās
Zvanīt
TORONTO
tel. OL 7444,

Kanadā dzīvojošos
RĪGAS
VALSTS 1. ĢIMNAZIJAS
bij. audzēkņus
nekavējoties lūdz
ATSAUKTIES
Astrida Robežgruntniece
(Zandere)
6 Foster St. Hamilton, Ontario

RŪSA $5.60

Drāmatisma piesātināts romāns, kuŗa darbība risinās uz Otrā pasaules kaŗa beigu chaotiskā fona

J. Sudrabiņa
NĪCIBAS VIESUĻOS
$2.20

Atmiņu grāmata par cīņām Volchovā. 36 oriģināluzņēmumi no Volchovas.

A. Dž. Kronina
Lielu apmēru romāni, saistoši līdz beidzamajai lapaspusei
TIRANNS $5.40
ZVAIGZNES RAUGĀS LEJUP $5.65
CITADELE $3.60
Bokačo
DEKAMERONS I $5.80

Lielā meistara (novelu) 101 novele par cilvēku vājībām, mīlestību, veiklību, viltu, asprātību

Dž. Steinbeks
PAR PELĒM UN CILVĒKIEM $2.40

Spēcīgu kaislību romāns par diviem draugiem, tanī aizkartas vairākas problēmas

H. Biezais
KRISTIĀNISMS, NACIONĀLISMS, HUMĀNISMS $2.90

Grāmata par mūsdienu gara kultūras problēmām

J. Reitera
TĒVREIŽU KRĀJUMS
$2.20

Grezns faksimilizdevums 17. g.s. Piemērots reprezentācijas izdevums dāvināšanai sveštautiešiem

KANADAS PLAŠĀKAJĀ
DV
GRĀMATNICĀ
123 Huron St., Toronto

Pasūtinot no šiem izdevumiem pa pastu vismaz 3 grāmatas, pasta izdevumi nav jāmaksā

CEĻA ZĪMES
Nr. 23. un Nr. 24 ā $1.20
dabūjamas
DV GRĀMATNICĀ
123 Huron St., Toronto

ATSAUKTIES!
DAINIS KUĢINIEKS,

dzimis 1927. g. 12. nov., 1947. g. izbraucis no Volfsburgas nometnes Vācijā uz Angliju. Ja kāds zinātu viņa pašreizējo atrašanās vietu, lūdzu rakstīt: ziņas no mātes Latvijā.

Irēne Millers, 520 Westminster Ave, Elizabeth N.J., U.S.A. (280)

IZPILDU
APMETUMA DARBUS
jaunus, kā arī laboju ikkatrā vietā. Ātrs darbs, mērenas cenas.
Zvanīt no plkst. 6—8 vakarā
OL 3711, Toronto

IZĪRĒJAMS nemēbelēts dzīvoklis 2. stāvā (2 vai 3 istabas ar modernu virtuvi) High Park rajonā. — Brīvs ar 1. jūniju. Lūdz zvanīt vakaros pēc plkst. 6. Tel. RO 7-5370, Toronto. (257)

IZĪRĒJAMS glīts nemēbelēts 3 istabu dzīvoklis ģimenei ar bērniem, kas runā latviski. OX 1-7618, Toronto. (292)

PILSĒTAS centrā izīrējams 2. un 3. stāvs ar virtuvi, derīgs arī biroja telpām. Lūdz zvanīt RI 5697, Toronto. (266)

HIGH PARK rajonā izīrējamas 2 istabas ar vai bez mēbelēm ar balkonu un vārīšanas iespējām. Zvanīt vakarā tel. KE 0302, Toronto. (267)

IZDODAMA glīti mēbelēta istaba pilsētas rietumu daļā. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā ME 5193, Toronto.

DANFORTH — BROADVIEW rajonā izīrējamas mēbelētas istabas ar vārīšanas iespējām vai ar pilnu pansiju, kā arī istaba ar virtuvi. 48 Playter Cres. RI 8078, Toronto. (238)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba ar virtuvi. Zvanīt pēc 6 vakarā, tel. LO 8073, Toronto. (289)

S. VASARĀJA
TRANSPORTA UZŅĒMUMS
(BALTIC MOVERS)
Izdara pakalpojumus TORONTO, kā arī IK NEDĒĻAS uz Montreālu, Hamiltonu, Londonu, North Bay un Sudbury
Lūdz zvanīt OL 1403
30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

LABA ZIŅA MŪSU DRAUGIEM

Ar šo paziņojam, ka mums ir radusies izdevība nodibināt papildus nodaļu Londonā, Anglijā. Līdz ar to mēs varam pakalpot, nepārtraukti nosūtot paciņas uz Padomju Savienību un Baltijas valstīm. Simtām paciņas no Anglijas ir jau nosūtītas ar labākiem rezultātiem. Papildus pārtikas paciņām ir iespējamis nosūtīt arī tekstilpreces, apavus un medikamentus.

Mēs esam specializējušies uz pārtikas paciņām jau vairākus gadus un esam šāda veida lielākā organizācija. Visi sūtījumi ir pilnīgi apdrošināti un garantēti.

Paciņas uz Padomju Savienību ir jāsūta ar speciālu un uzmanīgu rīcību, tāpēc tikai tāda organizācija, kā mūsu to var izdarīt.

Kāpēc nerakstīt jau šodien, lai pieprasītu mūsu jauno cenrādi?

International Gift Parcel Service
1176 Sherbrock St., W., Montreal, P.Q., PL 4181

Vienalga, kurp jūs braucat Kanadā,

EATON'S
IR JŪSU RĪCĪBĀ

ar saviem 56 veikaliem, 4 pasta pasūtināšanas cetnriem un vairāk kā 260 pasūtināšanas birojiem no krasta līdz krastam. EATON's ir gatavs jums pakalpot katrā laikā ar plašu labas kvalitātes preču izvēli par pieklājīgām cenām. Jūs varat iepirkties ar paļāvību un mūsu garantijas atbalstu no 1869. gada...

„Jūs būsit apmierināti vai izmaksāsim naudu."

The EATON Co. Limited
Kanadas plašākais tirdzniecības uzņēmums mazumā

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
68 Wellington W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notariāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās.
Runā krieviski, vāciski un latviski

JAUNAS GRĀMATAS

T. Plivjē — Berlīne $4.20
S. Salminene — Ilgais pavasaris $3.40
E. Hemingvejs — Vecais vīrs un jūra $2.00
H. Lācis — Toreiz, kad Latvija tapa $2.00
J. Janševskis — Bandava IV $2.50

ATKAL DABŪJAMAS

A. Eglītis — Neierastā Amerika $4.50
M. Vētra — Mans baltais nams $3.40
K. Strazds — Nāves ielenkumā $3.50
A. Grīns — Klusie ciemiņi $2.00

ŽURNĀLI

Ceļa zīmes $1.20
Laikmets $0.75
Modernie Rokdarbi I, II, III ā $1.00

Ādas izstrādājumi un keramika plašā izvēlē

DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Pasūtinot pa pastu pasta izdevumi, sākot ar 10c

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA .....
līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese: .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....
.....abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....

ABONEŠANAS MAKSA: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. LĀČI, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A., tel. NI 8-9869

BAZNĪCAS ZIŅAS

Ņujorkas latv. ev.-lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15., N.Y.

Svētdien, 5. jūnijā, Belemes baznīcā Brooklīnā bērnu dievkalpojums jau plkst. 2 dienā ar sekojošu aktu un priekšnesumiem apakšējā zālē.

Svētdien, 5. jūnijā, plkst. 4 tas pats sv. Toma baznīcā, Bronksā. Skolēnu teātris Brigaderes Sprīdītis.

Aizvesto piemiņu atzīmēsim ar dievkalpojumu un dievgaldu svētdien, 19. jūnijā; tad atcerēsimies arī padomju okupācijas 15 gadus. Plkst. 5.30 kopīgs Baltijas tautu akts Town Hall.

ČIKĀGA

Māc. Pāvils Kirsons Meivudā, Ill. sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 S. 11-th Ave.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis (331 Argyle St., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302).

Māc. V. Sēters, (659 Piccadilly St., London, Ont.).

Niagarā, 5. jūnijā, plkst. 2 pp. sv. Jāņa bazn., 580 Portage Rd. N. Aizvesto piemiņas dievk.

Londonā 12. jūnijā, plkst. 9 no rīta Trīsvienības bazn. Aizvesto piemiņas dievkalp.

Vellandē, 19. jūnijā, plkst. 1 pp. Ungāru baznīcā Aizvesto piemiņas dievkalpojums.

St. Katarīnās, 19. jūnijā, pl. 3 pp. Kristus bazn. Aizvesto piemiņas dievkalpojums.

Londonā, 26. jūnijā, plkst. 9 no rīta dievkalpojums Trīsvienības baznīcā.

Londonā iesvētes mācības sākums 27. jūnijā, pl. 7 vak., 659 Piccadilly ielā, mācītāja mājā.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ontario.

Hamiltonā, latviešu draudzē sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Ave. So.)

Ceturtdien, 2. jūnijā, plkst. 7 vakarā jaunatnes vecākās grupas sanāksme, 116 Hughson St., So.

Piektdien, 3. jūnijā, plkst. 6.30 vakarā jaunatnes jaunākās grupas sanāksme mācītāja mājā.

Kristīts Jānis Rudzroga.

Svētdien, 5. jūnijā, plkst. 4 pp. dievkalpojums. Šai dievkalpojuma laikā baznīcas blakus telpās notiks bērniem svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma baznīcas lejas telpās dāmu komitejas rīkotais darbības gada noslēguma vakars, kuŗā paredzēta vairāku kultūras filmu izrāde. Starp citu bērniem filma Ansītis un Grietiņa. Tējas galds. Lūgts pēc iespējas ņemt groziņus līdzi. Vakara izdevumu segšanai pie ieejas lūdz ziedot.

Māc. Arturs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā — 87 Jackson St., W., tel. JA 8-2259

Pāvila ev.-lut. baznīcā,

Māc. A. Cops, (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto, Sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu st. tel. WA 4-1563).

Svētdien, 5. jūnijā, pl. 3 pp. Latviešu sestdienas skolas izlaiduma akts ar dievvārdiem.

Svētdien, 12. jūnijā, plkst. 11 Aizvesto piemiņas dievkalpojums.

Svētdien, 19. jūnijā, plkst. 4 pp. dievkalpojums.

Svētdien, 26. jūnijā, pl. 11 dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. OL 8171.

Dievkalpojumi sv. Jāņa Latviešu ev.-lut. draudzē Toronto

5. jūnijā, plkst. 4 pp. dievkalpojums Trīsvienības baznīcā — māc. A. Lūsis.

14. jūnijā, plkst. 8 vakarā Aizvesto piemiņas dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā — māc. A. Lūsis un māc. A. Briedis.

19. jūnijā, plkst. 4 pp dievkalpojums Trīsvienības baznīcā — māc. A. Lūsis.

Bramptonā latviešu ev.-lut. draudzē 12. jūnijā, plkst. 1.30 pēc p. Aizvesto piemiņas dievkalpojums Grace United baznīcā — māc. A. Briedis, pie ērģelēm brīvmāksl. J. Mednis no Toronto.

Māc. E. Bērziņš, 5833 — 45 Ave, Red Deer, Alberta, tel. 2918.

Vinipegā, 5. jūnijā, plkst. 3 pp. Immanuela baznīcā, College Ave un McKenzie St. krustojumā, dievkalpojums.

Māc. E. Caune, 11506 109 Ave, Edmonton, Alta. tel. 25081.

Edmontonā, sv. Jāņa baznīcā, — 10759 — 96 ielā

Svētdien, 5. jūnijā, plkst. 4, sv. Jāņa baznīcā.

Māc. Edg. Lange, 73 Putman Ave Apt. 3, Ottawa, Ont.

Otavas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek Otavā, sv. Pētera baznīcā, Sparks un Bay ielu stūrī.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave, Vancouver, B.C.

Vankuverā, Kitsilano lut. baznīcā, 12. Ave un Stephens ielas krustojumā.

5. jūnijā dievkalpojums plkst. 3 pp.

12. jūnijā Aizvesto piemiņas dievkalpojums plkst. 3 pp.

19. jūnijā dievkalpojums pl. 3 pp.

26. jūnijā dievkalp. plkst. 3 pp.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Norzbejā, svētdien, 5. jūnijā, pl. 17. lut. baznīcā dievkalpojums.

Sadberijā, svētdien, 12. jūnijā, pl. 13 sv. Jāņa bazn. (238 Pine St.) dievkalpojums Aizvesto piemiņai.

Kirklandleikā, svētdien, 19. jūnijā, plkst. 8.45 lut. baznīcā dievkalpojums Aizvesto piemiņai.

Bērniem mācības sestdien, pl. 14.

Virdžinijtaunā, svētdien, 19. jūnijā, pl. 14 anglikāņu baznīcā dievkalpojums Aizvesto piemiņai.

Bērniem mācības plkst. 12.

Norandā, svētdien, 19. jūnijā, pl. 17 United baznīcā dievkalpojums Aizvesto piemiņai.

Timminsā, svētdien, 26. jūnijā, pl. 15 lut. baznīcā dievkalpojums.

Māc. H. Kušlis (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q. tel. DE 8394).

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

Otavā — Sv. Pāvila baznīcā, 210 Wilbrod St.

Māc. F.Ruperts, 159 Maryland St. Winnipeg 10, Man.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vinipegas draudzē notiek sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu krustojumā.

Sestdien, 11. jūnijā, plkst. 8 vakarā, Aizvesto piemiņas dievkalpojums. Dziesmu lapiņas.

Svētdien, 26. jūnijā, plkst. 2 pp. dievkalpojums. Dziesmu grāmatas.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 8 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12. dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā. People Church, 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14, tel. AM 1.4218.

KATOĻU DIEVKALPOJUMS

Toronto notiks svētdien, 12. jūnijā, plkst. 11.30, Newman kluba baznīcā, 89 St. George ielā.

Svētceļojums uz Kanadas mocekļu vietu pie Midlandes notiks svētdien, 5. jūnijā. Dievkalpojums ar spredīķi svētceļotājiem sāksies pl. 12.00, sapulcēšanās pie baznīcas pl. 11.30. Jāpieteicas pie V. Miklaševiča, 97 Pacific Ave, Toronto, tel. RO 7-8580. Vairums jau apzināto dalībnieku brauks ar privātām mašīnām, bet braucienam ar īrētu autobusu pieteiksies vismaz 40 personu, arī tāds tiks pagādāts.

Pr. B. Kokins

EIZENHAUERS PRASĪJA BEZNOTEIKUMU PADOŠANOS VISIEM SABIEDROTAJIEM

Aiks dod vāciem kapitulācijai 30 minūšu laika. „Latvijas ministru prezidenta vietnieks" sūta sabiedrotajiem memorandu uz Stokholmu, lūdzot palīdzību

VI

1945. g. 6. maijā, plkst. 13 Eizenhauera stābs saņem ziņojumu, kā cits Dēnica pārstāvis — ģen. Jodls atrodas ceļā uz Reimsu, viņu pavada majors Okseniuss. Jeņķi druskū sarauc degunus, jo Jodls viņiem diezkā nepatīk: bijis Hitlera uzticības vīrs un kaŗu pavadījis savā stābā.

Tieši tanī brīdī, kad pl. 17.20 ģen. Jodls piebrauc pie Aika stāba arodskolā, bēdīgā stāvoklī soļo viņam gaŗām 400 vācu gūstekņu liela kolonna, ejot vakariņās.

Pl. 18.15 Jodlu ar Frīdeburgu pieņem Aika stāba priekšnieks ģen. Bedels-Smits. Jodls ziņo: lieladmirālis Dēnics vēlas kaŗu izbeigt, cik ātri vien iespējams, bet viņš vēlas arī paglābt savus ļaudis no boļševikiem, pret kuŗiem vēl cīnās 2 milj. vācu kaŗavīru. Kapitulācijas noteikumi prasa garantēt, ka pēc kapitulācijas visas vācu vienības paliks uz vietas. Vācu valdība nespēs aizkavēt šos kaŗavīrus mēģināt izbēgt sarkanai verdzībai un izlauzties uz rietumiem. Ģen. Smits: "Kopš sabiedrotie pārgāja Reinu, vāci zināja, ka kaŗš ir zaudēts, bet tomēr turpināja bezcerīgo cīņu cerībā, ka rietumsabiedrotie sanaidosies ar padomju sabiedroto. Tas nav noticis. Es jums līdzēt nevaru. Es esmu kaŗavīrs, saistīts ar pavēlēm, un man jāievēro vienošanās ar Padomju Savienību." Smits vēl piebilst, ka viņš patiesi neizprotot, kādēļ vāci negribot padoties boļševikiem. (Kad kapitulācijas 10 gadu atceres dienā Ņujorkas TV stacijas pāraidīja interviju ar ģen. Smitu, viņš tad atklāti pateica, ka toreiz bijuši citādākos uzskatos par krievu...). Atsevišķus vācu kaŗavīrus amerikāņi turpināšot ņemt gūstā, bet pret boļševikiem cīnošos austrumfronte vienību padošanās rietumniekiem izslēgta.

Ģen. Jodls prāto: kaut kā vajadzētu iegūt laiku, lai vīri, kas vēl cīnās ar sarkaniem, varētu steigā atrauties un mesties rietumnieku gūstā, kādēļ liek Smitam priekšā, ka vāci kapitulāciju varētu izdarīt divi dažādos posmos un termiņos: vienā zināmā noteiktā stundā frontinieki pārtrauks cīņu, iestāsies ieroču pamiers, bet vācu kaŗavīriem paliek kustības brīvība tik ilgi, kamēr pienāk otrs noteiktais brīdis, kad visām vienībām jāpaliek uz vietas. Kapitulācijas akts esot jāparakstot arī vācu gaisa spēku komandierim un atsevišķo armiju pirspavēlniekiem. Agrāk par 8. maiju viņi Eizenhauera stābā nevar ierasties, pēc tam vēl vajadzīgas vismaz 48 st., lai visām vācu vienībām paziņotu kapitulāciju, kas varētu tad stāties spēkā tikai 10. maijā. Jodls šajās pāris dienās cer izglābt masas.

„PARAKSTIT, VAI CHAOSS"

Pl. 19.20 ģen. Smits ar ģen. Strongu dodas pie Aika ziņot vācu priekšlikumus. Jodls smaida un saka Frīdeburgam, ka lieta droša, ka Eizenhauers sapratīs viņu stāvokli un atļaus vāciem izglābt savu virsu, kuŗi atrodas rietumnieku līniju tuvumā. Bet kad Smits jau pēc 20 min. atgriežas, viņam ir tikai īsa atbilde: sabiedroto virspavēlnieks ģen. Eizenhauers vācu ierosinājumus noraidījis, viņš prasa kapitulāciju parakstīt tūlīt un tai jāstājas spēkā vēlākais 9. maijā, plkst. 00 rītā. Vācu virspavēlnieku parakstus ievākšot vēlāk. Ja vāci nepakļausies šim priekšrakstam, rietumu fronte tiks slēgta vācu bēgļiem, un rietumsabiedrotie tūlīt atsāks savus gaisa uzbrukumus. "Jums dota pusstunda apdomāšanai!", Jodlam paziņo Smits, kuŗam Aiks bija izteicis savu nepatiku, ka vāci gudro, kā tik novilcināt padošanos.

Satraukts Jodls sūta steidzamu radiogrammu, ne savam pilnvaru devējam Dēnicam, bet OKW šefam ģen. Keitelim, kas nobeidzas ar drāmatiskiem vārdiem: parakstīt, vai chaoss! Aiks, kuŗš jau zina Jodla radiogrammas saturu, zina arī, kāda var būt atbilde, tādēļ uzdod Smitam izcitēt uz stābu padomju militārās misijas vadību. Pl. 19.44 Aika stābā arodskolā lielās gaidās smaidīgi ierodas krievu ģenerālis Susloparovs un plkv. Zenkovičs. Kad Smits apjautājas, vai krievu kaŗa kungi nevēlētos satikties ar vācu ģenerāļiem, Susloparovs augstprātīgi atcērt: "Ar fašistiem mēs jau diezgan esam sastapušies cīņu frontē!". Bet krievi iznāk vēl ilgi gaidīt.

KURZEMNIEKI VĒLAS DIBINĀT VALDĪBU

5. maijā. Civīllietu pilnvarotā vietnieks Kurzemē SS-brigādes fīrers Mellers ziņo Kursas armijas virspavēlniekam ģen. Hilpertam Pelčos, ka latvieši vēlas dibināt savu valdību. Virspavēlnieku tas mazliet pārsteidz, jo latviešiem taču ir sava Potsdamā dibinātā Nacionālā komiteja latviešu lietu kārtošanai. Virspavēlnieks tomēr dod rīkojumu par šo latviešu vēlēšanos nodot radiozi ņojumu uz Flensburgu, vācu valdības galvam Dēnicam, piekodinot Melleram, ka ir spēkā kaŗa laika likumi un bez viņa, virspavēlnieka, ziņas nekādas politiskas izrīkošanas Kurzemē nedrīkst notikt. Viņš nekādu piekrišanu dot nevarot, jo paklauts Dēnicam. Kad šāda virspavēlnieka nostāja kļūst zināma Nacionālai komitejai, tā Kurzemes „parlamenta" organizēšanas darbus 8. maija sesijai pārtrauc. Organizēt Latvijas valdību Kurzemē, kā to ģen. Bangerska vietnieks plkv. Lasmanis savās atmiņās pastāstījis, tika inspirēts plkv. Osis, kuŗu mūsu 19. divīzija bija komandējus uz īsu laiku uz Liepāju kārtot divīzijas papildināšanas jautājumus, bet kuŗš vairs pie divīzijas neatgriezās. Šajā pašā maija 5. dienā ģen. Hilperts, kuŗš pirms iecelšanas Kurzemes virspavēlnieka amatā bija 16. vācu armijas komandieris Latvijā un kuŗu vācieši atzīst par simpatiskāko virspavēlnieku, kāds Kurzemes cīņu laikā vispār bijis, vienkāršs, godīgs, atturīgs, enerģisks un cienījams virsnieks, kādā plašākā vācu virsnieku sanāksmē Liepājā deva slepenu mutvārdu norādījumu, ka lieladmirālis Dēnics ievadījis akciju pie amerikāņiem par atsevišķa miera līgšanu. Ja tas izdotos, cīņa pret boļševikiem turpinātos. Kā tai brīdī veicās Dēnica pilnvarotam adm. Frīdeburgam Aika stābā Reimsā, Kursas virspavēlnieks, protams, nevarēja zināt...

Kurzemē šai pašā dienā plkv. Osis Latvijas ministru prezidenta vietā (nekāda Latvijas valdība nebija nodibināta) parakstā memorandu ASV un Lielbritanijas sūtniem Stokholmā palīdzēt Latvijas tautai cīņā pret boļševikiem. Memorandu uz Zviedriju aizved kapt. A. Skrēbers, kalpakietis, lāčplēsis un mūsu ārlietu ministrijas bij. preses šefs, labs angļu valodas pratējs.

Kurzemes virspavēlnieks ģen. Hilperts šajā dienā izdod slepenu pavēli nemanot izņīcināt nevajadzīgos kaŗa materiālus. Kājnieku korpusam pie Grobiņas uzdots segt 11. kājnieku divīzijas un 14. tanku divīzijas aizbraukšanu, kas kā rezerves vienības mazos kuģīšos dosies uz Vāczemi. Kopā ar tām no katras divīzijas atļauts aizbraukt pa vienam virsniekam un 125 kaŗavīriem.

Mūsu Deviņpadsmitajā saņemtā ziņa par Hitlera nāvi galvas sāpes nerada. Latvieši jau šajā kaŗā cīnījušies ne jau "Jaunās Eiropas" dēļ, bet lai panāktu Latvijai viņas tiesu un daļu lai pasargātu savus vecākus, sievas, dēlus, meitas, brāļus un māsas no sarkanā jūga, kas nozīmētu ciešanas bez mitas un gala...

K. Ksa.

Turpinājumā:
Kapitulāciju paraksta lielā steigā

APKĀRT ZEMES LODEI

❶ Vīnes tiesa prieciīgi piesprieda trīs mēnešus cietuma sodu, to nosacīti atliekot, kādam mīlētājam studentam-architektam par to, ka viņš bija lietpratīgi aizmūrējis sava sāņcenša durvis. Students ilgāku laiku centies iegūt kādas meitenes mīlestību, bet pēdējā nevarējusi izšķirties starp studentu un otru sāņcensi. Pēdīgi viņa izšķīrusies studenta labā, bet tikai ar nosacījumu, ka pēdējam jāpierāda sava virišķība un mīlestība īpatā veidā.

Tā students kādā tumšā naktī aizmūrējis sava sāņcenša durvis. Tiesneši smaidot paskaidrojuši, ka soda izpildīšana atlikta, jo students pierādījis sevišķu lietpratību mūrniecības mākā.

Pēc tiesas sprieduma pasludināšanas vainīgais, zemu paklanoties, atstājis tiesas zāli ar iekaŗoto meiteni zem rokas.

❷ Italijas ciemātā Kastelveterē laikraksti pienāk tikai reizi nedēļā. Šai ciemātā nav arī kino un citu tamlīdzīgu iestādījumu. Tomēr pirms neilga laika ar pilsētas galvas gādību vietējā laukumā parādījās mirdzoši sārtā terrakotā darinātā Kanovas Veneras reprodukcija, attēlojot, kā skastā dieviete savā kailā krāšņumā izkāpj no ūdens. Statuja pārāk satrauca vietējos iedzīvotājus un priesteris Don Andželo Palmjēri, ciemata sieviešu atbalstīts, pieprasīja statujas aizvākšanu. Ciemata galva tomēr nepiekāpās.

Zināms pamiers iestājās, kad ciemats saņēma arī sv. Nikolaja statuju, bet ģnums pret skaisto dievieti tomēr neizzuda. Sv. Nikolaja statujas iesvētīšanas ceremonijā sievas bija apklājušas nekautrīgo Veneru lapām, bet draiskulīgais vējš vāji piestiprinātos zaļumus bija norāvis un sievietes procesijas laikā bija spiestas kautrīgi novērst skatus no konkurentes. Turpretim vīriešiem ciemata parks tagad kļuvis par ierastu pastaigas vietu, un tie apgalvoja, ka mēnesnīcā sārtā statuja esot sevišķi skaista.

❸ Britu policija ievadījusi izmeklēšanu par mistiskiem apstākļiem, kādi valda aizbēgušā diplomāta Donalda Meklīna dzīves vietā. Kā zināms, Meklīns pazuda bez vēsts pirms 4 gadiem, kā domājams, aizbēgdams uz Padomju Savienību.

Mājas pašreizējie iedzīvotāji apgalvo, ka naktīs dzirdot dīvainus soļus kā mājā, tā arī dārzā. Apkalpotāja stāsta, ka liels ozola krēsls pats no sevis pārvietojas istabā no vienas sienas pie otras, un ka kāds bēniņos novietots sols allaž atgriežoties mājas augšējā stāvā. Šis sols kādreiz atradies pazudušā diplomāta gulamistabā.

❹ Desmit indiešu meitenes Kalkutā izbēgušas no savu vecāku mājām, lai tādā kārtā izvairītos no izprecināšanas negribētiem līgavaiņiem. Kāda 14 gadus veca meitene raudot stāstījusi policijai ka tā labprāt vientuļa sēdēšot cietumā, lai tikai nebūtu jāatgriežas mājās un jāprec līgavainis, kuŗš jau samaksājis „rokas naudu". Vecāki spiduši meiteni to precēt gan sitot, gan visādi mokot.

❺ Brazilijas provincē Belo Horizonte atkal notikusi sadursme starp policiju un kādas fanatiķu sektas locekļiem. Jau Lieldienās policija bijusi spiesta iejaukties, jo tad sektes locekļi savās reliģiskajās orģijās līdz nāvei pātagojuši 4 bērnus, vecumā no 9 mēnešiem līdz 7 gadiem. Barbariskai rīcībai par iemeslu bijusi vēlēšanās „izdzīt sātanu" no bērnu miesām.

Sektas locekļi uz policiju atklājuši uguni, un pēdējie aizstāvoties nonāvējuši 2 sekta locekļus. Pēc tam arestēti 15 sektanti, starp tiem 8 sievietes.

❻ Berlīnes denacifikācijas tiesa joprojām Hitlera mantu nevar konfiscēt. Kavēkli rada neskaidrība par to, vai Hitlers uzskatāms par Berlīnes vai Berchtesgādenas iedzīvotāju Rietumberlīnes denacifikācijas tiesas jurisdikcija attiecas tikai uz bijušiem Berlīnes iedzīvotājiem, un to nevar paplašināt uz Bavārijas skaisto, kūrortu Berchtesgādenu, kur Hitleram joprojām pieder grezni īpašumi.

35 GADI SPORTISTU IERINDĀ

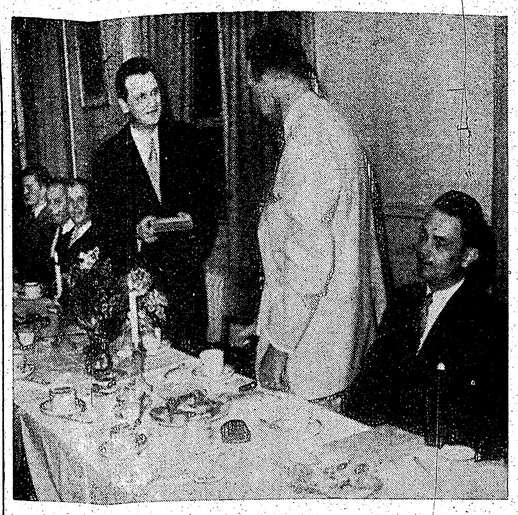

A. Jurgena godināšana viņa 50 mūža gadu un 35 g. sporta gaitu jubilejā. Uzņēmumā: jubilāru apsveic konsuls V. Tomsons, Pa labi sv. Pāvila draudzes mācītājs H. Kušils. Foto J. Baltiņš

Montreālas latviešu sporta kluba priekšsēža A. Jurgena godināšana

Latv. sportistu saime Montreālā rīkoja vakaru par godu savam prādim, kādreiz dzimtenē populārajam futbola virslīgas vārtsargam A. Jurgenam viņa 50 mūža gadu un 35 g. sporta gaitu atcerei.

Godināšanā piedalījās visa sportistu saime, konsuls V. Tomsons, organizāciju pārstāvji un viesi no Toronto.

Svinības ievadīja J. Lukstiņa uzruna, pēc kam konsuls V. Tomsons cildināja jubilāru kā latviešu sporta popularizētāju brīvās Latvijas laikā. Runātājs atcerējās Olava komercskolas laikus un pastāstīja dažus zīmīgus notikumus no jubilāra sporta gaitām, kā arī pieminēja kādu mūsu futbola virslīgas spēli Parīzē, pēc kuŗas sevišķi cildināts jubilārs. "Kuŗš gan no sporta ļaudīm toreiz nepazina Juri", teica konsuls. Izsakot pateicību, konsuls jubilāram pasniedza velti. Arī DV nod. pr-ks O. Kļavenieks jubilāram pasniedza nodaļas velti, nododot arī Latv. b-bas pr-ka un valdes sveicienus.

Latv. skolas pārzinis E. Mazutis pasniedza kopēju velti no sevis, inž. N. Zoldnera un inž. A. Spūmaņa. Toronto Latv. YMCA's sveicienus nesa V. Galviņš. Vēl sveica Latviešu nama fonda pr-ks inž. V. Zoldners, "Ziņotāja" redaktors A. Spūmanis, O. Vīndedzis un Kanadas latv. sporta apvienības pārstāvis. Apsveicēji veltīja jubilāram atzinīgus pateicības vārdus, cildinot arī viņa dzīvesbiedri.

Rakstveida sveicienus bija sūtījuši: LNAK valdes pr-dis A. Svenne, sporta vadītājs R. Plūme, V. Rozenbergs, A. Celms u.c. Montreālas latviešu sporta kluba veltī jubilāram pasniedza J. Lukstiņš.

A. Jirgens, pateikdamies apsveicējiem, uzsvēra, ka, veltot savas gaitas sportam, vienmēr centies kalpot Latvijai un daudzināt tās vārdu.

A. Jirgens pasniedza jaunajam volejbola meistaram, Toronto YMCA's pārstāvim V. Galviņam izcīnīto balvu.

Sportistu saime bija rūpīgi uzposusi svinību telpas, kur pie klātiem galdiem un skaņu plašu mūzikas kopā ar jubilāru un viesiem pavadīja jaukas stundas. Daudz baltu dieniņu nākošajos gadu desmitos!

O. K.

Baleta vasaras skola

Kanadas nacionālā baleta ģilde sarīkos šai vasarā savu piekto vasaras skolu, laikā no 20. jūnija līdz 6. augustam, Toronto.

Cēlijas Frankas vadībā skolā piedalīsies Betija Olifante, Luize Goldšmite un Hilda Brintone. Franka ir viena no Ziemeļamerikas izcilākām balerinām, agrāk darbojusies Londonā Sadlera Velsa baletā.

Lūgumraksti adresējami Kanadas nacionālā baleta ģildei, 315. telpā, 73 Adelaide Street West, Toronto, Ontario.

MILZU HOTELIS BERLĪNĒ

ASV viesnīcu karalis Hiltons Konrads plāno jauna milzu hotela būvi Berlīnē. Tanī paredzētas 300—400 istabas, milzīgs restorāns un kafejnīcas telpas, kur berlīnieši varētu mierīgi pie tases kafijas pārspriest politiskos notikumus. Plānotais luksa hotelis ar savām konferences telpām tomēr izsaucis protesta vētru pastāvošo viesnīcnieku starpā, kas apgalvo, ka jaunais pasākums tikai ruinēs pastāvošo priekšzīmīgo kārtību. Hiltona sabiedrība paredzējusi celt luksa viesnīcas arī Londonā, Stokholmā, Parīzē, Amsterdamā, Kairo un Trinidādē.

TRIMDAS PAMALĒ PĒRKONS DUCINA

Zibeņi un rūsa lielajā politikā

The Christian Science Monitor Vašingtonas speciālkorespondents J. Haršs gleznaini raksta, ka pasaules naidīgo ideoloģiju cīņas karogi tagad tiek satīti, un virs visiem aukstā kaŗa cietokšņiem jau plīvo sarunu karogi. Admirāļa R. Karnija pareģojums, ka 15. aprīlī izcelsies kaŗš Tālajos Austrumos, šķiet, līdzināšas „pazaudētai atmiņai." Tagad diplomāti un nevis kaŗavīri virza pasaules notikumus.

Pēc tam, kad Kremlis ierosināja un parakstīja Austrijas valsts līgumu, kas šo valsti ar Latvijai līdzīgo valsts karogu padarīja gan par neatkarīgu, bet neitrālu valsti, pāri Eiropai veļas neitrālitātes un miermīlīgās sadzīvošanas viļņi vēl nepieredzētā augstumā. Rodas illūzijas par jauna laikmeta atnākšanu, kas nomainīs aukstā kaŗa desmitgadi.

Zīmīgi, ka jauno politisko fainomenu — neitrālitāti, ko izdomāja Kremlis kā liela stila pretgājienu Rietumvācijas iesaistīšanai NATO un apbruņošanai, tagad pieņem un atzīst par labu arī prezidents Eizenhauers, sakot Vašingtonā, ka „bruņota neitrālitāte mazajām valstīm, kas robežojas ar lielvalstīm, varētu būt vēlama; neitrālitāte mazās valstis neapdraud."

Kamēr Rietumvācijas kanclers Konrāds Adenauers atkārtoti pasaka, ka Vācija nevēlas būs neitrāla, bet pati izvēlēsies savu ceļu, tikmēr Itālijas jaunais valsts prezidents Gronči strīdas ar savu premjēru, rietumiem uzticīgo Mario Šelbu, par — Itālijas neitrālizēšanu.

Arī no Tālajiem Austrumiem ziņas vēstī, ka sarkanā Ķīna mazina savu spiedienu Formozas apvidū, un tur Indijas vēstnieks V. Krišna mēģina atrast miera formulu. Vai to Ķīna dara pati uz savu roku vai uz Maskavas spiediena, to Tālo Austrumu lietpratēji neņems spriest.

Bet šajā lielajā troksnī, kad „miera un neitrālitātes" fanāras aizsit cilvēkiem ausis, ir dzirdāmas arī citas balsis.

Taizemes premjērs maršals Songrams, kuŗa vārds nozīmē „gatavs kaŗam", viesojoties Ņujorkā teica, ka „trešais pasaules kaŗš būs, un to uzvarēs rietumu valstis." Viņš atsaucās uz vēstures mācību, kurp noved bruņošanās.

Kamēr diplomāti cīnās par mieru, kaŗavadoņi ceļ trauksmi par Padomju Savienības bruņošanās straujo tempu. Pirmā maija gaisa parādē Maskavā atklāja, ka komūnistiem ir vismodernākie superbumbveži, un tādēļ amerikāņu ģenerāļi prasa vēl lielāku modrību, gatavību un bruņošanās sacensību ar paredzamo ienaidnieku.

ASV kontinentālo gaisa spēku izlūkošanas ģenerālis V. Bērdžiss Detroitas runā brīdināja, ka amerikāņi par zemu novērtē Padomju Savienības bruņošanos, kas zināmās ieročų šķirās pārspēj ASV. ASV presē ir atrodami nopietni brīdinājumi, ka diplomātu un kaŗavīru valodā ir pārāk liela disonance.

Vjačeslavs Molotovs, kas Vīnē parakstīja Austrijas mierlīgumu, pirms tam bija Varšavā parakstījis līgumu, pareizāki — nodiktējis Kremļa pavēli satelītiem, ka par apvienoto Austrumu bloka kaŗaspēka virspavēlnieku iecelts maršals Koņevs. Bet vēl pirms tam Molotovs iesniedza Apvienotām Nācijām atbruņošanās plānu, ko rietumu valstis atzina par interesantu un pārrunājamu.

Paldies Dievam, ne tikai Pentagonā, bet arī Kapitolā sēž amerikāņi, kas netic Kremļa atbruņošanās plāniem, netic neitrālitātei, netic miermīlīgai sadzīvošanai, un netic mieram, kamēr nebūs iznīcināts pats jaunuma perēklis — komūnistu partija un valdība Kremlī un Pekingā. Tas liek prezidentam Eizenhaueram būt ļoti piesardzīgam.

Bet lai sāktos ilgi gaidītais atbrīvošanas kaŗš — trimdiniekiem nopelnu vēl nav. Baltijas valstu brīvība vēl ir izcināma. Mūsu kaŗš turpināsies. Lai to zina ienaidnieks un arī — draugi.

V. L.

SPORTS

Niagaras volejbolistes. 1. r. no kreisās: D. Treijere, R. Tetūra, S. Kalniņa, 2. r.: R. Skara, I. Gulbe un G. Vītola.

Augstas klases volejbolu Niagārā nodemonstrēja Saginavas meičas, divos setos viegli pievelcot niagarietes. 1. r. no kreisās: R. Paegle, G. Mārtinsone, A. Kalniņa. 2. r.: G. Bluķe, D. Strautniece, I. Meržejevska un A. Silniece J. Līgera uzņēmums

Kanadas latviešu meistarvienība volejbolā

Toronto Latviešu YMCAs klubs ar iegūto ceļojošo balvu. 1. r. no kr.: R. Simsons, V. Galviņš, Z. Zamuels, otrā r.: I. Cinovskis, A. Stiķuts, O. Stirājs, A. Bergvalds Foto J. Baltiņš

Otru pasaules rekordu sasniedzis Teksasas universitātes četrinieks 4 rez 110 jardu stafetē — 40.2 sek., un trešais rekords kritis 880 jardu skrējienā kur slīvā sacensībā amerikāņu jūdzes cerība Santī uzvarējis neoficiālā rekorda (1:47,5) īpašnieku Sparjēru. Santī laiks — 1:48:5, kamēr oficiālais rekords pieder mulātam Vitfildam — 1:48,5.

JAUNI PASAULES REKORDI

Amerikāņu vieglatleti nule pārspējuši trīs pastāvošos pas. rekordus — visus vienās sacīkstēs — Modesto, Kalifornijā. Pats fainomenālākais ir bij. teoloģijas studenta Franklina Helda rezultāts šķēpa mešanā — 82.29 m. Arī vecais rekords piederēja H., un metros teicās 80.41. "Budijs", kā rekordistu saucot viņa studiju biedri, lieto jauna veida pašdarinātus šķēpus, un jauno rekordu sasniedzis savas ordinēšanas dienas priekšvakarā. Jaunais mācītājs cerot visā drīzumā savu rezultātu uzlabot līdz apmēram 86 metriem, un sapņojot arī par uzvaru Melburnes olimpiskās spēlēs, lai staigātu otra garīdznieka — kārtslēcēja Ričarda pēdās.

SAGINAVIEŠI NIAGARĀ

Niagarā viesojās Saginavas latviešu sportistes, kas pieveica sieviešu volejbolā Niagaras jaunās meičas ar 15:1; 15:2, nodemonstrējot techniski labu volejbolu. Ar spēcīgām gremdēm izcēlās saginaviete G. Mārtinsone. Niagaras vienībā, kas atklātībā parādījās pirmo reizi spēlēja: D. Treijere, S. Kalniņa, G. Vītola, J. Gulbe, R. Sakara un R. Tetūra. Vīriešu volejbolā savukārt pārliecinoši uzvarēja niagarieši, spēli sākot savā labākajā sastāvā: Ed. Straume, J. Līgers, V. Ivsiņš, J. Strautnieks un J. Jundzis, bet pārējos setos mainoties spēlētājiem. Spēlējot trīs setu partiju, rezultāts bija: 15:3; 11:15; 15:8 un 15:2. Galda tenisā komandu sacensībā uzvarēja niagarieši ar 5:2. Ārpus turnīra spēlēm galda tenisā Saginavas labākā spēlētāja J. Meržejevska pieveica S. Kalniņu (Niagara) 21:15; 21:9, bet zaudēja Žulpai (Hamiltona) 21:19; 11:21; un 18:21. Ziedu balles pārtraukuma laikā skatītāji ar lielu interesi noskatījās galda tenisa spēlē, kuŗā Kanadas labākais spēlētājs Modris Žulps (Hamiltona) pieveica Saginavas labāko H. Miķelsonu. Sacensības notika īsti draudzīgā garā, un otrā dienā abu vienību sportisti devās izbraukumā pa Niagaras skaistākajām vietām.